

Achter de coulissen

Eindrapport
Opvolgingscommissie
Dansen
Januari 2026

Voorwoord

De Opvolgingscommissie Dansen heeft op 31 december 2025 na twee jaar haar werkzaamheden beëindigd en dankt eenieder die heeft meegewerkt aan de taak van de Commissie, en dankt de Ethische Commissie voor de goede samenwerking en de ambtenaren van OCW en VWS die betrokken waren bij de opbouw van de Commissie voor hun ondersteuning. De Commissie hoopt met de conclusies en adviezen in dit rapport een bijdrage te leveren aan het toekomstbestendig maken van de dans als sector op het gebied van sociale veiligheid.

De Voorzitter,
Mr M.P.P.M. (Marc) Merx

Mr. M.A. (Mirjam) Decoz
Drs. J. (Jorien) Honkoop-Feenstra
J.R. (Jeffrey) Kuijs
M.C.J. (Miriam) Reijnen BSc
A. (Annemarie) de Ruijter

Inhoud

Samenvatting	5
1 Van “Schaduw dansen” naar “dans veilig”	7
1.1 Onderzoek naar misstanden in de danssector	7
1.2 Het rapport ‘Schaduw dansen’	7
1.3 Oprichting Alliantie Dans Veilig	8
1.4 Oprichting Opvolgingscommissie Dansen	9
1.5 Opvolgingscommissie gymnastiek als voorbeeld	9
2. Formele aspecten van de instelling van de Opvolgingscommissie Dansen	10
2.1 Instellingsbesluit	10
2.2 Samenstellen van de Opvolgingscommissie	10
2.3 Benoemingsprocedure via Ethische Commissie	10
2.4 Belangen- en vrijwaringsverklaringen	11
2.5 Kaderwet adviescolleges	11
2.6 Benoemingsbesluit door Minister OCW en staatssecretaris VWS	11
2.7 Vergaderfrequentie en facilitering	12
2.8 Start samenwerking met de Alliantie Dans Veilig	12
2.9 Conclusie benoemingsproces	12
3. Opdracht, taak en werkwijze	13
3.1 Opdracht	13
3.2 Vier taken	13
3.3 Werkwijze	14
3.3.1 Totstandkoming indieningsformulieren	15
3.4 De Werkwijze in de praktijk	16
3.4.1 De Indieningsformulieren van Alliantie Dans Veilig	16
3.4.2 Indieningsformulieren van de ministeries	16
3.5 Integrale beoordeling	18
4. Conclusie en advies	20
Bijlage 1: Instellingsbesluit	23
Bijlage 2: Werkwijze	31
Bijlage 3: Aanbevelingen Schaduw dansen	39
Bijlage 4: Verdeling aanbevelingen en opvolging	43
Bijlage 5: Inventarisatie risico’s	46
Bijlage 6: Beoordeling indieningsformulier Alliantie 1	52

Bijlage 7: Beoordeling indieningsformulier Alliantie 2.....	56
Bijlage 8: Beoordeling indieningsformulier Alliantie 2a.....	60
Bijlage 9: Beoordeling indieningsformulier Alliantie 3.....	64
Bijlage 10: Beoordeling indieningsformulier Alliantie 3a.....	68
Bijlage 11: Beoordeling indieningsformulier Alliantie 4.....	72
Bijlage 12: Rapportage ministeries van OCW en VWS	77

Samenvatting

In mei 2023 verscheen het onderzoeksrapport “Schaduw dansen” naar aanleiding van toenemende signalen en meldingen over grensoverschrijdend gedrag in de danswereld. Op basis van de conclusies van het onderzoek hebben de onderzoekers 33 aanbevelingen gedaan gericht op het verbeteren van de sociale veiligheid in de danswereld. Het was aan de sector zelf en de ministeries van OCW en VWS en gemeenten om de aanbevelingen op te volgen en om te zetten in maatregelen om dat doel te bereiken.

Naar aanleiding van het rapport heeft de minister van OCW in oktober 2023, in overeenstemming met de staatssecretaris van VWS, een onafhankelijke Opvolgingscommissie Dansen (hierna: Commissie) ingesteld, die per 1 januari 2024 van start zou gaan. Deze Commissie kreeg tot taak de planvorming voor de aanbevelingen te monitoren en te adviseren of deze voldoende aansluit op de aanbevelingen. Tevens had de Commissie tot taak te bevorderen dat open en transparant zou worden gecommuniceerd over de opvolging van de aanbevelingen.

De Commissie is samengesteld uit deskundige leden met zo divers mogelijke achtergronden: op het gebied van professioneel dansen maar ook amateurdansen, auditing, onderwijs, juridische kennis en ervaring op gebied van grensoverschrijdend gedrag en het behandelen van klachten op gebied van grensoverschrijdend gedrag binnen sport, cultuur en werkomgeving.

Voordat de Commissie kon starten met haar werkzaamheden dienden de nodige formaliteiten te worden doorlopen, waaronder het voldoen aan privacywetgeving. De tevens ingestelde Ethische Commissie adviseerde aan de minister over de benoeming van de leden van de Commissie. Dit hele proces heeft tot en met april 2025 geduurd. Gedurende deze 16 maanden was het de Commissie niet toegestaan in contact te treden met de Alliantie Dans Veilig (hierna ook: de Alliantie) . Uiteraard heeft de Commissie de tijd vanaf begin 2024 goed benut voor het opstellen van haar werkwijze, procedures en beoordelingskaders.

In het Instellingsbesluit voor de Commissie is opgenomen dat zij zelf een werkwijze vaststelt voor het uitvoeren van haar taken. Gekozen is voor een systematiek die ook gebruikt wordt in audits en daarmee passend is voor het monitoren van planvorming, en die leidt tot een gedegen beoordeling op aspecten zoals implementatie en borging van maatregelen voor de toekomst. De Commissie heeft de gekozen systematiek verwerkt in zogenaamde indieningsformulieren, waarbij aan de hand van de beantwoording van concrete vragen per aanbeveling een procesmatige beoordeling wordt uitgevoerd op de voorgestelde maatregelen. De Alliantie heeft gebruik gemaakt van het aanbod van de Commissie om de indieningsformulieren toe te lichten en heeft laten weten dat de systematiek ook helpend is gebleken bij het zelfstandig kritisch bekijken van de reeds getroffen en in de toekomst nog te treffen maatregelen.

De Alliantie en de ministeries hebben een gezamenlijke verdeling gemaakt wie van hen verantwoordelijk is voor de opvolging van de afzonderlijke aanbevelingen. De Commissie zag bij het doornemen van deze verdeling dat in sommige gevallen de formulering van de aanbeveling is aangepast ten opzichte van het rapport Schaduw dansen. Soms is dat een aanpassing die de aanbeveling afzwakt, en soms was sprake van een aanscherping van de aanbeveling. Mede hierdoor is het invullen van de indieningsformulieren van groot belang om een aanbeveling navolgbaar te maken.

De Commissie heeft zes door de Alliantie ingediende formulieren met maatregelen kunnen beoordelen die primair betrekking hebben op vijf aanbevelingen. Dit lage aantal ingediende formulieren is mede het gevolg van het langdurige benoemingsproces van de Commissie. Uitgaande

van alle primair gekoppelde aanbevelingen wordt met de zes ingediende maatregelen een bijdrage geleverd aan vijf van de 33 in het rapport genoemde aanbevelingen. Van die zes maatregelen zijn er twee in de voorbereidende fase, twee in de veranderfase en één in de borgingsfase. Slechts één van de aanbevelingen wordt met de beoogde maatregelen volledig opgevolgd. De Commissie constateert dat de ingediende maatregelen een hoge bijdrage leveren aan de vijf gekoppelde aanbevelingen. Van de secundair gekoppelde maatregelen hebben twee maatregelen een hoge bijdrage en vijf maatregelen een middelgrote bijdrage geleverd aan een aanbeveling, en twee een lage bijdrage. Secundair zijn er dus door de genomen maatregelen nog eens negen aanbevelingen geraakt. De Commissie heeft de reeds uitgewerkte maatregelen van de Alliantie met hier en daar een kanttekening inhoudelijk als positief kunnen beoordelen.

Daar waar een maatregel secundair een aanbeveling raakt is er voor de Commissie voornamelijk geen sprake van een volledige opvolging van de aanbeveling. Dit betekent dat dat er in ieder geval voor 28 van de 33 aanbevelingen nog (aanvullende) maatregelen zullen moeten worden ontplooid om een volledige opvolging van de aanbevelingen te kunnen realiseren.

De ministeries hebben in hun rapportage d.d. 9 juli 2025 geschreven de door hen getroffen maatregelen niet te zullen aanleveren in de voorgeschreven vorm van de indieningsformulieren, maar in de vorm van een rapportage waarin de aanbevelingen uit het rapport Schaduwdansen “onze beleidsterreinen raken”, aldus de ministeries. In de rapportage zijn beleidsmaatregelen beschreven die zien op cultuur, onderwijs en sport in het algemeen als doorgaand beleid op het gebied van sociale veiligheid. De rapportage geeft geen blijk van beantwoording van de kritische toetsingscriteria voor de danssector die nu juist met de indieningsformulieren werd beoogd. De rapportage bevat algemeen sportbeleid, algemeen cultuur- en algemeen onderwijsbeleid waarvan dans een onderliggende sector is. Op basis van de ontvangen rapportage is de Commissie dan ook niet in staat om vast te stellen welke concrete maatregelen zijn of worden geïmplementeerd of staan gepland voor dans als sector. Ook kan de Commissie op basis van de ingediende stukken niet beoordelen of en in welke mate de door de ministeries geformuleerde activiteiten een bijdrage leveren aan de daarbij geformuleerde aanbevelingen. Ten slotte kan de Commissie niet beoordelen op welke wijze de geformuleerde risico's per maatregel (zullen) worden gemitigeerd. De Commissie heeft daardoor niet kunnen beoordelen of en zo ja in welke mate de aanbevelingen die geadresseerd zijn aan de ministeries in voldoende mate zijn uitgewerkt en de ontplooiende en nog te ontplooiende maatregelen structureel bijdragen aan een sociaal veiliger danswereld.

Het werk van de Commissie is niet af. Desondanks stopt de Commissie noodgedwongen met haar werkzaamheden omdat de benoemingstermijn per 31 december 2025 verstrijkt. Ondanks dringend verzoek van de Commissie om de termijn te verlengen met maximaal een jaar, hebben de minister van OCW en de Staatssecretaris van VWS dit verzoek niet ingewilligd. De Commissie constateert dat onevenredig veel tijd is gaan zitten in de voorbereidingen door de ministeries en de zorgvuldige screening van de leden van de Commissie door de Ethische Commissie. De Commissie kon daardoor effectief slechts 4 tot 5 van de 24 maanden besteden aan de eigenlijke werkzaamheden, te weten het beoordelen van de maatregelen naar aanleiding van het rapport Schaduwdansen.

Dat de Commissie haar werkzaamheden niet kan voortzetten is niet in het belang van een veilige danswereld. Wel zijn er bouwstenen aanwezig die een basis zijn voor verdere ontwikkeling. Met name voor de slachtoffers en zij die meegewerkt hebben aan het rapport Schaduwdansen is het van belang dat men zichzelf ook in algemeen beleid herkent. Dit als onderdeel van erkenning van dat wat zij hebben ervaren en de strijd die zij hebben gevoerd. De Commissie adviseert betrokken partijen dan ook om door te gaan met het verantwoorden en inzichtelijk maken van maatregelen die betrekking hebben op het verbeteren van de sociale veiligheid van de danssector.

1 Van “Schaduw dansen” naar “dansveilig”

1.1 Onderzoek naar misstanden in de danssector

Op 2 juli 2021 verscheen een artikel in een lokale krant, onder de kop: “Aangerand buiten de spotlights. Seksuele intimidatie in de *latin dance*”.¹ Op 24 augustus 2021 werd dit nieuws ook opgepakt door een landelijke krant.² Op 13 oktober 2021 is in de plenaire zaal van de Tweede Kamer een debat gevoerd tussen toenmalig staatssecretaris Blokhuys (VWS) en de Tweede Kamer over misstanden in de turnsport.³ In dit debat kwamen niet alleen misstanden in de turn- en gymnsport⁴ aan de orde, maar werd ook gerefereerd aan de danssector, die grote overeenkomsten vertoont met de gymnastieksport, met pedagogiek als basisvereiste. In het debat is meermaals genoemd dat de danssector een divers beeld kent, met zowel sport als cultuur maar ook onderwijs.

In het Kamerdebat is een breed gedragen motie⁵ ingediend door het lid Van der Laan (D66), dat heeft geleid tot het doen van een onderzoek naar grensoverschrijdend gedrag in de danssector:

“(…) verzoekt de regering grensoverschrijdend gedrag binnen de sport, en met prioriteit binnen de danssport, onafhankelijk te laten onderzoeken met een vergelijkbare opzet als «Ongelijke leggers», ermee rekening houdend dat een groot deel van danssporters niet aangesloten is bij een bond”.

Al tijdens het debat deed staatssecretaris Blokhuys de toezegging om een onderzoek naar grensoverschrijdend gedrag in de danssector te laten verrichten. Daarbij was onder andere vanwege de relatie met de dansgezelschappen die vanuit het cultuurbudget worden gefinancierd wel nadere afstemming nodig met het ministerie van OCW. De opdracht voor het verrichten van het onderzoek naar de aard en omvang van grensoverschrijdend gedrag binnen de danssector is gegund aan onderzoeksbureau Verinorm, dat is gespecialiseerd in onderzoek naar sociale veiligheid en integriteit. Het onderzoek is uitgevoerd door middel van deskresearch, kwantitatief en kwalitatief onderzoek (interviews).

1.2 Het rapport ‘Schaduw dansen’

In mei 2023 werd het rapport Schaduw dansen opgeleverd.⁶ De resultaten deden veel stof opwaaien in de media.

Uit het onderzoek is gebleken dat de danswereld zich kenmerkt door diversiteit en versnippering. Zo zijn er niet alleen veel diverse dansstijlen, maar ook verschillende organisatievormen, zoals bijvoorbeeld de dansschool in een dorp, de wedstrijdsport, de een-op-een privéles op een gehuurde locatie, maar ook professionele dansgezelschappen en geaccrediteerde dansopleidingen. Daarnaast zijn er veel verschillende actoren zoals dansdocenten, dansschooleigenaren, trainers, artistiek leiders,

¹ <https://www.noordhollandsdagblad.nl/sport/aangerand-buiten-de-spotlights.-seksuele-intimidatie-in-de-wereld-van-de-latin-dance/11172139.html>

² <https://www.nrc.nl/nieuws/2021/08/24/op-de-dansvloer-werd-ze-als-lustobject-behandeld-a4055931>

³ TK 2021-2022, 30 234, nr 11, 5. Debat aangevraagd door Lisa Westerveld naar aanleiding van het rapport Ongelijke Leggers https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/plenaire_verslagen/detail/2021-2022/11#a00260d6

⁴ Het rapport “Ongelijke leggers” is een eerder verschenen rapport op het gebied van grensoverschrijdend gedrag. Op 31 augustus 2020 heeft de Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie (hierna: KNGU) opdracht gegeven aan het bureau Verinorm om een onderzoeksrapport te stellen naar de aard en omvang van grensoverschrijdend gedrag in de turn- en gymnsport. Dit onderzoek is tot stand gekomen met subsidie van het ministerie van VWS, via het Centrum Veilige Sport Nederland. Dit heeft op 28 april 2021 geresulteerd in het rapport “Ongelijke leggers”, waaraan de motie refereert.

⁵ TK 2021-2022, 30234, nr. 282, motie van het lid Van der Laan c.s., aangenomen op 26 oktober 2021. De motie werd ondersteund door negen Kamerfracties.

⁶ Schaduw dansen. Een onderzoek naar grensoverschrijdend gedrag in het dansen. Verinorm, 2023, in opdracht van de ministeries van OCW en VWS. https://www.verinorm.nl/wp-content/uploads/2023/05/Schaduw dansen_23-05.pdf

producenten, regisseurs, juryleden etc. Ook deze grote verscheidenheid aan rollen draagt bij aan de versnippering.

Het rapport Schaduwdansen stelt daarover: *“De enorme veelheid aan organisaties en actoren en de mogelijkheid van het combineren van veel verschillende functies dragen niet bij aan de helderheid over de rollen, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Het beleid is versnipperd en weinig gestructureerd, dit bemoeilijkt de doorontwikkeling van het dansen”*.⁷

Het onderzoek Schaduwdansen heeft een aantal kernproblemen aan de oppervlakte gebracht die terug te voeren zijn naar vijf pijlers:

- 1) aandacht voor slachtoffers
- 2) structuur
- 3) cultuur
- 4) professionalisering
- 5) uitvoering/praktijk.

Naar aanleiding van het onderzoek zijn in totaal 33 aanbevelingen gedaan die onderverdeeld zijn in deze vijf pijlers. De aanbevelingen zien bijvoorbeeld op erkenning voor slachtoffers en een zelfstandige positionering van de danssector, op een betere registratie van meldingen, op een betere vindbaarheid van meldpunten en vertrouwenspersonen, op de onafhankelijkheid van de meldpunten, op de rechtspositie van dansers en dansdocenten, op omscholing, op voorlichting op opleidingen over carrièrekansen en baanonzekerheid, op toezicht en op de rol van gemeenten bij lokale sport- en onderwijsakkoorden. Expliciet genoemd is dat samenwerking en transparantie essentieel zijn voor het verbeteren van de sociale veiligheid in de danssector, zie bijlage 3 voor de aanbevelingen uit het rapport Schaduwdansen.

1.3 Oprichting Alliantie Dans Veilig

Naar aanleiding van de aanbevelingen hebben twaalf (koepel)organisaties uit de danssector zich verenigd in een samenwerkingsverband, de Alliantie Dans Veilig. Het convenant werd op 22 juni 2023 in het bijzijn van minister Helder voor Langdurige zorg en sport en staatssecretaris Uslu van Cultuur gesloten.⁸

Het belangrijkste doel van de Alliantie is om samen met partners, betrokken organisaties, dansers en experts te werken aan sociale veiligheid binnen de danssector, voor dansen als sport en dans als cultuuruiting. Een klein team werd geworven om zich in te zetten voor deze taak. Het aangehaakt houden van de twaalf dansorganisaties van het eerste uur en het uitbouwen van het aantal aangesloten organisaties was daarnaast een belangrijk doel van de Alliantie. Daarnaast verwijst de Alliantie dansers, docenten, organisaties en beklagden via de website naar de diverse mogelijkheden voor hulp en advies, maar behandelt zij zelf uitdrukkelijk geen zaken waarin grensoverschrijdend gedrag een rol speelt.

De Alliantie werd voor de periode tot en met 2025 bekostigd vanuit een uitbreiding van de subsidie van de al bestaande vereniging Platform ondernemende sportaanbieders (hierna: POS).⁹ Hiertoe werd de subsidie die POS in het kader van het sportakkoord had gekregen (2022-2025) uitgebreid met een paragraaf over de Alliantie Dans Veilig en de uitvoering van de aanbevelingen uit het rapport Schaduwdansen. Inmiddels heeft POS een aanvraag ingediend voor een verlenging van de subsidie tot en met eind 2026 ten behoeve van de Alliantie.

⁷ Schaduwdansen, paragraaf 9.10.

⁸ <https://dansveilig.nl/persbericht/>

⁹ <https://pos.nl/>

1.4 Oprichting Opvolgingscommissie Dansen

Op 15 juni 2023 werd de beleidsreactie van VWS en OCW op het rapport Schaduwdansen naar de Tweede Kamer gestuurd.¹⁰ Daarin werd vooral aandacht geschonken aan het (financieel) ondersteunen van de Alliantie, en in het daaropvolgende debat van de vaste Kamercommissie VWS over sport op 18 oktober 2023 met minister Helder voor Langdurige zorg en sport en staatssecretaris Uslu van Cultuur is besloten tot instelling van een Opvolgingscommissie. In dit debat werden de contouren van de Opvolgingscommissie geschetst.

Minister Helder verwoordde het duidelijk:

“Het is ook de reden waarom we gezegd hebben dat we de regie op de samenstelling van de opvolgingscommissie en de samenstelling van de ethische commissie ook echt pakken als bewindspersonen om ervoor te zorgen dat daar een goede vertegenwoordiging is.”¹¹

De Opvolgingscommissie Dansen is ingesteld per 1 januari 2024.

1.5 Opvolgingscommissie gymnastiek als voorbeeld

Het instellen van een Opvolgingscommissie voor de danssector is geïnspireerd op een vergelijkbare commissie voor de gymnastiek.¹²

De Opvolgingscommissie voor gymnastiek was ingesteld op initiatief van de sportbond Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie (KNGU) en functioneerde in samenwerking met de sportkoepel NOC*NSF en het Ministerie van VWS. De juridische grondslag was een (privaatrechtelijk) benoemingsbesluit van het bestuur van de KNGU naar aanleiding van een reeks van meldingen zowel wereldwijd als in Nederland in de gymnastieksport in 2020.

Om een beter beeld te krijgen van de situatie rondom (seksueel) grensoverschrijdend gedrag in de Nederlandse breedte- en topsport werd het onderzoek “Ongelijke leggers” uitgevoerd door het bureau Verinorm. Doel van de Opvolgingscommissie Rapport “Ongelijke leggers” was specifiek om kennis te nemen van en een oordeel te vormen over de planvorming en uitvoering door de KNGU en NOC*NSF met betrekking tot de aanbevelingen uit het Verinorm rapport. De commissie had een begeleidende en adviserende rol richting de KNGU en in mindere mate richting NOC*NSF in de uitvoering van de aanbevelingen, delen van kennis en expertise van de leden en kritische vragen stellen over voorgenomen acties en besluiten. De commissie had niet als opdracht te toetsen of de door de sport ingezette acties juist waren.

De commissie was actief van september 2021 tot juni 2023 en heeft periodiek gerapporteerd. De commissie heeft de verslagen van bijeenkomsten online gepubliceerd op de website van de KNGU. De KNGU publiceerde haar interne projectvoortgang waardoor commissie en sportbond gezamenlijk transparantie boden over het gevolgde proces.

Het doel van deze eerdere Opvolgingscommissie gymnastiek was dus deels hetzelfde als het doel van de Opvolgingscommissie Dansen, met dien verstande dat de Opvolgingscommissie Gymnastiek rapporteerde aan het bestuur van de KNGU, en de Opvolgingscommissie Dansen rapporteert aan de minister en staatssecretaris van de ministeries OCW en VWS.

¹⁰ TK 2023-2024, 30 234, nr 77. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/06/15/kamerbrief-over-beleidsreactie-rapport-schaduwdansen>

¹¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2023–2024, 34 843, nr. 94, p. 11
https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2023A06484

¹² <https://dutchgymnastics.nl/kngu/veilig-sporten/opvolging-aanbevelingen/opvolgingscommissie/>

2. Formele aspecten van de instelling van de Opvolgingscommissie Dansen

In dit hoofdstuk worden enkele formele aspecten van de instelling van de Commissie beschreven.

2.1 Instellingsbesluit

Ter uitvoering van de eerdergenoemde motie Van der Laan is besloten om een Opvolgingscommissie Dansen in te richten ter borging van de uitvoering van de aanbevelingen van het rapport Schaduwdansen. Het Instellingsbesluit van de Opvolgingscommissie Dansen (hierna: Instellingsbesluit) is op 24 september 2024 gepubliceerd in de Staatscourant.¹³ Het Instellingsbesluit werkt terug tot 1 januari 2024 en geldt tot en met 31 december 2025. Dat brengt de totale instellingsduur op twee jaar. Het instellingsbesluit is in de Ministerraad vastgesteld.

Op grond van artikel 5, tweede lid van het Instellingsbesluit kan de instellingsduur van de Commissie verlengd worden. Daarvoor is een besluit van de minister van OCW en de staatssecretaris van VWS voldoende. Een verzoek van de Commissie de instelling te verlengen is door de minister en staatssecretaris afgewezen.

2.2 Samenstellen van de Opvolgingscommissie

De ministeries van VWS en OCW hebben besloten geen leden te werven voor de Commissie, maar leden te benoemen. Er zijn geen profielen voor (beoogd) leden van de Commissie gepubliceerd of vooraf gedeeld met het (dans)veld. Omdat de Commissie is ingesteld door de minister van OCW en werkt ten behoeve van de dg's was dit ook niet noodzakelijk.

De beoogd leden van de Commissie zijn benaderd vanuit de ministeries vanwege hun kennis en kunde in zowel de culturele-, sport- en onderwijssectoren in relatie tot dans, hun ervaring in het werkveld van sociale veiligheid, overheid, commissies en besturen, auditen en rapporteren, eigen ervaringen in de danswereld en een klokkenluider vanuit de professionele danssector. De leden die actief dansen kennen de danssector goed van binnenuit, maar vertegenwoordigen die niet in de Commissie. In de Commissie wordt zonder last of ruggenspraak vergaderd en besloten (artikel 3, derde lid IB). Waar de voorzitter de vergaderingen leidt en voorbereidt met de secretaris, brengen de leden vooral hun expertise in op de diverse terreinen. De leden van de Commissie hebben het werken in een dergelijk gevarieerd team als een verrijking ervaren. Zo konden vraagstukken vanuit diverse perspectieven worden bekeken en ontstond een integrale blik.

2.3 Benoemingsprocedure via Ethische Commissie

Tegelijk met het instellen van de Commissie is de Ethische Commissie Dansen ingesteld, met als doel de alliantie en de dg's te adviseren over ethiek en integriteit in het kader van de uitvoering van de aanbevelingen uit het onderzoek Schaduwdansen, waaronder ook te adviseren over de deelname van de beoogd leden van de Commissie.¹⁴

De Alliantie heeft de namen van de voorgedragen leden van de Commissie op haar website gepubliceerd in het kader van de *screening* door de Ethische Commissie. Deze informatie heeft zij ook opgenomen in haar periodieke nieuwsbrieven, die aan belangstellenden en organisaties in de danssector worden gestuurd. Ten slotte heeft de Alliantie berichten over de *screening* van de

¹³ Instellingsbesluit Ethische Commissie Dansen van 26 september 2024, Staatscourant 2024, 34067.

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0050307/2024-10-23> Stcrt.2024, 34069.

¹⁴ Instellingsbesluit Ethische commissie Dansen van 26 september 2024, nr. 2024-48056382, Staatscourant 2024, 3406.

beoogde leden, laten plaatsen op de website dansdocent.nu. Dit had als doel het bereik van de “openbare referentiecheck”, zoals de Ethische Commissie het noemde, te vergroten.

De beoogd leden van de Commissie, hebben hun motivatie voor deelname aan de Commissie schriftelijk kenbaar gemaakt en een tweetal referenties gestuurd naar de Ethische Commissie Dansen (artikel 2 Instellingsbesluit Ethische Commissie). De beoogd leden hebben vervolgens ieder een gesprek met telkens twee leden van de Ethische Commissie gevoerd, over hun intrinsieke motivatie voor deelname aan de Commissie en integriteit. Deze gesprekken hebben plaatsgevonden in maart 2025.

De Ethische Commissie is vervolgens overgegaan tot een positief advies voor aanstelling van alle beoogd leden van de Commissie. Hierover is de Commissie op 26 maart 2025 geïnformeerd door het ministerie van OCW. De gehele procedure is beschreven in de Werkwijze Ethische Commissie.¹⁵

2.4 Belangen- en vrijwaringsverklaringen

Voorafgaand aan de benoeming zijn belangen- en vrijwaringsverklaringen ingevuld door de beoogd leden van de Commissie. De verklaringen hebben niet in de weg gestaan aan de definitieve benoeming van de commissieleden.

De belangenverklaring strekt tot het verklaren over eventuele tegenstrijdig of tegengestelde zakelijke of privébelangen in relatie tot het commissiewerk. De vrijwaringsverklaring helpt de leden ingeval een partij een procedure zou starten tegen een (uitlating van een) commissielid. Op grond van de vrijwaringsverklaring zou het ministerie een eventuele claim overnemen, zodat dat de commissieleden hun werk vrijelijk kunnen doen en geen financieel risico lopen door hun deelname aan de Commissie. In de praktijk hebben gedurende de instellingsduur geen aansprakelijkstellingen plaatsgevonden van leden van de Commissie of de Commissie als zodanig.

2.5 Kaderwet adviescolleges

De Kaderwet Adviescolleges is niet van toepassing op de werkzaamheden van de Commissie. Wel is in het Instellingsbesluit verwezen naar de Wet vergoeding adviescolleges en commissies. Reden hiervoor is dat de Commissie niet adviseert aan de minister, maar aan de Directeuren-Generaal (artikel 2, tweede lid IB). Belangrijk daarbij te melden is dat de minister van OCW wel betrokken is, via het ondertekenen van het Instellingsbesluit.

2.6 Benoemingsbesluit door Minister OCW en staatssecretaris VWS

Vervolgens is op 9 april 2025 door de Minister van OCW en de Staatssecretaris van VWS een gezamenlijk benoemingsbesluit genomen,¹⁶ waarbij de leden van de Commissie per 1 januari 2024 zijn benoemd. Daarmee was de Commissie rechtmatig benoemd en kon zij haar werkzaamheden aanvangen. Tot die tijd was het de Commissie niet toegestaan contact te hebben met de Alliantie en de Ethische Commissie en heeft de Commissie dus geen inhoudelijke werkzaamheden kunnen verrichten. De Commissie heeft de periode januari 2024 tot en met april 2025 benut om de Werkwijze op te stellen en indieningsformulieren uit te werken op grond waarvan de voorgestelde maatregelen konden worden getoetst.

¹⁵ Werkwijze Ethische Commissie Dansen, januari 2024, zonder nummer. <https://dansveilig.nl/wp-content/uploads/2025/02/Document-publicatie-Werkwijze-Ethische-Commissie-Dansen-def.pdf>

¹⁶ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2025-15235.html>. In de aanhef dit besluit staat “benoeming leden Ethische Commissie”. Dit is later evenwel gecorrigeerd in “leden Opgvolgingscommissie”.

2.7 Vergaderfrequentie en facilitering

Gedurende de looptijd heeft de Commissie maandelijks vergaderd of zo vaak als nodig was voor de werkzaamheden. De vergaderingen vonden meestal plaats op het ministerie van OCW en namen een dagdeel in beslag. Daarnaast voerden de commissieleden werkzaamheden uit los van de vergaderingen zoals het schrijven van stukken, beantwoorden van ingekomen brieven en het vaststellen van de Werkwijze. De Commissie werd ondersteund door een secretariaat (artikel 6 van het IB) en maakte gebruik van een afgeschermd online omgeving van het ministerie van OCW. Het secretariaat zal na einde instellingsduur van de Commissie de bronnen van de Commissie overdragen aan de directeur Erfgoed en Kunsten van het ministerie van OCW (artikel 11 van het IB).

2.8 Start samenwerking met de Alliantie Dans Veilig

Op 11 april 2025 heeft een kennismakingsgesprek plaatsgevonden tussen de Alliantie en de leden van de Commissie, waarbij de Alliantie een presentatie gaf over haar organisatievorm en inhoudelijke doelen. In de zomer van 2025 heeft een gesprek plaatsgevonden waarin de werkwijze van de Commissie en de wijze van toetsing op grond van een indieningsformulier nader is toegelicht. De Alliantie heeft op grond van het Instellingsbesluit de Werkwijze van de Commissie op haar website gepubliceerd. De Commissie kijkt terug op een constructieve samenwerking met de Alliantie.

2.9 Conclusie benoemingsproces

De Commissie kijkt terug op een gedegen benoemingsproces. De procedure duurde langer en was complexer dan eerst was voorzien. Een terugblik op het benoemingsproces heeft plaatsgevonden in een gezamenlijke vergadering met de Ethische Commissie in mei 2025. Het doel dat met de zorgvuldige benoemingsprocedure werd gediend, het veiliger maken van de danssector, wordt door alle leden onderschreven.

3. Opdracht, taak en werkwijze

3.1 Opdracht

Zoals hiervoor omschreven is opdracht van de Commissie ontleend aan de aanbevelingen uit het rapport Schaduwdansen. Het doel van de aanbevelingen in het rapport is de danssectoren en de overheid in gezamenlijke verantwoordelijkheid aan te zetten tot het sociaal veilig(-er) maken en houden van de danssector als geheel. Daarbij gaat het zowel om de danssport, het dansonderwijs als om (professionele) dansgezelschappen. Dit betekent dat de Opvolgingscommissie de problematiek met een brede blik en vanuit verschillende invalshoeken moest benaderen. Deze doelstelling vanuit het rapport heeft zich in het Instellingsbesluit vertaald in een taakstelling voor de Commissie (artikel 2 lid 3 van het IB).

3.2 Vier taken

Er zijn vier taken toebedeeld aan de Commissie (IB art 2 lid 3). De taken liggen in elkaars verlengde en zijn niet altijd helemaal goed van elkaar te (onder)scheiden. De Commissie is dan ook van mening dat het niet zozeer van belang is onder welke taak een activiteit precies valt, maar vooral wat daarvan de impact op de danssector is. Daarbij is de taak van het bevorderen van de transparantie in de communicatie over de opvolging van de maatregelen een wezenlijk andere dan het beoordelen van plannen, het monitoren van de uitvoering van aanbevelingen en het adviseren over implementatie daarvan. Daarom wordt in dit rapport in de hoofdstukken die ingaan op de uitvoering van de taken niet te veel naar de afzonderlijke taken verwezen.

De Commissie heeft als taak:

1. de planvorming voor de aanbevelingen te monitoren en te adviseren of deze planvorming afdoende aansluit op de aanbevelingen;
2. de uitvoering van de aanbevelingen te monitoren en te adviseren of de uitvoering afdoende aansluit op de aanbevelingen;
3. de implementatie en borging van de aanbevelingen te monitoren en te adviseren of de implementatie afdoende aansluit op de aanbevelingen;
4. te bevorderen dat de Alliantie en de dg's open en transparant communiceren over de opvolging van de aanbevelingen en dat deze informatie openbaar en al dan niet geanonimiseerd toegankelijk is. De adviezen van de Commissie zelf en de werkwijze van de Commissie worden gedeeld op de website van de Alliantie.

De Commissie bereikt bovengenoemde taken door:

- regelmatig te overleggen met de voorzitter van de stuurgroep van de Alliantie om geïnformeerd te worden over de planvorming, uitvoering, implementatie en borging van de aanbevelingen waarvoor zij voorafgaand aan het overleg een schriftelijke update van de stuurgroep ontvangt;
- regelmatig te overleggen met medewerkers van de ministeries om geïnformeerd te worden over de planvorming, uitvoering, implementatie en borging van de aanbevelingen;
- regelmatig de dg's en de Alliantie schriftelijk te informeren over de monitoring en advisering. De monitoring en advisering betreft zowel aanbevelingen die de Alliantie oppakt, als aanbevelingen die de ministeries of overige organisaties oppakken.

Ad 1) Deze taak heeft de Commissie uitgevoerd door een indieningsformulier te ontwikkelen dat de uitvoering van de aanbevelingen door zowel Alliantie als de ministeries navolgbaar maakt. Er zijn vragen opgenomen met betrekking tot de planvorming bijvoorbeeld vraag 3 en 8. Vraag 3 luidt *“Hoe is geborgd dat maatregelen op lange termijn ook het gewenste effect hebben en blijven houden”*.

Vraag 8 luidt: *“Hoe wordt voortgang van de uitvoering van de maatregel gemonitord en op welke momenten vindt er tussentijdse evaluatie en eventueel bijstelling plaats”*. In haar reactie op de ingediende indieningsformulieren is de Commissie ingegaan op deze aspecten.

Ad 2) In het algemene deel van het indieningsformulier wordt de vraag al gesteld: *“Beschrijf hier hoe de maatregel bijdraagt aan de aanbeveling.”* Voor het tweede deel van deze taak, het adviseren of de uitvoering afdoende aansluit op de aanbevelingen, is vooral vraag 1 in het indieningsformulier van belang: *“Wat is het beoogde effect van de maatregel en hoe is meetbaar of het beoogde effect is bereikt.”* De Commissie heeft het begrip *“afdoende aansluiten”* geconcretiseerd met het begrip *“meetbaar”*, waarbij meetbaar overigens niet per se cijfermatig meetbaar hoeft te betekenen. Het beoogt wel de indiener te motiveren om na te denken over de relatie tussen de maatregel en de aanbeveling.

Ad 3) De borging komt terug in het indieningsformulier bij de al aangehaalde vraag 3. Onderdeel 7 vraagt nog concreter naar de borging: *“Hoe wordt geborgd dat de maatregel in de praktijk ook uitvoerbaar is”*. Ook vraag 9 doet dat: *“Hoe wordt geborgd dat er voldoende en transparant wordt gecommuniceerd over de voortgang en van de implementatie en uitvoering van de maatregel”*. Vraag 12 is nog specifiek: *“Op welke wijze is geborgd dat de voorgelegde maatregel passend is voor alle subgroepen”*. Deze vragen beogen de indiener te stimuleren na te denken over de borging van de aanbevelingen, op strategisch, tactisch en meer operationeel niveau. Alle niveaus zijn daarbij van even groot belang.

Ad 4) De transparante communicatie is opgenomen in het bovengenoemde onderdeel 9 van het indieningsformulier. De Commissie heeft de begrippen “open en transparant” teruggebracht tot “transparant”. Transparantie zonder openheid is immers moeilijk voorstelbaar. Daarbij heeft “open” meer betrekking op een houding en transparant meer op een handelswijze. Het laatste onderdeel van de vierde taak ziet op het publiceren van de adviezen en de Werkwijze van de Commissie op de website van de Alliantie. De Werkwijze is april 2025 gepubliceerd op de website van de Alliantie, waarmee dit onderdeel van de taak is vervuld.¹⁷

3.3 Werkwijze

In artikel 7 van het Instellingsbesluit is genoemd dat de Commissie haar eigen werkwijze vaststelt, en dat de werkwijze minimaal een protocol bevat over de wijze waarop de Commissie bij externen informatie ophaalt.

In de Werkwijze Opvolgingscommissie Dansen (hierna: de Werkwijze) is in artikel 10, onder e bepaald dat zowel tussentijdse adviezen (in de vorm van de indieningsformulieren) als het eindadvies (in de vorm van onderhavige rapportage) worden gepubliceerd op de website [www.dansveilig.nl](https://dansveilig.nl). Aan de Alliantie zal worden verzocht het onderhavige rapport op de website te publiceren.

De werkwijze van de Commissie is afgeleid van de methodes die worden gebruikt bij *audits* van bijvoorbeeld subsidies en vergunningen et cetera.¹⁸ Vanuit ervaring van verschillende Commissieleden is in de beoordelingssystematiek rekening gehouden met ervaringen van verschillende auditdiensten. De Commissie gaat dus niet over tot het inhoudelijk adviseren van *stakeholders*, ter voorkoming van vermenging van rollen en taken van de Alliantie of een ministerie.

¹⁷ Werkwijze Opvolgingscommissie van 9 april 2025, https://dansveilig.nl/wp-content/uploads/2025/05/20250409-Werkwijze-opvolgingscommissie-dansen_DEF72.pdf.

¹⁸ Volgens de vijf stappen systematiek: Wat heb ik gecontroleerd, hoe heb ik dat gecontroleerd, welke bijlagen heb ik gebruikt, wat zijn mijn bevindingen en hoe ben ik van mijn bevindingen tot mijn conclusie gekomen.

Voorafgaand aan de uitwerking van de werkwijze is een plan van aanpak opgesteld waarin de uitgangspunten voor de beoordelingssystematiek zijn uitgewerkt.

De Werkwijze zoals de Commissie die heeft opgesteld bevat een beschrijving van de wijze waarop de Commissie haar taken zal uitvoeren en de wijze waarop de voorgestelde maatregelen worden beoordeeld.

In de Werkwijze zijn de volgende drie uitgangspunten gehanteerd:

1. De Commissie voert een procesmatige beoordeling uit op de voorgestelde maatregelen en formuleert op basis hiervan een advies of de planvorming, uitvoering en implementatie, borging afdoende aansluit op de aanbevelingen uit het rapport en er afdoende transparantie is over het proces.
2. Aan de hand van de procesmatige beoordeling geeft de Commissie een advies en oordeel over de wijze waarop de (voorgenomen) maatregelen tot stand zijn gekomen.
3. De Commissie draagt zelf geen inhoudelijke ideeën, voorstellen of (mitigerende) maatregelen aan.

De Commissie heeft in haar Werkwijze vastgelegd dat alleen beoordelingsverzoeken in behandeling worden genomen die volgens het door de Commissie ontwikkelde indieningsformulier zijn ingediend. Hiermee is indiening van een maatregel dus niet vormvrij.¹⁹ De Commissie heeft hiervoor gekozen om onderlinge vergelijkbaarheid en controleerbaarheid van de ingediende maatregelen te kunnen waarborgen (in overeenstemming met de leidende principes van auditen). Ten slotte is in de Werkwijze een aantal praktische zaken geregeld over publicatie van documenten, frequentie van vergaderingen en termijnen voor de indiening van de formulieren bij de Commissie.

3.3.1 Totstandkoming indieningsformulieren

Allereerst heeft de Commissie op basis van haar taakstelling geconcludeerd dat een zogenoemde “procesmatige beoordeling” het best bij deze taakstelling past. Hierbij geeft de Commissie niet expliciet een inhoudelijk oordeel over de maatregel maar geeft zij een oordeel of deze maatregel op een weloverwogen wijze tot stand is gekomen met mitigering van de door de Commissie vooraf ingeschatte risico's. De Commissie heeft op basis van de kennis en expertise binnen de Commissie een risicoanalyse gemaakt per aanbeveling. Hier is een matrix van gemaakt waarin alle risico's zijn benoemd en gekoppeld aan de verschillende aanbevelingen. Veelal golden deze risico's voor alle aanbevelingen maar bijvoorbeeld bij het onderwerp meldpunten zijn aanvullende risico's door de commissie geconstateerd. De door de Commissie geformuleerde risico's zijn vervolgens omgeschreven tot vragen die de basis vormden voor het indieningsformulier. De Alliantie en de ministeries hebben een gezamenlijke verdeling gemaakt wie van hen verantwoordelijk is voor de opvolging van de afzonderlijke aanbevelingen. De Commissie zag bij het doornemen van deze verdeling dat in sommige gevallen de formulering van de aanbeveling zijn aangepast ten opzichte van het rapport Schaduw dansen. Soms is dat een aanpassing die de aanbeveling afzwakt en soms was sprake van aanscherping van de aanbeveling. Mede hierdoor is het invullen van de indieningsformulieren van groot belang om een aanbeveling navolgbaar te maken.

Het indieningsformulier is ‘smart’ gemaakt met drop down lijsten zodat de indiener zelf de aanbeveling kon kiezen waaraan de maatregel een bijdrage levert. Afhankelijk van de gekozen maatregel worden de vragen aan de hand van de voor die aanbeveling gekoppelde risico's

¹⁹ Artikel 6 onder e van de Werkwijze bepaalt: Beoordelingsverzoeken die niet volledig zijn, volgens het format en/of overeenkomen met een aanbeveling uit het rapport worden niet in behandeling genomen en gemotiveerd teruggestuurd aan de aanbevelingsverantwoordelijke met het verzoek om het beoordelingsverzoek aan te passen.

weergegeven. De Inrichting van het indieningsformulier en de werking van het Excel formulier is door de commissie zelf getest en daarnaast ook door de secretaris, om zeker te weten dat het formulier naar behoren werkte. Na ontvangst van de ingevulde indieningsformulieren heeft de Commissie een aanvullend tabblad aan de formulieren toegevoegd om haar beoordeling vast te kunnen leggen. Hierdoor is de beoordeling van de Commissie goed navolgbaar.

3.4 De Werkwijze in de praktijk

Niet alle betrokkenen waren al bekend met deze wijze van auditen aan de hand van indieningsformulieren. Onderstaand wordt toegelicht hoe de Alliantie en de ministeries vorm hebben gegeven aan de Werkwijze van de Commissie en de verantwoording van hun werkzaamheden.

3.4.1 De Indieningsformulieren van Alliantie Dans Veilig

Aanvankelijk bestond bij de Alliantie de indruk dat deze werkwijze veel tijd zou kosten, tijd die men graag aan het uitvoeren van de maatregelen zelf wilde besteden. Daarbij kwam dat de Alliantie en de onderliggende expertgroepen als gevolg van de lange duur van de benoemingsprocedure al ruim anderhalf jaar aan het werk waren voordat de Commissie was benoemd en haar Werkwijze bekend kon maken. In eerste instantie werden door de Alliantie indieningsformulieren (14 juni 2025) ingediend die niet direct goed te beoordelen waren. Daarom heeft de Commissie extra gesprekken aangeboden aan zowel de Alliantie als de ministeries om hen procesmatig mee te nemen in de beoordelingssystematiek en de wijze waarop men per aanbeveling de (voor-) genomen maatregelen kon uitwerken en verantwoorden. De Alliantie heeft gebruik gemaakt van dit aanbod tot het geven van een toelichting op het invullen van de formulieren en het vertalen van systematiek van de Alliantie naar die van de indieningsformulieren. Zo was het mogelijk voor de Alliantie om direct vragen te stellen en opmerkingen te maken bij enkele indieningsformulieren. Vervolgens heeft de Alliantie op 10 september 2025 de eerste adequaat ingevulde indieningsformulieren ingediend die voor de Commissie goed te beoordelen waren.

De Commissie heeft gedurende deze periode geconstateerd dat de Alliantie actief contact zocht over de formulieren en ook inspanningen heeft verricht om te kunnen voldoen aan de vereiste werkwijze. Dit blijkt onder andere uit het inzetten van aanvullende menskracht voor (ondersteuning bij) het invullen van de formulieren.

Dit proces vergde in eerste instantie veel van de Alliantie maar uiteindelijk heeft de Alliantie benoemd dat men het voordeel zag van de indieningsformulieren, en dat die zeer behulpzaam waren bij het vormgeven van de maatregelen. Niet alleen naar de inhoud, maar ook voor wat betreft het maken van een vertaalslag naar een gestructureerde aanpak voor het treffen van (toekomstige) maatregelen.

3.4.2 Indieningsformulieren van de ministeries

De Commissie heeft op verschillende momenten contact gelegd met de ministeries over het indienen van de indieningsformulieren. De ministeries van VWS en OCW hebben besloten geen indieningsformulieren in te vullen en hebben op 9 juli 2025 een algemene gezamenlijke rapportage ingediend. Het indienen van deze rapportage vond plaats ná de gestelde termijn voor de vergadering van de Commissie op 17 juli 2025 en is daarom besproken in de vergadering van 24 september 2025.

Als reden voor het niet gebruikmaken van de in de Werkwijze vastgelegde indieningsmethode geven de ministeries aan dat het indieningsformulier niet zou zijn toegespitst op een politieke beleidscontext en dat zij hun taakuitvoering wezenlijk anders duiden dan de duiding die de Alliantie daaraan geeft. Dit argument voor het niet gebruiken van het indieningsformulier is tussen maart en november 2025 mondeling naar voren gebracht tijdens Commissievergaderingen en overleggen met

de voorzitter en secretaris. De Commissie heeft herhaaldelijk aangeboden om de ministeries procesmatig additionele uitleg te geven over de manier van beoordelen en het indieningsformulier. De ministeries hebben hier geen gebruik van gemaakt.

De Commissie betreurt het dat het argument van beleidscontext en positionering de ministeries heeft weerhouden om belangrijke maatregelen voor de danssector in gezamenlijkheid uit te werken en daar transparant over te verantwoorden. Enerzijds omdat er een aantal aanbevelingen in de planvorming expliciet aan de ministeries zijn toebedeeld en deze wel degelijk concreet te maken zijn, zoals de ministeries in gesprekken ook hebben erkend. Anderzijds omdat het indieningsformulier genoeg ruimte biedt om aan te geven dat besluitvorming over, communicatie over en borging van een maatregel op een aanbeveling in een politiek-bestuurlijke context plaatsvindt. In de laatste inhoudelijke vergadering 5 november 2025 van de Commissie hebben de ministeries hun standpunt nogmaals toegelicht, hetgeen niet heeft geleid tot nieuwe inzichten of andere afwegingen ten aanzien van het hanteren van het formulier.

De rapportage van de ministeries d.d. 9 juli 2025 geeft geen blijk van beantwoording van de kritische toetsingscriteria zoals geformuleerd in risico's voor de danssector die nu juist met de indieningsformulieren werd beoogd, zoals bijvoorbeeld de implementatie en borging van maatregelen voor de toekomst. De rapportage bevat algemeen sportbeleid, algemeen cultuur- en algemeen onderwijsbeleid waarvan dans een onderliggende sector is. Op basis van de op 9 juli jl. ontvangen rapportage is de Commissie dan ook niet in staat om vast te stellen welke concrete maatregelen zijn of worden geïmplementeerd of staan gepland voor dans als sector. Ten slotte kan de Commissie niet beoordelen op welke wijze de geformuleerde risico's per maatregel (zullen) worden gemitigeerd. De Commissie heeft daardoor niet kunnen beoordelen of en zo ja in welke mate de aanbevelingen die geadresseerd zijn aan de ministeries in voldoende mate zijn uitgewerkt en de ontplooiende en nog te ontplooiende maatregelen structureel bijdragen aan een sociaal veiliger danswereld.

Dit betekent dat de Commissie de rapportage van de ministeries OCW en VWS van 9 juli 2025 op grond van de vastgestelde Werkwijze niet in behandeling heeft kunnen nemen en dus niet inhoudelijk heeft kunnen beoordelen.

3.4.3 Koppeling van de indieningsformulieren aan primaire en secundaire maatregelen

In het rapport Schaduwdansen zijn 33 separate aanbevelingen genoemd. Het doel van de Commissie was dat op al deze aanbevelingen een individueel formulier zou worden ingediend. Daarbij is in het formulier de mogelijkheid geboden om aan te geven dat de maatregel ook raakt aan een van de andere 32 aanbevelingen uit het rapport.

De Commissie heeft zes indieningsformulieren van de Alliantie ontvangen met daarin beschreven maatregelen. De zes maatregelen zijn primair gekoppeld aan vijf aanbevelingen uit het rapport Schaduwdansen. In de toetsing van de indieningsformulieren heeft de Commissie de mate waarin de maatregel een bijdrage levert aan de opvolging van de primair gekoppelde aanbeveling getoetst, en beoordeeld met "hoog", "middel" of "laag".

Voor alle zes formulieren heeft de Commissie geconstateerd dat de bijdrage van de beoogde maatregel in hoge mate bijdraagt aan de opvolging van de primair gekoppelde aanbeveling.²⁰ De Commissie heeft in enkele gevallen wel nog inhoudelijke risico's geconstateerd die een (verdere) mitigatie behoeven. Deze risico's heeft de Commissie benoemd in haar beoordeling van de formulieren.

²⁰ Deze bijlage is vanwege de omvang niet bijgevoegd maar kan worden opgevraagd bij de Alliantie.

Naast de primaire koppeling tussen de aanbevelingen en de beoogde maatregelen heeft de Alliantie ook aanbevelingen gekoppeld die niet primair te koppelen waren aan een aanbeveling. De Commissie heeft in bovengenoemde bijlage inzichtelijk gemaakt in welke mate de maatregelen een bijdrage leveren aan de opvolging van de secundair gekoppelde aanbeveling. Daarnaast heeft de Commissie ook beoordeeld in welke fase de opvolging van de aanbeveling zich bevindt, namelijk in een voorbereidende of veranderende fase, of fase van borging.

Uitgaande van alle primair gekoppelde aanbevelingen wordt met de zes ingediende maatregelen een bijdrage geleverd aan vijf van de 33 in het rapport genoemde aanbevelingen. Van die zes maatregelen zijn er twee in de voorbereidende fase, twee in de veranderfase en één in de borgingsfase. Slechts één van de aanbevelingen wordt met de beoogde maatregelen volledig opgevolgd.

Van de secundair gekoppelde maatregelen hebben twee maatregelen een hoge bijdrage en vijf maatregelen een middelgrote bijdrage geleverd aan een aanbeveling, en twee een lage bijdrage. Secundair zijn er dus door de genomen maatregelen nog eens negen aanbevelingen geraakt. De Commissie heeft de reeds uitgewerkte maatregelen van de Alliantie met hier en daar een kanttekening inhoudelijk als positief kunnen beoordelen.

Daar waar een maatregel secundair een aanbeveling raakt is er voor de Commissie vooralsnog geen sprake van een volledige opvolging van de aanbeveling. Dit betekent dat dat er in ieder geval voor 28 van de 33 aanbevelingen nog (aanvullende) maatregelen zullen moeten worden ontplooid om een volledige opvolging van de aanbevelingen te kunnen realiseren.

De opvolging van de aanbeveling “Slachtoffers verdienen erkenning voor het leed, maar de vraag is wie - door het versnipperd landschap - dit vorm en inhoud kan geven” zal zich naar verwachting in de fase van borging bevinden. Bij de vier andere aanbevelingen is de verwachting dat er al een merkbare verandering heeft plaatsgevonden. De verwachting is ook dat voor enkele van deze vier aanbevelingen in de veranderfase nog aanvullende maatregelen ontplooid zullen moeten worden. Dit zal onder andere moeten blijken uit de effectmetingen.

Naast dat sommige aanbevelingen nog aanvullende maatregelen behoeven, bestaat ook een risico voor de onderlinge samenhang. Immers, uit de onderzoeken waaraan in de formulieren voor de maatregelen voor de erkenning van slachtoffers wordt gerefereerd, blijkt dat deze erkenning enkel als zodanig wordt ervaren wanneer ook daadwerkelijk verandering is opgetreden. Ook al blijkt uit de ingediende formulieren dat de erkenningsboodschap op een navolgbare en weloverwogen wijze tot stand is gekomen, zal deze pas daadwerkelijk omarmd worden door de doelgroep wanneer ook maatregelen worden geïmplementeerd die leiden tot verandering.

3.5 Integrale beoordeling

Bezien vanuit een integrale beoordeling van de door de Alliantie ingediende formulieren concludeert de Commissie dat de Alliantie de opzet van de maatregelen goed heeft doordacht. Grootste aandachtspunt hierbij is de effectmeting van de doelen die worden nagestreefd met de maatregel. Bij nagenoeg alle formulieren heeft de Commissie op dit onderdeel een aantal restrycties geïdentificeerd. Naar mening van de Commissie steunt de Alliantie in algemene zin te veel op statistische gegevens. Deze zeggen weliswaar iets over aantallen en zijn in dat opzicht waardevol, maar ze bieden onvoldoende inzicht in de vraag hoe deze maatregelen daadwerkelijk worden ervaren door de doelgroep en in welke mate het beoogde effect wordt bereikt.

Aanvullend is het van belang dat niet alleen bij de opzet van de maatregel rekening wordt gehouden met de verschillende subgroepen zoals deze in vragen 11 en 14 van het formulier zijn gedefinieerd, maar ook bij de effectmeting te toetsen of bij al deze subgroepen het beoogde effect is bereikt.

Representativiteit en draagvlak binnen de hele sector blijft ondanks de goede stappen een belangrijk aandachtspunt bij zowel behoeftenonderzoeken en de opzet van maatregelen als de evaluatie en borging voor de lange termijn.

4. Conclusie en advies

De Commissie concludeert dat;

1. Vijf van de 33 aanbevelingen uit het rapport Schaduwdansen door middel van indieningsformulieren volgens de Werkwijze zijn aangeboden ter beoordeling;
2. De vijf aanbevelingen worden gemitigeerd of uitvoering krijgen door middel van totaal zes maatregelen;
3. Deze zes maatregelen een hoge bijdrage leveren aan de aanbevelingen;
4. Van die zes maatregelen twee in de voorbereidende fase zijn, twee in de veranderfase en één in de borgingsfase. Slechts één van de aanbevelingen wordt met de beoogde maatregelen volledig opgevolgd;
5. Van de secundair gekoppelde maatregelen twee maatregelen een hoge bijdrage en vijf maatregelen een middelgrote bijdrage leveren aan een aanbeveling en twee een lage bijdrage;
6. Een secundair gekoppelde maatregel wellicht bijdraagt maar vooralsnog niet betekent dat de betreffende maatregel volledig is opgevolgd;
7. In ieder geval voor 28 van de 33 aanbevelingen nog (aanvullende) maatregelen zullen moeten worden ontplooid om een volledige opvolging van de aanbevelingen te kunnen realiseren;
8. De ministeries een van de Werkwijze afwijkende rapportage hebben ingediend ter beoordeling;
9. Dat de ministeries door deze afwijkende wijze van rapporteren onvoldoende maatregelen en bovendien met een te oppervlakkige toelichting hebben ingediend, waarbij voornamelijk is verwezen naar reeds bestaand beleid;
10. De Commissie ten aanzien van de ministeries niet kan voldoen aan haar taak om te beoordelen dan wel een advies te formuleren of de planvorming, uitvoering en implementatie, en borging van de voorgestelde maatregelen afdoende aansluiten op de aanbevelingen uit het rapport Schaduwdansen en er afdoende transparantie is over het proces;
11. De Alliantie door het invullen van de formulieren en de bevindingen die daarbij aan het licht zijn gekomen extra stappen heeft gezet om de al gestarte maatregelen waar nodig en mogelijk aan te passen;
12. Gebleken is dat de Alliantie door de gesprekken en de indieningsformulieren een leerproces en ontwikkeling heeft doorgemaakt in de wijze waarop zij haar interne werkproces heeft ingericht, wat bijdraagt aan het succesvol implementeren van de maatregelen;
13. De indieningsformulieren een blijvende leidraad kunnen zijn voor doorgaande verantwoording van de opvolging van de aanbevelingen.

De commissie constateert dat bij sommige aanbevelingen meerdere partijen als verantwoordelijke zijn genoemd voor de uitwerking van de betreffende aanbeveling. Wij adviseren bij die maatregelen te bepalen wie de eerst verantwoordelijke is en aanspreekbaar is op het resultaat.

De Commissie ziet dat de betrokken partijen verschillende activiteiten hebben ontplooid na het uitbrengen van het rapport Schaduwdansen. Echter, de commissie ziet ook dat het bij deze activiteiten ontbreekt aan een gestructureerde aanpak in de vorm van te treffen maatregelen die terug te leiden zijn naar een aanbeveling. Waar de Alliantie aanvankelijk snel en praktisch heeft ingezet op acties, is inmiddels sprake van een meer gestructureerde aanpak, waarbij de ingediende concrete maatregelen rechtstreeks zijn te koppelen aan de aanbevelingen. Door de ministeries is echter algemeen en voornamelijk reeds bestaand beleid naar de aanbevelingen van het rapport Schaduwdansen vertaald. De Commissie maakt zich hier met name zorgen over het ontbreken van de met het indieningsformulier beoogde aanpak van (financiële) borging, transparantie en toekomstbestendige veranderingen met een duurzaam effect.

Het is de Commissie duidelijk dat nog vele aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om tot een volledige opvolging van het rapport Schaduwdansen te komen. De Commissie maakt zich zorgen over het feit dat zij haar werkzaamheden moet neerleggen, nu het echte werk eigenlijk nog maar net is begonnen. Op dit moment heeft de Commissie naar haar mening haar taken onvoldoende kunnen uitvoeren, omdat zij onvoldoende indieningsformulieren heeft ontvangen in de effectief korte periode van benoeming tot aftreden.

Met name voor de slachtoffers en zij die meegewerkt hebben aan het rapport Schaduwdansen is het van belang dat men zichzelf ook in algemeen beleid herkent. Dit als onderdeel van erkenning van dat wat zij hebben ervaren en de strijd die zij hebben gevoerd. De Commissie adviseert betrokken partijen dan ook om door te gaan met het verantwoorden en inzichtelijk maken van maatregelen die betrekking hebben op de danssector, opdat iedereen ongeacht leeftijd, achtergrond en niveau, zijn of haar hobby, vak of passie (voor) dansen kan uitoefenen in een sociaal veilige omgeving.

Bijlage 1:

Instellingsbesluit

Bijlage 1 Instellingsbesluit

Instellingsbesluit Opvolgingscommissie Dansen

Geldend van 23-10-2024 t/m heden.

Besluit van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 26 september 2024, nr. 2024-48050080, houdende de instelling van de Opvolgingscommissie Dansen (Instellingsbesluit Opvolgingscommissie Dansen)

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;

Gelet op artikel 2, eerste lid, van de van de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies;

Besluit:

Artikel 1. Begripsbepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. *minister*: Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- b. *commissie*: Opvolgingscommissie Dansen, bedoeld in artikel 2;
- c. *ministerie*: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- d. *ministeries*: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport;
- e. *dg's*: Directeur-Generaal Cultuur en Media, Directeur-Generaal Hoger Onderwijs, Beroepsonderwijs, Wetenschap en Emancipatie, Directeur-Generaal Volksgezondheid;
- f. *alliantie*: Alliantie Dans Veilig;
- g. *stuurgroep*: stuurgroep Alliantie Dans Veilig;
- h. *expertgroepen*: expertgroepen Alliantie Dans Veilig.
- i. *onderzoek Schaduwdansen*: 'Schaduwdansen. Een onderzoek naar grensoverschrijdend gedrag in het dansen'.

Artikel 2. Instelling en taak

1. Er is een onafhankelijke Opvolgingscommissie Dansen.
2. De commissie informeert en adviseert de dg's en de alliantie over de opvolging van de aanbevelingen uit het Verinorm rapport 'Schaduwdansen'.
3. De commissie heeft tot taak:
 - a. de planvorming voor de aanbevelingen te monitoren en te adviseren of deze planvorming afdoende aansluit op de aanbevelingen;
 - b. de uitvoering van de aanbevelingen te monitoren en te adviseren of de uitvoering afdoende aansluit op de aanbevelingen;
 - c. de implementatie en borging van de aanbevelingen te monitoren en te adviseren of de implementatie afdoende aansluit op de aanbevelingen;
 - d. bevorderen dat de alliantie en de dg's open en transparant communiceren over de opvolging van de aanbevelingen en dat deze informatie openbaar en al dan niet geanonimiseerd toegankelijk is. De adviezen van de commissie zelf en de werkwijze van de commissie worden gedeeld op de website van de alliantie.
4. De commissie bereikt bovengenoemde taken door:

- a. regelmatig te overleggen met de voorzitter van de stuurgroep om geïnformeerd te worden over de planvorming, uitvoering, implementatie en borging van de aanbevelingen waarvoor zij voorafgaand aan het overleg een schriftelijke update van de stuurgroep ontvangen;
- b. regelmatig te overleggen met medewerkers van de ministeries om geconformeerd te worden over de planvorming, uitvoering, implementatie en borging van de aanbevelingen;
- c. regelmatig de dg's en de alliantie schriftelijk te informeren over de monitoring en advisering. De monitoring en advisering betreft zowel aanbevelingen die de alliantie oppakt, als aanbevelingen die de ministeries of overige organisaties oppakken.

Artikel 3. Samenstelling, benoeming, ontslag

1. De commissie bestaat uit een voorzitter en ten minste vier andere leden.
2. De commissie kan indien nodig en uitlegbaar aan opdrachtgever deskundigen uitnodigen om vast of incidenteel deel te nemen aan vergaderingen.
3. De voorzitter en de andere leden hebben zitting op persoonlijke titel en oefenen hun functie uit zonder last of ruggespraak.
4. De voorzitter en de andere leden worden door de minister benoemd. Indien er in de loop van de zittingsperiode bij de commissie behoefte aan ontstaat, kan de minister een of meer extra leden benoemen.
5. Bij tussentijds vertrek van de voorzitter of een ander lid zal de minister op voordracht van de overige leden onderscheidenlijk de voorzitter, een andere voorzitter dan wel een ander lid benoemen.
6. Voorafgaand aan benoeming zullen de beoogde leden een gesprek met de ethische commissie dansen voeren. De ethische commissie adviseert de minister over deelname aan de opvolgingscommissie.
7. De voorzitter en andere leden kunnen op eigen verzoek of wegens ongeschiktheid, onbekwaamheid of op andere zwaarwegende gronden worden geschorst en ontslagen door de minister.
8. Indien uit feiten en of omstandigheden blijkt dat de voorzitter of een van de andere leden van de commissie zelf direct of indirect betrokkenheid heeft bij een adviesaanvraag dan zullen zij zich weerhouden van enige bemoeienis ten aanzien van de adviesaanvraag.

Artikel 4. Leden

1. De voorzitter en de andere leden worden in een separaat benoemingsbesluit door de minister benoemd, dat in de Staatscourant zal worden gepubliceerd.
2. Voorafgaand aan hun benoeming vullen alle (kandidaat)leden een belangenverklaring in, conform het model dat is opgenomen in bijlage 1 bij dit besluit.

Artikel 5. Instellingsdatum

1. De commissie wordt ingesteld voor de duur van twee jaar, van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2025.
2. De minister kan, handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de instellingsduur van de commissie verlengen.

Artikel 6. Secretariaat

1. De commissie wordt ondersteund door een secretariaat.
2. Taken van het secretariaat zijn de organisatie van overleggen, het opstellen van vergaderverslagen en het

opstellen van de adviezen.

3. De minister voorziet in het secretariaat.
4. Het secretariaat is voor de inhoudelijke uitvoering van zijn taak uitsluitend verantwoording schuldig aan de voorzitter van de commissie.

Artikel 7. Werkwijze

1. De commissie stelt haar eigen werkwijze vast. De werkwijze bevat minimaal een protocol over de wijze waarop de commissie bij externen informatie ophaalt. De werkwijze van de commissie wordt gedeeld op de website van de alliantie.
2. De commissie verstrekt desgevraagd aan de minister en de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de voor de uitoefening van hun taak benodigde inlichtingen. Beide bewindspersonen kunnen inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden, voor zover dat voor de vervulling van hun taak redelijkerwijs nodig is.

Artikel 8. Inwinnen van inlichtingen

1. De commissie is bevoegd zich voor het inwinnen van inlichtingen rechtstreeks te wenden tot personen en instellingen en hen te verzoeken die medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van het onderzoek.
2. De dg's verlenen de commissie de verlangde medewerking en toegang tot alle informatie die zij nodig heeft met inachtneming van het in artikel 7, eerste lid, bedoelde protocol.
3. Medewerkers van de ministeries zijn verplicht om de leden van de commissie de verlangde medewerking te verlenen, voor zover deze samenhangt met hun ambtelijke taak.

Artikel 9. Vergoeding

1. Voor de periode vanaf 1 januari 2024 tot de datum van uitgifte van de Staatscourant ontvangen de leden van de commissie een vergoeding per vergadering.

De voorzitter ontvangt, indien de voorzitter daar gebruik van wenst te maken, en indien de voorzitter niet valt onder de uitzondering van artikel 2, derde lid, van de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies, een vergoeding per vergadering ter hoogte van 3% van de hoogste trede van schaal 18 conform de laatstelijk afgesloten CAO Rijk.

De andere leden ontvangen, indien zij daarvan gebruik wensen te maken, en indien zij niet vallen onder de uitzondering van artikel 2, derde lid, van de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies, een vergoeding per vergadering ter hoogte van 2,31% van de hoogste trede van schaal 18 conform de laatstelijk afgesloten CAO Rijk.

2. Met ingang van de dag na datum van uitgifte van de Staatscourant ontvangen de leden van de commissie een vaste vergoeding per maand, waarbij de salarisschaal wordt vastgesteld op de trede 10 van schaal 18 conform de laatstelijk afgesloten CAO Rijk en de arbeidsduurfactor op 4/36 voor de voorzitter en 3,5/36 voor de andere leden.
3. De deskundigen ontvangen, indien zij daarvan gebruik wensen te maken, en indien zij niet vallen onder de uitzondering van artikel 2, derde lid, van de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies, een vergoeding per vergadering van 2,31% van de hoogste trede van schaal 18 conform de laatstelijk afgesloten CAO Rijk.

Artikel 10. Kosten van de commissie

1. De kosten van de commissie worden, voor zover op basis van een goedgekeurde raming, gefinancierd door

de minister.

2. Onder kosten wordt in ieder geval verstaan:

- a. de kosten voor de faciliteiten van vergaderingen indien op een externe locatie; en
- b. de kosten voor het inschakelen van externe deskundigheid.

Artikel 11. Archiefbescheiden

De commissie draagt zo spoedig mogelijk na beëindiging van haar werkzaamheden of, zo de omstandigheden daartoe aanleiding geven, zoveel eerder, de bescheiden betreffende die werkzaamheden over aan het archief van de Directie Erfgoed en Kunsten van het ministerie.

Artikel 12. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant, waarin het wordt geplaatst, en werkt daarbij terug tot 1 januari 2024.

Artikel 13. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Instellingsbesluit Opvolgingscommissie Dansen.

Dit besluit wordt met de daarbij behorende bijlage en toelichting in de Staatscourant geplaatst.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
E.E.W. Bruins

Bijlage 1

Belangenverklaringen van de leden van de commissie

Naam, voorzitter of lid

Vragenlijst inzake relaties, belangen en nevenfuncties

Deze vragenlijst is bedoeld om inzicht te krijgen in de relaties, belangen en nevenfuncties van u als lid van een commissie. Het formulier bevat tevens een check op de Wet Normering Topinkomens. Gelieve alle gele velden in te vullen.

Deze vragenlijst bevat vragen over uw huidige werkring en nevenfuncties en over directe en indirecte belangen die kunnen leiden tot mogelijke beïnvloeding. Bij de beoordeling speelt mede een rol of de schijn van vooringenomenheid kan ontstaan. Dat kan namelijk zowel beschadigend zijn voor het gezag (van het advies) van de commissie als uw eigen reputatie. Als u twijfelt of u een bepaalde affiliatie moet melden, vraagt u zich dan af hoe deze op het algemene publiek zou overkomen. Deze vragenlijst is een formaliteit om er zeker van te zijn dat alles volgens de regelgeving verloopt.

Persoonlijke gegevens

Voorletters, naam en titulatuur:

Hoofdfunctie(s)

Graag functienaam en werkgever vermelden en bij meerdere functies de omvang per functie.

- . functienaam, werkgever, fte

Nevenwerkzaamheden

Graag kort per functie de werkzaamheden vermelden en of deze betaald of onbetaald zijn.

- Functie, bezoldigd of onbezoldigd

Denkt u dat u met uw lidmaatschap van de commissie in combinatie met uw andere betaalde werkzaamheden onder het maximum blijft dat de **wet normering topinkomens** hanteert inzake de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector? (zie voor maxima 2024:

<https://www.topinkomens.nl/actueel/bezoldigingsmaxima>)

Ja/nee

Vragenlijst

Deze vragenlijst gaat over uw financiële en zakelijke belangen, persoonlijke relaties en overige belangen. Bij de beantwoording kunt u onderstaande vragen in het achterhoofd houden, maar u **hoeft deze niet te beantwoorden**.

- *Welke inschatting zou een onpartijdige burger maken van de omstandigheden of situatie?*
- *Kan uw betrokkenheid bij deze commissie of de te geven adviezen twijfels oproepen over uw integriteit of die van uw organisatie?*
- *Als u iemand anders in deze situatie zou zien, zou u dan vermoeden dat er sprake zou zijn van een geval van belangenverstrengeling?*
- *Als u een advies zou geven als commissielid, zou u er dan problemen mee hebben als uw collega's of de samenleving zich bewust werden van uw andere belangen?*
- *Hoe zou u zich voelen als er aandacht zou worden besteed in de media?*
- *Indien er een nauwkeurig onderzoek zou worden uitgevoerd inzake de door u voorgestelde beslissing, kan hier een uitkomst uitkomen die van publiek belang is?*

Financiële en zakelijke belangen

Zou u, een persoon of een instelling die met u in verband kan worden gebracht, direct of indirect, financieel of zakelijk voor- of nadeel kunnen hebben van het door u gegeven advies in deze commissie of lidmaatschap van de commissie in bredere zin? Denk bij zakelijke belangen ook aan intellectueel eigendom, bescherming van de eigen reputatie/positie of de positie van de werkgever of andere belangenorganisaties.

Ja/nee

Persoonlijke relaties

Zijn er mensen uit uw directe omgeving die baat hebben of schade kunnen ondervinden bij een bepaalde uitkomst van de adviezen van de commissie? Denk bijvoorbeeld aan uw partner, ouders, (klein)kinderen, vrienden en naaste collega's. Denk ook aan relaties in het verleden.

Ja/Nee

Heeft u enige persoonlijke of professionele gezichtspunten of vooroordelen die ertoe kunnen leiden dat anderen redelijkerwijs zouden kunnen concluderen dat u niet de juiste persoon bent om deze adviezen te geven?

Ja/Nee

Overige belangen

Zijn er bij u of in uw omgeving andere dan de hierboven beschreven belangen die, als ze bekend worden, u, de commissie, de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap of de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de in verlegenheid kunnen brengen?

Ja/Nee

Conclusie:

Kunt u gelet op bovenstaande naar uw oordeel zitting nemen in de commissie?

Ja/Nee

Ondertekening

Ondergetekende:

Verklaart naar eer en geweten hierboven een opsomming te hebben gegeven van alle relevante relaties en belangen die hij/zij heeft;

Verklaart het direct te zullen melden indien er tussentijds sprake is van wijzigingen in de gemelde relaties en belangen.

Naam

Datum

Bijlage 2

Overeenkomst houdende vrijwaring

Ondergetekenden

1. **De Staat der Nederlanden vertegenwoordigd door ([functie])**, waarvan de zetel is gevestigd te Den Haag (hierna: de Staat);
en
2. **De heer/mevrouw [x, vervangen door voorletters en achternaam]**, wonende te [woonplaats];
De Staat en [x], tezamen aangeduid als Partijen;

nemen het volgende in overweging:

- De Staat heeft een commissie in het leven geroepen die de aanbevelingen uit het Verinorm rapport Schaduwansen monitort en adviseert over de planvorming, uitvoering, implementatie en borging hiervan (hierna: de Opvolgingscommissie Dansen). De Staat heeft [x] verzocht deze commissie voor te zitten;

Alternatief in geval van commissielid:

- heeft [x] aangezocht met de vraag of hij/zij bereid zou zijn deel uit te maken van de Opvolgingscommissie Dansen;
[x] heeft die vraag bevestigend beantwoord;
- De benoeming van de leden van de Opvolgingscommissie Dansen en de formulering van de taken heeft plaatsgevonden bij het Instellingsbesluit Opvolgingscommissie Dansen en het Benoemingsbesluit Opvolgingscommissie Dansen;
- De vrijwaringsafspraken vinden hun grond in de wenselijkheid dat de voorzitter/een lid van de Opvolgingscommissie Dansen bij de uitoefening van de werkzaamheden niet belemmerd mag worden door de vrees voor claims of klachten van enigerlei partij die met die werkzaamheden, of het voorzitterschap/lidmaatschap van de Opvolgingscommissie Dansen, verband houden;
- Partijen zijn in verband met het bovenstaande het volgende overeengekomen.

Vrijwaring

- 1.1 De Staat vrijwaart [x] ter zake van aanspraken van derden met betrekking tot het uitvoeren van de opdracht die is verleend in het Instellingsbesluit Opvolgingscommissie Dansen, tenzij er sprake is van opzet of grove schuld aan de zijde van [x].
- 1.2 [x] brengt een aanspraak van een derde tot vergoeding van schade of enigerlei andere vordering, dan wel een (tucht)klacht van een derde, die verband houdt met het voorzitterschap/lidmaatschap van [x] van de Opvolgingscommissie Dansen en/of met de werkzaamheden die [x] vanwege dat voorzitterschap/lidmaatschap uitvoert of heeft uitgevoerd (welke aanspraak of enigerlei andere vordering, of (tucht)klacht, hierna gezamenlijk te worden aangeduid met de term 'Aanspraak') zo spoedig mogelijk ter kennis van de Staat.
- 1.3 [x] laat de leiding ten aanzien van het verweer tegen een Aanspraak over aan de Staat. Dit verweer zal wel met [x] worden afgestemd. Onder die leiding is ook begrepen de keuze voor de inschakeling van

een advocaat en zo ja, wie. Het overlaten van de feitelijke leiding houdt tevens in dat [x] reeds nu voor alsdan onherroepelijke toestemming aan de Staat verleent om namens hem/haar in rechte verweer te (doen) voeren tegen een Aanspraak.

- 1.4 [x] verleent reeds nu voor alsdan een onherroepelijke volmacht aan de Staat om namens hem/haar een regeling in der minne te treffen met betrekking tot een Aanspraak. De hieruit voortvloeiende financiële verplichtingen zullen worden gedragen door de Staat.
- 1.5 Indien in rechte enigerlei bedrag aan schadevergoeding jegens [x] wordt toegewezen in verband met een Aanspraak, zal dit door de Staat worden voldaan. Indien als gevolg van een eventueel rechtsmiddel dit bedrag zou moeten worden gerestitueerd, zal de Staat dit namens [x] incasseren en als zijn/haar vertegenwoordiger vervolgens aan de Staat overdragen.
- 1.6 De aan de inschakeling van een advocaat verbonden kosten worden gedragen door de Staat. Hetzelfde geldt voor de kosten die verbonden zijn aan het voeren van een procedure (zoals griffierecht, kosten voor een deskundige of een eventuele proceskostenveroordeling).
- 1.7 De Staat zal bij het voeren van verweer en bij het eventueel treffen van een minnelijke regeling de redelijke belangen van [x] in acht nemen. [x] zal zijn/haar medewerking verlenen aan het voeren van verweer tegen een Aanspraak, ongeacht of dat in of buiten rechte is.
- 1.8 Het bepaalde in de artikelen 1.4, laatste zin, 1.5, eerste zin en 1.6 blijft buiten toepassing wanneer de Aanspraak het gevolg is geweest van opzettelijk onrechtmatig handelen of van grove schuld aan de zijde van [x]. De Staat kan, met een beroep hierop, ook overgaan tot terugvordering van hetgeen op grond van de artikelen 1.4, laatste zin, 1.5, eerste zin en 1.6 is betaald.

Toepasselijk recht

Deze overeenkomst is uitsluitend onderworpen aan Nederlands recht. Alle geschillen die in verband met deze overeenkomst ontstaan, geschillen over het bestaan en de geldigheid daarvan daaronder begrepen, zullen uitsluitend worden beslecht door de bevoegde rechter in Den Haag.

Ten bewijze waarvan:

Deze overeenkomst is ondertekend op de hieronder vermelde data:

1. De Staat der Nederlanden 2. [x]

Vertegenwoordigd door

[Functie]

[Namens deze [y]]

Datum:

Datum:

Handtekening:

Handtekening:

Bijlage 2:

Werkwijze

Bijlage 2 Werkwijze

Werkwijze Opvolgingscommissie Dansen 9 april 2025

Aanleiding

In opdracht van het ministerie van VWS en met medewerking van het ministerie van OCW voerde Verinorm een onderzoek uit naar de aard en omvang van grensoverschrijdend gedrag binnen de georganiseerde danswereld. Dit rapport “Schaduw dansen” (hierna: het rapport) werd in mei 2023 gepubliceerd en gepresenteerd. Naar aanleiding van de aanbevelingen in dit rapport is de “Alliantie Dans Veilig” opgericht welke is samengesteld uit verschillende danssectoren waaronder dansonderwijs, commerciële dansscholen, dans sport en de culturele danssector. De stuurgroep van de Alliantie Dans Veilig heeft de opdracht gekregen om de aanbevelingen uit het rapport tot uitvoer te brengen. Tevens zijn er aanbevelingen in het rapport gedaan voor uitvoering gericht aan de ministeries.

De minister van OCW heeft samen met de Staatssecretaris van VWS in het Instellingsbesluit Opvolgingscommissie Dansen taken beschreven. De ministeries willen door het instellen van een opvolgingscommissie (hierna: de commissie) de kwaliteit en uitvoering van de aanbevelingen van het rapport borgen. De commissie voert haar taken onafhankelijk uit en stelt haar werkwijze onafhankelijk vast.

Werkwijze

De commissie heeft een beschrijving gemaakt van haar focus en zij heeft verschillende uitgangspunten geformuleerd. Daarnaast heeft de commissie een beschrijving gemaakt van haar beoordelingssystematiek. Het onderliggende document regelt de werkwijze van de commissie. Deze werkwijze bevat ook een protocol over de wijze waarop de commissie informatie ophaalt bij externen (Artikel 7 Instellingsbesluit en artikel 8 Werkwijze).

Scope van de commissie;

- De commissie voert een procesmatige beoordeling uit op de voorgestelde maatregelen en formuleert op basis hiervan een advies of de planvorming, uitvoering en implementatie, borging afdoende aansluit op de aanbevelingen uit het rapport en er afdoende transparantie is over het proces.
- Aan de hand van de procesmatige beoordeling geeft de commissie een advies en “oordeel” over de wijze waarop de maatregelen tot stand zijn gekomen.
- De commissie draagt zelf geen inhoudelijke ideeën, voorstellen of (mitigerende) maatregelen aan.

Definities

Advies: een door de commissie opgesteld advies gebaseerd op een door de aanbevelingsverantwoordelijke aangeleverde uitwerking van een aanbeveling uit het rapport

Aanbeveling: een aanbeveling uit het rapport zoals opgenomen in hoofdstuk 9.13 “Aanbevelingen” van dat rapport.

Aanbevelingsverantwoordelijke: de organisatie die verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de aanbevelingen zoals de stuurgroep en de ministeries.

Alliantie: de Alliantie Dans Veilig, als organisatieonderdeel van de Stichting Platform Ondernemende Sportaanbieders (stichting POS)

Beoordelingsverzoek: door de aanbevelingsverantwoordelijke aangeleverde uitwerking van een aanbeveling met het verzoek tot advies of deze afdoende aansluit bij een aanbeveling uit het rapport.

Commissie: Opvolgingscommissie Dansen

Dg's: Directeur-Generaal Cultuur en Media, Directeur-Generaal Hoger Onderwijs, Beroepsonderwijs, Wetenschap en Emancipatie, Directeur-Generaal Volksgezondheid

Eindadvies: de commissie levert een totaal verslaglegging en advies op over de gelopen procedures, beoordeelde adviezen e.d. (art 10).

Indieningsformulier: het door de commissie ter beschikking gestelde formulier voor het beoordelingsverzoek.

Instellingsbesluit: Instellingsbesluit Opvolgingscommissie Dansen

Maatregel: de werkwijze(n), methoden en interventies waarmee wordt beoogd het effect te bereiken dat met de aanbeveling wordt beoogd.

Minister: Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Ministerie: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Ministeries: Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Rapport: rapport "Schaduw dansen", Verinorm 2023

Stuurgroep: stuurgroep Alliantie Dans Veilig

Voortgangsrapportage : Driemaandelijke rapportage van de stuurgroep en de ministeries, die planvorming, uitvoering, implementatie, borging van de aanbevelingen omvat, alsmede en de transparantie van het proces

Werkwijze: De werkwijze van de Opvolgingscommissie Dansen.

Artikel 1. Grondslag

Deze werkwijze betreft een nadere uitwerking van artikel 7 van het Instellingsbesluit welke in werking is getreden op 23 oktober 2024. Daarbij is de commissie ingesteld voor de duur van twee jaar, van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2025. De werkwijze van de commissie zal conform het Instellingsbesluit worden gepubliceerd op de website van de Alliantie.

Artikel 2. Taak

De commissie heeft tot taak:

- a. de planvorming voor de aanbevelingen te monitoren en te adviseren of deze planvorming afdoende aansluit op de aanbevelingen;

- b. de uitvoering van de aanbevelingen te monitoren en te adviseren of de uitvoering afdoende aansluit op de aanbevelingen;
- c. de implementatie en borging van de aanbevelingen te monitoren en te adviseren of de implementatie afdoende aansluit op de aanbevelingen;
- d. bevorderen dat de Alliantie en de dg's open en transparant communiceren over de opvolging van de aanbevelingen en dat deze informatie openbaar en al dan niet geanonimiseerd toegankelijk is. De adviezen van de commissie zelf en de werkwijze van de commissie worden gedeeld op de website van de Alliantie.

De commissie bereikt bovengenoemde taken door:

- a. regelmatig te overleggen met de voorzitter van de stuurgroep om geïnformeerd te worden over de planvorming, uitvoering, implementatie en borging van de aanbevelingen waarvoor zij voorafgaand aan het overleg een schriftelijke update van de stuurgroep ontvangen;
- b. regelmatig te overleggen met medewerkers van de ministeries om geïnformeerd te worden over de planvorming, uitvoering, implementatie en borging van de aanbevelingen;
- c. regelmatig de dg's en de Alliantie schriftelijk te informeren over de monitoring en advisering. De monitoring en advisering betreft zowel aanbevelingen die de Alliantie oppakt, als aanbevelingen die de ministeries of overige organisaties oppakken.

Artikel 3. Secretariaat

- a. De commissie wordt ondersteund door een secretariaat, bestaande uit een door het ministerie aangewezen persoon.
- b. Taken van het secretariaat zijn de organisatie van overleggen, het opstellen van vergaderverslagen en het opstellen van de adviezen.
- c. De minister voorziet in het secretariaat.
- d. Het secretariaat (de secretaris) is voor de inhoudelijke uitvoering van zijn taak uitsluitend verantwoording schuldig aan de voorzitter van de commissie.

Artikel 4. Vergaderingen Commissie

- a. De voltallige commissie vergadert 1 maal per maand conform een aan het begin van het kalenderjaar door de commissie vastgesteld schema.
- b. De agenda en eventuele stukken worden door het secretariaat minimaal 1 week voorafgaande aan de vergadering verstrekt.
- c. De vergaderingen van de commissie vinden geen doorgang indien niet minimaal 2/3 van het aantal stemgerechtigde leden aanwezig is. Aanwezigheid is zowel fysiek als digitaal.

- d. De commissie vergadert daarnaast als de voorzitter of de leden dat nodig achten. Deze vergadering wordt minimaal twee weken voorafgaande aan de vergadering bijeengeroepen. De leden worden daartoe schriftelijk opgeroepen onder verzending van de agenda en zo veel mogelijk beschikbare vergaderstukken.
- e. De voorzitter bepaalt de plaats waar en het tijdstip waarop de vergaderingen worden gehouden. Het secretariaat draagt zorg voor vergaderruimte.
- f. Het secretariaat maakt van iedere vergadering een verslag en stelt de conceptadviezen op die worden vastgesteld door de commissie.

Artikel 5. Monitoren voortgang aanbevelingen

- a. De commissie ontvangt de voortgangsrapportage minimaal twee weken voor aanvang van de commissievergadering.
- b. De voortgangsrapportage wordt aangeleverd bij het secretariaat onder vermelding van contactpersonen voor vragen.

Artikel 6. Verzoek om beoordeling aanbeveling

- a. Een beoordelingsverzoek wordt door de aanbevelingsverantwoordelijke verzonden aan de voorzitter van de commissie door tussenkomst van het secretariaat twee weken voor de vergadering van de commissie.
- b. De commissie neemt alleen beoordelingsverzoeken in behandeling die conform het door de commissie vastgestelde format, het indieningsformulier, zijn aangeleverd en volledig zijn.
- c. Het secretariaat beoordeelt of de aangeleverde maatregel voldoet aan de in lid b van dit artikel geformuleerde eisen.
- d. Het secretariaat bevestigt de ontvangst binnen 5 werkdagen na ontvangst.
- e. Beoordelingsverzoeken die niet volledig zijn, conform het format en/of overeenkomen met een aanbeveling uit het rapport worden niet in behandeling genomen en gemotiveerd teruggestuurd aan de aanbevelingsverantwoordelijke met het verzoek om het beoordelingsverzoek aan te passen.
- f. Door de aanbevelingsverantwoordelijke ingediende beoordelingsverzoeken met aanvullende maatregelen die niet direct volgen uit de aanbevelingen worden niet eerder in behandeling genomen dan nadat alle beoordelingsverzoeken zoals bedoeld onder sub b zijn afgerond.
- g. De beoordelingsverzoeken worden voorgelegd aan de leden van de commissie bij de eerstvolgende maandelijkse vergadering nadat het beoordelingsverzoek is ontvangen.

Artikel 7: de beoordeling en het advies

- a. De beoordeling betreft een schriftelijke beoordeling waarbij aan de hand van risico's wordt getoetst of de maatregelen gebaseerd op de aanbevelingen in opzet en bestaan zouden kunnen bijdragen aan de realisatie van de aanbeveling.

- b. Een beoordelingsverzoek wordt behandeld door minimaal 2 leden van de commissie.
- c. De beoordeling beschrijft tevens eventuele risico's waar de aanbevelingsverantwoordelijke rekening mee zou kunnen houden bij de implementatie van de maatregel.
- d. De commissie rondt de beoordeling binnen twee maanden, of zoveel eerder als mogelijk, nadat het beoordelingsverzoek in de maandelijkse vergadering als behandelrijp heeft beoordeeld af. Ze kan het 1 maal met een termijn van een maand verlengen.
- e. De commissie kan een langere behandeltermijn bepalen indien het aantal beoordelingsverzoeken qua omvang en/of complexiteit redelijkerwijs niet allemaal binnen de termijn kunnen worden behandeld.
- f. De tijd die nodig is voor de beoordelingen en het ontvangen van inlichtingen bij derden schorst de in d van dit artikel genoemde tijd.
- g. De aanbevelingsverantwoordelijke kan slechts 1 maal een eerder ingediend verzoek tot beoordeling voor een nieuwe beoordeling indienen.
- h. Vanuit de beoordeling stelt de commissie een schriftelijk advies op waaruit blijkt of de planvorming, uitvoering, implementatie of borging van de maatregel afdoende aansluit bij de aanbeveling uit het rapport en er afdoende transparantie is over het proces.

Artikel 8: inwinnen van inlichtingen en informatie

- a. De commissie kan van instellingen en personen inlichtingen inwinnen die zij redelijkerwijs nodig acht voor het geven van een beoordeling.
- b. Een dergelijk informatieverzoek wordt namens de voorzitter door het secretariaat schriftelijk en gemotiveerd aangevraagd en voorzien van een redelijke termijn waarbinnen de commissie de informatie wil ontvangen.
- c. De in te winnen informatie betreft geen persoonsgegevens of gegevens die tot individuele personen zijn te herleiden.
- d. De in te winnen informatie betreft geen bedrijfsgeheimen, auteursrechtelijk beschermde werken of werken die anderszins onder intellectueel eigendomsrecht vallen.
- e. De verstrekte informatie wordt indien relevant verwerkt in het advies en kan (volledig) gepubliceerd worden, tenzij het gaat om juridische beschermde informatie als bedoeld onder
- c. en d. die vrijwillig wordt overlegd onder een voorwaarde van geheimhouding (non-disclose agreement).
- f. De verstrekte informatie wordt beoordeeld door het secretariaat en voor zover de wet dat toelaat bewaard door het secretariaat.
- g. Indien juridisch beschermde informatie wordt ontvangen waarvoor geen rechtsgrond bestaat, gaat de commissie terstond over tot vernietiging van die informatie. In voorkomend geval informeert de commissie de afzender van de beschermde informatie.
- h. Indien niet (tijdig) aan het verzoek tot verstrekken van informatie wordt voldaan zal dit worden opgenomen in de beoordelingsdocumentatie en in de voortgangsrapportage aan de dg's.
- i. De dg's verlenen de commissie de verlangde medewerking en in beginsel toegang tot alle informatie die zij nodig heeft. Als de dg meent dat de informatie niet kan worden verstrekt motiveert hij dat.

- j. Medewerkers van de ministeries zijn verplicht om de leden van de commissie de verlangde medewerking te verlenen voor zover deze samenhangt met hun ambtelijke taak.

Artikel 9: informeren van de DG's

- a. De voorzitter informeert de dg's over de voortgang van de commissie vanaf het moment dat de leden zijn benoemd aan het einde van ieder kwartaal door middel van een beknopt verslag.
- b. De voorzitter informeert de dg's voorts zo vaak als zij dat nodig achten.

Artikel 10: het advies van de commissie

- a. De commissie levert in december 2025 haar eindadvies op aan de dg's.
- b. Daarin is opgenomen voor welke aanbevelingen een beoordelingsverzoek is ingediend, welke zijn afgerond en wat de bevindingen van de commissie zijn.
- c. Tevens zal de commissie een algemene indruk geven van hoe zij de samenwerking heeft ervaren met de branche in algemene zin.
- d. Zo mogelijk en nodig zal de commissie een advies geven wat na 01 januari 2026 naar haar mening nodig is voor het verder uitwerken, implementeren en monitoren van de maatregelen.
- e. Conform artikel 2, derde lid onder d Instellingsbesluit wordt het eindadvies en de tussentijdse adviezen gepubliceerd op de website van de Alliantie.
- f. Bij oplevering van het eindadvies en beëindiging van de werkzaamheden draagt de voorzitter alle bescheiden over aan het archief van de Directie Erfgoed en Kunsten van het ministerie.

Artikel 11: einde werkzaamheden

- a. De commissie is benoemd tot 1 januari 2026 en eindigt haar werkzaamheden op 31 december 2025.
- b. De commissie stelt samen met de aanbevelingsverantwoordelijke een planning op voor het aanleveren van beoordelingsverzoeken.
- c. Beoordelingsverzoeken die na 15 oktober 2025 worden ingediend worden niet meer in behandeling genomen tenzij:
 - a. de commissie van oordeel is dat er nog tijd is voor de behandeling,
 - b. het Instellingsbesluit wordt verlengd.

Artikel 12: werkwijze aanpassing

De commissie kan deze werkwijze aanpassen indien zij dat noodzakelijk acht ten behoeve van het zorgvuldig uitoefenen van haar taak. De gewijzigde werkwijze zal na vaststelling worden gepubliceerd op de website van de Alliantie.

Artikel 13: Citeertitel

Deze werkwijze wordt aangehaald als: Werkwijze Opvolgingscommissie Dansen

Artikel 14: Geldingsduur

1. Deze werkwijze geldt tot en met 31 december 2025.
2. Indien de benoemingsduur van de commissie wordt verlengd, wordt de werkwijze van rechtswege met eenzelfde duur verlengd.

Artikel 15: Inwerkingtreding en publicatie

Deze werkwijze en haar aanpassingen treden niet eerder in werking dan na publicatie op de website van de Alliantie Dans Veilig.

Bijlage 3:

Aanbevelingen Schaduwdansen

Bijlage 3 Aanbevelingen Schaduwdansen

Dit document presenteert aanbevelingen om grensoverschrijdend gedrag in de danswereld tegen te gaan, gebaseerd op vijf pijlers: **aandacht voor slachtoffers, structuur, cultuur, professionalisering, en uitvoering/praktijk.**

1. Aandacht voor Slachtoffers

- **Erkenning en ondersteuning:** Slachtoffers verdienen erkenning voor hun leed. Er is behoefte aan een centraal aanspreekpunt, ondanks het versnipperde landschap van de danswereld.
 - **Focus op identiteit en veiligheid:** Naast trauma moet er aandacht zijn voor de identiteitsontwikkeling van dansers, vooral bij jonge dansers in een gesloten wereld. Het is essentieel dat dansers zich veilig voelen om grenzen aan te geven.
 - **Meer-ogen principe:** Betrek ouders, studenten en leerlingen actiever bij dansscholen om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen.
-

2. Structuur

- **Zelfstandige positie voor dans:** Dans verdient een eigen, zelfstandige plek in de samenleving, los van podiumkunsten.
 - **Samenhangend beleid:** Zorg voor betere afstemming tussen initiatieven, beleid en organisaties, zowel nationaal als lokaal. Gemeenten spelen hierin een sleutelrol door samenwerking met dansscholen, zorg- en onderwijsinstellingen te stimuleren.
 - **Kwaliteitsimpuls:** Verken mogelijkheden voor betere samenwerking en kwaliteitsstandaarden, bijvoorbeeld via een platform zoals bij vechtsportscholen.
 - **Meldpunten en vertrouwenspersonen:** Verbeter de vindbaarheid en transparantie van meldpunten en vertrouwenspersonen. Registreer meldingen specifiek onder 'dansen' en niet onder 'podiumkunsten'.
 - **Verantwoording:** Gesubsidieerde instellingen moeten verantwoording afleggen over sociale veiligheid, bijvoorbeeld via rapportages en medewerkertevredenheidsonderzoeken.
-

3. Cultuur

- **Doorbreken van de 'code of silence':** Bespreek openlijk thema's als seksualiteit, lichaamsveranderingen, gezonde voeding, genderrollen, onbewuste vooroordelen, stress en overbelasting.
 - **Grenzen stellen:** Betrek dansers bij het bepalen van grenzen en zorg voor transparantie, bijvoorbeeld door accommodaties met glazen wanden.
 - **Diversiteit en inclusie:** Maak dit een integraal onderdeel van het beleid.
-

4. Professionalisering

- **Risicominimalisatie:** Verbeter de didactische en pedagogische vaardigheden van dansdocenten. Verken certificeringssystemen en centrale registratie.

- **Transparantie:** Voorkom een-op-een situaties met machtsverschillen en stimuleer openheid, bijvoorbeeld door ouders toe te laten bij privélessen.
 - **Rechtspositie:** Verbeter de arbeidsvoorwaarden en betaling van dansers en docenten. Geef duidelijkheid over verantwoordelijkheden en meldpunten.
 - **Omscholing:** Zorg dat dansers weten hoe ze omscholingstrajecten kunnen vinden.
 - **VOG:** Verken de mogelijkheid voor gratis Verklaringen Omtrent Gedrag (VOG) in de danswereld.
-

5. Uitvoering/Praktijk

- **Cultuurverandering:** Gedragscodes en klachtenregelingen zijn goed, maar echte verandering vereist eigenaarschap en leiderschap in de sector.
 - **Stappenplannen:** Ontwikkel heldere, toegankelijke stappenplannen voor dansers en organisaties over rechten en acties bij ongewenst gedrag.
-

Conclusie: De danswereld staat voor grote uitdagingen, maar met gerichte aandacht voor slachtoffers, betere structuur, cultuurverandering, professionalisering en praktische uitvoering kunnen veiligheid en welzijn worden verbeterd. Samenwerking en transparantie zijn hierbij essentieel.

Bijlage 4:

Verdeling aanbevelingen en opvolging

Bijlage 4: Verdeling aanbevelingen en opvolging

	G.13.1 Aandacht voor slachtoffers	Opvolgingsrapportage	Toelichting	Verantwoordelijk voor realiseren?
a.	Slachtoffers verdienen erkenning voor het leed, maar de vraag is wie -door het versnipperd landschap- dit vorm en inhoud kan geven.	1.1	Aanbeveling anders geformuleerd	Danspartijen
b.	Experts geven aan dat de focus (niet uitsluitend) bij trauma moet liggen maar dat er aandacht moet zijn voor de identiteitsontwikkeling van de danser. Zeker als de danser al vanaf jonge leeftijd in een gesloten wereld binnen het dansen verkeert.	2.2	Aanbeveling anders geformuleerd en niet volledig overgenomen	<i>Gesprekken hierover lopen nog met betrokken partijen</i>
c.	Het is tevens belangrijk dat kinderen en volwassenen zich veilig voelen en dat ze zich ook veilig voelen om te zeggen dat ze bepaalde dingen niet willen.	1.2	Aanbeveling anders geformuleerd	Alliantie
d.	Het meer-ogen principe kan ook een bijdrage leveren aan het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag. Ook eventueel meer betrokkenheid of inspraak van ouders bij dansscholen en van studenten en leerlingen zou kunnen bijdragen.	1.3	Aanbeveling anders geformuleerd en niet volledig overgenomen	Alliantie

Expertgroepen	Toelichting
1.1	Aanbeveling anders geformuleerd
	Aanbeveling ontbreekt bij expertgroepen
2.1	Aanbeveling anders geformuleerd
4.1	
5.1	
6.1	
7.1	
3.2	Aanbeveling anders geformuleerd en niet volledig overgenomen

	G.13.2 Structuur	Opvolgingsrapportage	Toelichting	Verantwoordelijk voor realiseren?
a.	Geef dansen de aandacht die het verdient. Zorg ervoor dat dansen vanwege het grote aantal beoefenaren en de maatschappelijke relevantie een zelfstandige plek krijgt in de samenleving. Schuif dansen niet (te veel) weg onder de podiumkunsten.	2.1	Aanbeveling niet volledig overgenomen	OCW
b.	Zorg ervoor dat allerlei initiatieven goed op elkaar aansluiten (onder meer op initiatieven van de regeringscommissaris), zorg er daarbij voor dat de danswereld zich erin herkent en zich gekend voelt.	3.1	Aanbeveling niet volledig overgenomen	<i>Regeringscommissaris, VWS, OCW</i>
c.	Stem onderling beleid (cultuur/sport) beter op elkaar af, zowel op nationaal als lokaal niveau.	3.2	Aanbeveling komt overeen	<i>VWS, OCW, Gemeenten</i>
d.	Schenk aandacht aan de voorwaardenscheppende rol van gemeenten. Zij staan als lokale overheid het dichtst bij de dansscholen, het dansonderwijs en kennen de lokale infrastructuur. Er kan (nog steeds) meer aandacht worden gegeven aan het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag in de sport- en onderwijsakkoorden. Gemeenten kunnen erop sturen dat op lokaal niveau wordt samengewerkt met (dans)scholen en verenigingen, zorg- en onderwijsinstellingen (dansonderwijs), waardoor een nauwe verbinding ontstaat met andere organisaties en leefgebieden van kinderen.	3.3	Aanbeveling niet volledig overgenomen	<i>Gemeenten</i>
e.	Verken hoe en op welke wijze binnen de versnipperde danswereld beter met elkaar kan worden samengewerkt om tot een kwaliteitsimpuls van onder meer dansscholen te komen en te komen tot meer coherentie in beleid, strakkere sturing op en naleving van instrumenten en nadere richtlijnen. Geleken kan worden naar de wijze waarop de vechtsportautoriteit is vormgegeven.	3.4	Aanbeveling komt overeen	Alliantie

Expertgroepen	Toelichting
	Aanbeveling ontbreekt bij expertgroepen
	Aanbeveling ontbreekt bij expertgroepen
	Aanbeveling ontbreekt bij expertgroepen
	Aanbeveling ontbreekt bij expertgroepen
3.3	Aanbeveling komt overeen
6.2	

f.	Zorg voor betere vindbaarheid van meldpunt(en) en vertrouwenspersonen en geef helder aan wat de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden (en daarmee de beperkingen) van de meldpunten en vertrouwenspersonen zijn. Kennis van de danswereld is voorwaardelijk. Registreer meldingen niet onder 'podiumkunsten' maar minimaal onder dansen en/of vanwege de verscheidenheid in stijlen, naar genre. Podiumkunsten is te algemeen en biedt onvoldoende informatie.	2.3 en 2.4	Aanbeveling komt overeen	<i>Alliantie, VWS, OCW</i>
g.	Verken op welke wijze meldingen beter en veilig opvolging kunnen krijgen, zodanig dat het gedrag ook daadwerkelijk stopt.	2.5	Aanbeveling komt overeen	<i>Nader te bepalen</i>
h.	Werk aan een systeem waarbij uiteindelijk dansscholen e.d. langs meer uniforme kaders werken aan (veiligheids- en wazijns)leisen. Uiteindelijk gaat het erom dat niet alleen codes worden gemaakt maar dat er ook strakker toezicht komt op de naleving, bijvoorbeeld door of middels het eerder genoemde platform.	3.5	Aanbeveling komt overeen	<i>Alliantie</i>
i.	Laat gesubsidieerde instellingen (dansonderwijs) of organisaties waarmee de overheid een binding heeft verantwoording afleggen over sociale veiligheid. Niet als een afvinklijst maar bijvoorbeeld door inzicht te geven in aard/omvang en opvolging van meldingen, geanonimiseerde rapportages van vertrouwenspersonen, medewerker tevredenheidsonderzoeken, opbrengsten uit interventie sessies, enz.	3.6	Aanbeveling komt overeen	<i>OCW</i>
j.	De danswereld is een groot, versnipperd landschap. Dit is niet alleen in de danswereld; dit zien we namelijk ook bij de vechtsportscholen. Wanneer we kijken naar de wereld van de vechtsportscholen als voorbeeld voor de danswereld blijkt dat het belangrijk is dat er een platform wordt gecreëerd waarin stakeholders samenwerken, onder andere om tot betere kwaliteitsstandaarden en pedagogische kwaliteiten te komen van bijvoorbeeld dansleraren (leer van elkaar).	3.7	Aanbeveling niet volledig overgenomen	<i>Alliantie</i>

2.2	Aanbeveling niet volledig overgenomen
	Aanbeveling ontbreekt bij expertgroepen
3.4 6.3	Aanbeveling komt overeen
	Aanbeveling ontbreekt bij expertgroepen
4.2	Aanbeveling niet volledig overgenomen

6.13.3 Cultuur				Verantwoordelijk voor realiseren?
Opvolgingsrapportage				Toelichting
a.	Doorbreek de code of silence. Leg de huidige systemen bloot door aandacht te (blijven) schenken aan seksualiteit, het omgaan met een veranderend lichaam in de puberteit, een gezonde relatie met voeding, genderrollen, unconscious bias, het elkaar aanraken, stress, overbelasting, etc. Een kind maar ook een volwassene moet vrij zijn om aan te geven dat het iets niet wil of niet prettig vindt.	4.1	Aanbeveling niet volledig overgenomen	<i>Alliantie</i>
b.	Kunst schuurt maar mag dansers niet beschadigen. Bepaal zoveel als redelijk mogelijk is in gezamenlijkheid de grenzen; betrek de danser(s) hierbij.	4.2	Aanbeveling komt overeen	<i>Alliantie</i>
c.	Transparantie is van belang; probeer (ook) als gemeente bijvoorbeeld te sturen op accommodaties met een glazen wand. Gooi de deuren open.	4.3	Aanbeveling is uitgebreid	<i>Gemeenten, Alliantie</i>
d.	Maak diversiteit en inclusie een integraal onderdeel van het beleid.	4.4	Aanbeveling komt overeen	<i>OCW, VWS, Alliantie</i>

Expertgroepen	Toelichting
4.3 7.2	Aanbeveling niet volledig overgenomen
5.2 7.3	Aanbeveling komt overeen
3.5 6.4	Aanbeveling is uitgebreid
5.3 7.4	Aanbeveling komt overeen

6.13.4 Professionalisering				Verantwoordelijk voor realiseren?
Opvolgingsrapportage				Toelichting

Expertgroepen	Toelichting
---------------	-------------

a.	Minimaliseer de risico's voor met name kinderen, bevorder de didactische en pedagogische vaardigheden van dansdocenten/trainers/coaches. Verken de mogelijkheden om hier een stap verder in te zetten. Er zal een beter systeem moeten komen met betere scholing en bijscholing voor docenten en trainers/coaches. De mogelijkheden van een certificerings- en/of puntensysteem en een centraal registratiesysteem kunnen hiervoor verkend worden.	5.1	Aanbeveling komt overeen	Alliantie
b.	Een-op-een situaties, zeker wanneer sprake is van macht en afhankelijkheid, zijn risicovol. Draag zorg voor meer ogen en transparantie (de deur open, toelaten van ouders) bij bijvoorbeeld privélessen.		Aanbeveling ontbreekt in de opvolgingsrapportage	
c.	Maak dubbele belangen openbaar en voer beleid ter voorkoming van 'vriendjespolitiek' en oneerlijke jurering.	5.2	Aanbeveling komt overeen	Alliantie
d.	Vestig de aandacht op de dansonderwijsinstellingen. Er is de laatste tijd echt veel in gang gezet maar zorg ervoor dat het geen papieren werkelijkheid wordt. Monitor/controleer geregeld wat in gang is gezet.	5.3	Aanbeveling komt overeen	OCW
e.	Maak helder (ook aan kinderen) wie waarvoor verantwoordelijk is en waar ze terecht kunnen.	5.4	Aanbeveling komt overeen	Alliantie
f.	Wees onder meer bij de opleidingen eerlijk over carrièrekansen en baanonzekerheid en geef voldoende aandacht aan de rechtspositie van de danser.	5.5	Aanbeveling komt overeen	OCW; gesprekken met partijen moeten nog gevoerd
g.	Verbeter de rechtspositie van dansers. Zeer strikte zwijgclausules zijn niet meer van deze tijd, maar ook in bredere zin: er is een vraag naar meer controle rondom arbeidsvoorwaarden en (tijdelijke) en voldoende betaling.	5.6	Aanbeveling komt overeen	OCW, Alliantie
h.	Schenk eveneens aandacht aan de rechtspositie van de dansdocent. Waak voor een te hoge werkdruk en draag zorg voor voldoende betaling.	5.7	Aanbeveling komt overeen	OCW, Alliantie
i.	Let bij jongeren erop dat zij voldoende rusttijden krijgen en tijd voor pauzes en draag zorg voor een passende vergoeding, zeker gelet op de lange dagen en het feit dat een bijbaantje ernaast niet of nauwelijks mogelijk is.	5.8	Aanbeveling komt overeen	Alliantie
j.	Hou bij de inrichting van meldpunten en andere organisaties rekening met de inrichting en professionalisering van de governance en de balans tussen onafhankelijkheid en voldoende kennis van het dansen.	2.6	Aanbeveling komt overeen	VWS, OCW
k.	Voor professionele dansers is er een omscholingstraject mogelijk maar deze wordt nog niet altijd gevonden. Zorg dat dansers, zowel binnen gezelschappen als zzp'ers, deze weg weten te vinden en zo weer een andere passende functie kunnen vinden in de maatschappij.	5.9	Aanbeveling komt overeen	OCW
l.	Verken de mogelijkheid voor het breder beschikbaar maken van een gratis VOG.	5.10	Aanbeveling komt overeen	Nader te bepalen

4.4 7.5	Aanbeveling komt overeen	
	Aanbeveling ontbreekt bij expertgroepen	
6.4 7.6	Aanbeveling komt overeen	
	Aanbeveling ontbreekt bij expertgroepen	
2.3 3.6	Aanbeveling komt overeen	
	Aanbeveling ontbreekt bij expertgroepen	
5.4	Aanbeveling komt overeen	
5.5 6.6 7.7	Aanbeveling komt overeen	
5.6	Aanbeveling komt overeen	
	Aanbeveling ontbreekt bij expertgroepen	
	Aanbeveling ontbreekt bij expertgroepen	
	Aanbeveling ontbreekt bij expertgroepen	

6.13.5 Uitvoering/praktijk				
a.	Het hebben van gedragscodes, klachtenregelingen, vertrouwenspersonen e.d. zijn goede stappen. Uiteindelijk gaat het om een cultuur- en systeemverandering. Daarvoor is eigenaarschap en leiderschap nodig. Een open houding van de danssectoren als geheel helpt daarbij.	Opvolgingsrapportage	Toelichting	Verantwoordelijk voor realiseren?
		6.1	Aanbeveling anders geformuleerd en niet volledig overgenomen	Alliantie
	b. Zorg voor handzame stappenplannen voor de dansers, zodat zij weten welke rechten zij hebben en hoe zij deze kunnen uitoefenen. Maak dergelijke stappenplannen helder en toegankelijk voor buitenlandse dansers.	6.2	Aanbeveling komt overeen	Alliantie
	c. Zorg eveneens voor handzame stappenplannen voor dansorganisaties, wat zij moeten en/of kunnen doen bij ongewenst gedrag.	6.3	Aanbeveling komt overeen	Alliantie

Expertgroepen	Toelichting
	Aanbeveling ontbreekt bij expertgroepen
5.7	Aanbeveling komt overeen
2.4	Aanbeveling komt overeen

Bijlage 5:

Inventarisatie risico's

Bijlage 5: Risico analyse

Thema	Aanbeveling	Geldend/risico	Nummer vraag	Formulering
Algemeen	n.v.t.	Het beoogde effect van de maatregel is onvoldoende concreet en niet meetbaar.	1	Wat is het beoogde effect van de maatregelen en hoe is meetbaar of het beoogde effect is bereikt?
		De gekozen maatregel is financieel niet haalbaar.	2	Hoe is geborgd dat de maatregel financieel haalbaar is?
		Gekozen maatregel heeft enkel op de korte termijn effect, maar onvoldoende lange termijn effect.	3	Hoe is geborgd dat de maatregel op lange termijn ook het gewenste effect zal hebben en blijven houden?
		Onvoldoende kennis van eerdere niet succesvolle toegepaste acties en initiatieven binnen de danssector om het gewenste effect te bereiken.	4	Welke initiatieven en acties zijn er al binnen de danssector geweest om het gewenste effect te bereiken, en waarom was dit niet effectief?
		Onvoldoende kennis van succesvolle toegepaste acties en initiatieven in het buitenland of andere sectoren om het gewenste effect te bereiken.	5	Zijn er voorbeelden uit het buitenland of andere sectoren waaruit blijkt dat de gekozen maatregel het gewenste effect zal hebben?
		Uit wetenschap volgt dat de maatregel niet het gewenste effect zal hebben.	6	Uit welk (wetenschappelijk) onderzoek volgt dat de gekozen maatregel ook het gewenste effect zal hebben?
		De maatregel is in de praktijk niet uitvoerbaar	7	Hoe wordt geborgd dat de maatregel in de praktijk ook uitvoerbaar is?
		Onvoldoende aandacht voor evaluatie/bijstelling tijdens de uitvoering van de maatregel aan de hand van opgedane ervaringen	8	Hoe wordt voortgang van de uitvoering van de maatregel gemonitord en op welke momenten vindt er tussentijdse evaluatie en eventuele bijstelling plaats?
		Er wordt onvoldoende of niet transparant gecommuniceerd over de voortgang van de implementatie en uitvoering van de maatregel	9	Hoe wordt geborgd dat er voldoende en transparant wordt gecommuniceerd over de voortgang van de implementatie en uitvoering van de maatregel?
		Er wordt onvoldoende rekening gehouden met de verschillende doelgroepen op het gebied van leeftijd, niveau, clublessen of wedstrijdlessen, genre etcetera.	10	Op welke doelgroep ziet deze aanbeveling?
			11	Zijn er binnen deze doelgroep subgroepen te onderscheiden die op basis van demografische en andere aspecten zoals niveau en dergelijke kenmerken een andere aanpak behoeven? Indien ja, benoem deze groepen.
			12	Op welke wijze is geborgd dat de voorgedachte maatregel passend is voor alle subgroepen?
		Er wordt onvoldoende rekening gehouden met de verschillende stakeholders op het gebied van TV, opleidingen, dansscholen, genres, buitenlandse leraren etcetera.	13	Welke stakeholders spelen een rol deze aanbeveling en de voorgedachte maatregel?
			14	Zijn er binnen deze groep van stakeholders subgroepen te onderscheiden die op basis van demografische kenmerken een andere aanpak behoeven? Indien ja, benoem deze groepen.
			15	Op welke wijze is geborgd dat de voorgedachte maatregel passend is voor alle subgroepen?
9.13.1 Aandacht voor slachtoffers	Algemeen voor thema 9.13.1			
	Slachtoffers verdienen erkenning voor het leed, maar de vraag is wie - door het versnipperd landschap - dit vorm en inhoud kan geven.			
	Experts geven aan dat de focus (niet uitsluitend) bij trauma moet liggen maar dat er aandacht moet zijn voor de identiteitsontwikkeling van de danser. Zeker als de danser al vanaf jonge leeftijd in een gesloten wereld binnen het dansen verkeert.			
	Het is tevens belangrijk dat kinderen en volwassenen zich veilig voelen en dat ze zich ook veilig voelen om te zeggen dat ze bepaalde dingen niet willen.			
	Het meer-ogen principe kan ook een bijdrage leveren aan het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag. Ook eventueel meer betrokkenheid of inspraak van ouders bij dansscholen en van studenten en leerlingen zou kunnen bijdragen.			

9.13.2 Structuur	Algemeen voor thema 9.13.2				
	Geef dansen de aandacht die het verdient. Zorg ervoor dat dansen vanwege het grote aantal beoefenaren en de maatschappelijke relevantie een zelfstandige plek krijgt in de samenleving. Schuif dansen niet (te veel) weg onder de podiumkunsten.				
	Zorg ervoor dat allerlei initiatieven goed op elkaar aansluiten (onder meer op initiatieven van de regeringscommissaris); zorg er daarbij voor dat de danswereld zich erin herkent en zich gekend voelt.				
	Stem onderling beleid (cultuur/sport) beter op elkaar af, zowel op nationaal als lokaal niveau.				
	Schenk aandacht aan de voorwaardenscheppende rol van gemeenten. Zij staan als lokale overheid het dichtst bij de dansscholen, het dansonderwijs en kennen de lokale infrastructuur. Er kan (nog steeds) meer aandacht worden gegeven aan het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag in de sport- en onderwijsakkoorden. Gemeenten kunnen erop sturen dat op lokaal niveau wordt samengewerkt met (dans)scholen en verenigingen, zorg- en onderwijsinstellingen (dansonderwijs), waardoor een nauwe verbinding ontstaat met andere organisaties en leefgebieden van kinderen.				
	Verken hoe en op welke wijze binnen de versnipperde danswereld beter met elkaar kan worden samengewerkt om tot een kwaliteitsimpuls van onder meer dansscholen te komen en te komen tot meer coherentie in beleid, strakkere sturing op en naleving van instrumenten en nadere richtlijnen. Gekeken kan worden naar de wijze waarop de vechtsportautoriteit is vormgegeven.				
	Zorg voor betere vindbaarheid van meldpunt(en) en vrouwenspersonen en geef hielder aan wat de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden (en daarmee de beperkingen) van de meldpunten en vrouwenspersonen zijn. Kennis van de danswereld is voorwaardelijk. Registreer meldingen niet onder 'podiumkunsten' maar minimaal onder dansen en/of, vanwege de verscheidenheid in stijlen, naar genre. Podiumkunsten is te algemeen en biedt onvoldoende informatie.				Hoe wordt geborgd dat verschillende meldpunten voldoende vindbaar zijn? Hoe wordt geborgd dat het proces rondom de ontvangst en opvolging van meldingen voldoende duidelijk is? Hoe wordt geborgd dat meldpunten onderling contact hebben en kennis en ervaringen delen? Hoe wordt geborgd dat meldingen met onjuiste adres gegevens of die bij een onjuist meldpunt zijn ingediend worden doorgeleid? Wat voor opvolging wordt gegeven aan de meldingen teneinde de melder te beschermen Wat voor opvolging wordt gegeven aan de meldingen teneinde te voorkomen dat de persoon waarover een melding binnenkomt in herhaling kan vallen?
	Verken op welke wijze meldingen beter en veilig opvolging kunnen krijgen, zodanig dat het gedrag ook daadwerkelijk stopt.				Hoe wordt geborgd dat verschillende meldpunten voldoende vindbaar zijn? Hoe wordt geborgd dat het proces rondom de ontvangst en opvolging van meldingen voldoende duidelijk is? Hoe wordt geborgd dat meldpunten onderling contact hebben en kennis en ervaringen delen? Hoe wordt geborgd dat meldingen met onjuiste adres gegevens of die bij een onjuist meldpunt zijn ingediend worden doorgeleid? Wat voor opvolging wordt gegeven aan de meldingen teneinde de melder te beschermen

					Wat voor opvolging wordt gegeven aan de meldingen teneinde te voorkomen dat de persoon waarover een melding binnenkomt in herhaling kan vallen?
	Werk aan een systeem waarbij uiteindelijk dansscholen e.d. langs meer uniforme kaders werken aan (veiligheids- en welzijns)elzen. Uiteindelijk gaat het erom dat niet alleen codes worden gemaakt maar dat er ook strakker toezicht komt op de naleving, bijvoorbeeld door of middels het eerder genoemde platform.				
	Laat gesubsidierte instellingen (dansonderwijs) of organisaties waarmee de overheid een binding heeft, verantwoording afleggen over sociale veiligheid. Niet als een afvinklijst maar bijvoorbeeld door i'nzicht te geven in aard/omvang en opvolging van meldingen. geanonimiseerde rapportages van De danswereld is een groot, versnipperd landschap. Dit is niet alleen in de danswereld; dlt zien we namelijk ook bij de vechtsportscholen. Wanneer we kijken naar de wereld van de vechtsportscholen als voorbeeld voor de danswereld blijkt dat het belangrijk is dat er een platform wordt gecreëerd waarin stakeholders samenwerken, onder andere om tot betere kwaliteitsstandaarden en pedagogische kwaliteiten te komen van bijvoorbeeld dansleraren (leer van elkaar).				Hoe wordt geborgd dat de wijze waarop inzicht wordt gegeven in de sociale veiligheid een correcte weergave is van de werkelijkheid?
9.13.3 Cultuur	Algemeen voor thema 9.13.3				
	Doorbreek de code of silence. Leg de huidige systemen bloot door aandacht te (blijven) schenken aan seksualiteit, het omgaan met een veranderend lichaam in de puberteit, een gezonde relatie met voeding, genderrollen, unconscious bias, het elkaar aanraken, stress, overbelasting, etc. Een kind maar ook een volwassene moet vrij zijn om aan te geven dat het iets niet wil of niet prettig vindt.				
	Kunst schuurt maar mag dansers niet beschadigen. Bepaal zoveel als redelijk mogelijk is in gezamenlijkheid de grenzen; betrek de danser(s) hierbij.				
	Transparantie is van belang; probeer (ook) als gemeente bijvoorbeeld te sturen op accommodaties met een glazen wand. Gooi de deuren open.				
	Mak diversiteit en inclusie een integraal onderdeel van het beleid.				
9.13.4 Professionalisering	Algemeen voor thema 9.13.4				
	Minimaliseer de risico's voor met name kinderen, bevorder de didactische en pedagogische vaardigheden van dansdocenten/trainers/coaches. Verken de mogelijkheden om hier een stap verder in te zetten. Er zal een beter systeem moeten komen met betere scholing en bijscholing voor docenten en trainers/coaches. De mogelijkheden van een certificerings?en/of puntensysteem en een centraal registratiesysteem kunnen hiervoor verkend worden.				
	Een-op-een situaties, zeker wanneer sprake is van macht en afhankelijkheid, zijn risicovol. Draag zorg voor meer ogen en transparantie (de deur open, toelaten van ouders) bij bijvoorbeeld privélessen.				

	Maak dubbele belangen openbaar en voer beleid ter voorkoming van 'vriendspolitiek' en oneerlijke juring.				
	Vestig de aandacht op de dansonderwijsinstellingen. Er is de laatste tijd echt veel in gang gezet maar zorg ervoor dat het geen papieren werkelijkheid wordt. Monitor/controler geregeld wat in gang is gezet.				
	Maak helder (ook aan kinderen) wie waarvoor verantwoordelijk is en waar ze terecht kunnen.				
	Wees onder meer bij de opleidingen eerlijk over carrièrekansen en baanonzekerheid en geef voldoende aandacht aan de rechtspositie van de danser.				
	Verbeter de rechtspositie van dansers. Zeer strikte zwijgclausules zijn niet meer van deze tijd, maar ook in bredere zin: er is een vraag naar meer controle rondom arbeidsvoorwaarden en (tijdelijke) en voldoende betaling.				
	Schenk eveneens aandacht aan de rechtspositie van de dansdocent. Waak voor een te hoge werkdruk en draag zorg voor voldoende betaling.				
	Let bij jongeren erop dat zij voldoende rusttijden krijgen en tijd voor pauzes en draag zorg voor een passende vergoeding, zeker gelet op de lange dagen en het feit dat een bijbaantje er naast niet of nauwelijks mogelijk is.				
	Hou bij de inrichting van meldpunten en andere organisaties rekening met de inrichting en professionalisering van de governance en de balans tussen onafhankelijkheid en voldoende kennis van het dansen.				Hoe wordt geborgd dat verschillende meldpunten voldoende vindbaar zijn?
					Hoe wordt geborgd dat het proces rondom de ontvangst en opvolging van meldingen voldoende duidelijk is?
					Hoe wordt geborgd dat meldpunten onderling contact hebben en kennis en ervaringen delen?
					Hoe wordt geborgd dat meldingen met onjuiste adres gegevens of die bij een onjuist meldpunt zijn ingediend worden doorgeleid?
					Wat voor opvolging wordt gegeven aan de meldingen teneinde de melder te beschermen
					Wat voor opvolging wordt gegeven aan de meldingen teneinde te voorkomen dat de persoon waarover een melding binnenkomt in herhaling kan vallen?
9.13.5 Uitvoering/praktijk					
Algemeen voor thema 9.13.5					
	Het hebben van gedragscodes, klachtenregelingen, vertrouwenspersonen e.d. zijn goede stappen. Uiteindelijk gaat het om een cultuur- en systeemverandering. Daarvoor is eigenaarschap en leiderschap nodig. Een open houding van de danssectoren als geheel helpt daarbij.				
	Zorg voor handzame stappenplannen voor de dansers, zodat zij weten welke rechten zij hebben en hoe zij deze kunnen uitoefenen. Maak dergelijke stappenplannen helder en toegankelijk voor buitenlandse dansers.				
	Zorg eveneens voor handzame stappenplannen voor dansorganisaties, wat zij moeten en/of kunnen doen bij ongewenst gedrag.				

Bijlage 6:

Beoordeling indieningsformulier Alliantie 1

Tekstuele onderbouwing van de maatregel	
Er is een organisatiestructuur opgezet waarin zowel dansers als organisaties vanuit de diverse delen (danssport, cultuureducatie, podiumkunsten, dansvakonderwijs) van de sector vertegenwoordigd zijn en gezamenlijk werken aan het sociaal veiliger maken van de danssector met het opvolgen van aanbevelingen uit het rapport "Schaduw dansen" als uitgangspunt{BIJLAGE}	
Beschrijf hier hoe de maatregel bijdraagt aan de aanbeveling	
Door het opzetten van een alliantie bundelen organisaties hun kennis en ervaring om samen te werken aan een veiligere en sterkere danssector. Het gezamenlijke doel om grensoverschrijdend gedrag tegen te gaan geeft richting en zorgt voor verbinding tussen de partijen. Vertrouwen groeit niet vanzelf door overleg, maar door bewust te investeren in kennisdeling, transparantie en concrete gezamenlijke acties. De aanwezigheid van een onafhankelijke Ethische Commissie en Opvolgings Commissie en de actieve betrokkenheid van dansers zelf waarborgen dat de initiatieven aansluiten bij de praktijk en dat het perspectief van dansers centraal blijft staan.	
Beoordeling: Is voldoende duidelijk wat de maatregel inhoudt en hoe deze bijdraagt aan de geselecteerde aanbeveling?	
De opvolgingscommissie heeft geconstateerd dat de Dans Alliantie voldoende duidelijk heeft onderbouwd wat de beoogde maatregel is en hoe deze bijdraagt aan de geselecteerde aanbeveling. Er is sprake van een evidente koppeling tussen het bundelen van de sector en het draagvlak en de slagkracht om stappen te nemen op het gebied van veiligheid. De ingediende bijlage geeft een goed beeld van de organisatiestructuur en leidt niet tot verdere vragen. Op grond van de bevindingen van de Commissie zoals hiervoor benoemd constateert de Opvolgingscommissie dat de onderbouwing en koppeling van de maatregel voldoende is.	
<u>Beoordelvingsvragen</u>	
Vraag 1	Wat is het beoogde effect van de maatregel en hoe is meetbaar of het beoogde effect is bereikt?
Antwoord 1	Een gezamenlijke en representatieve structuur die de versnippering in de danssector doorbreekt en zorgt voor meer samenhang, afstemming en gezamenlijke verantwoordelijkheid in beleid en uitvoering. Dit is meetbaar door de danssector in beeld te brengen en te monitoren of de aangesloten organisaties representatief zijn voor de verschillende deelsectoren en de danssector als geheel. De samenwerking zal geëvalueerd worden d.m.v. een zelfscan door de aangesloten organisaties. Daarnaast zal het effect blijken uit de producten die gezamenlijk ontwikkeld worden. {BIJLAGE}
Beoordeling	De opvolgingscommissie heeft geconstateerd dat de Dans Alliantie voldoende duidelijk heeft onderbouwd hoe zij de maatregel meetbaar heeft gemaakt en hoe zij beoogd te toetsen of de beoogde effecten zijn bereikt. In de bijlage heeft de Dans Alliantie een inkijk gegeven in de producten die gezamenlijk ontwikkeld worden en bij zullen dragen aan het verder samenbrengen van de sector en het tegengaan van de versnippering. Op grond van de onderbouwing en de ondersteunende bijlage constateert de Opvolgingscommissie dat de Dans Alliantie voldoende duidelijk heeft onderbouwd wat het beoogde effect is en voldoende heeft nagedacht hoe ze deze effecten in de toekomst gaat meten.
Vraag 2	Hoe is geborgd dat de maatregel financieel haalbaar is?
Antwoord 2	Deze maatregel vraagt financiële middelen en deze zijn binnen de subsidie aanvraag vanuit POS opgenomen. Financiering is met name benodigd voor de inzet van medewerkers op het alliantiebureau en het inhuren van experts voor het op zetten van een passende samenwerkingsstructuur en governance en de evaluatie daarvan. Daarnaast zijn er financiële middelen benodigd voor het vergoeden van dansers voor hun inbreng. Voor het continueren van de de opgezette samenwerking na 2025 zal er een subsidieverlenging aangevraagd worden.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie heeft geconstateerd dat de Dans Alliantie goed inzichtelijk heeft gemaakt welke kosten zij de komende periode nog verwachten. Er is sprake van specifieke kosten voor deze maatregel maar ook kosten voor het personeel van de Dans Alliantie aangezien zij ook een rol hebben in de opzet en evaluatie van de maatregel. De Dans Alliantie beoogt een subsidie aan te vragen. Uit de gesprekken die de Opvolgingscommissie heeft gevoerd met de ministeries blijkt dat zij beogen deze subsidie toe te kennen. De Opvolgingscommissie maakt zich wel zorgen over de toekomstbestendigheid na afloop van de volgende subsidieperiode en adviseert de Dans Alliantie de komende periode al goed na te denken hoe zij zichzelf ook financieel toekomstbestendig kan maken. Voor wat betreft de financiële haalbaarheid van deze specifieke maatregel heeft de Dans Alliantie voldoende onderbouwd hoe zij dit beoogt te doen en leidt dit niet tot verdere vragen vanuit de Opvolgingscommissie.
Vraag 3	Hoe is geborgd dat de maatregel op lange termijn ook het gewenste effect zal hebben en blijven houden?
Antwoord 3	De borging is tweeledig. Financiële borging vraagt om aanvullende of verlengde subsidie, omdat de meeste betrokken organisaties onvoldoende middelen hebben om dit initiatief zelfstandig structureel te dragen. Daarnaast wordt de uitvoerbaarheid en blijvende betrokkenheid van partners geborgd via een tweejaarlijkse zelfevaluatiescan, waarin de samenwerking en representatie van de sector worden getoetst.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie zelf al goed heeft nagedacht over de lange termijn borging. Er blijkt duidelijk dat de Dansalliantie stappen heeft gezet ten opzichte van de eerste gesprekken die met de Alliantie zijn gevoerd en de Alliantie goed inzicht heeft en geeft in de risico's en voorwaarden van de maatregelen. Met betrekking tot de inhoudelijke lange termijnborging kan de Opvolgingscommissie zich vinden in het inzetten van een instrument zoals de tweejaarlijkse zelfevaluatiescan. De Opvolgingscommissie zou wel graag een nadere onderbouwing zien m.b.t. wat deze zelfevaluatiescan inhoudt en hoe hierin een onafhankelijk oordeel is geborgd. Ook is de Opvolgingscommissie benieuwd hoe de Dans Alliantie borgt dat nieuwe partijen zich ook willen aansluiten bij de Dans Alliantie en aangesloten partijen ook op langere termijn willen blijven. Maakt dit onderdeel uit van de tweejaarlijkse scan? De lange termijn financiële borging blijft een aandachtspunt zoals ook bij de beoordeling van de vorige vraag vermeld. De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie voldoende heeft nagedacht over de lange termijn borging.
Vraag 4	Welke initiatieven en acties zijn er al binnen de danssector geweest om het gewenste effect te bereiken, en waarom was dit niet effectief?
Antwoord 4	Er is niet eerder getracht om een samenhang te creëren tussen de diverse delen van de gehele danssector. Wel zijn er initiatieven ondernomen om subsectoren te verbinden

Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie aangeeft dat er niet eerder initiatieven zijn ondernomen om de danssector te verbinden. Deze stelling is verder niet onderbouwd, maar het is ook moeilijk om iets aan te tonen wat er niet is. Op basis van de ervaring binnen de Opvolgingscommissie vinden wij deze stelling aannemelijk, omdat ook de Opvolgingscommissie geen weet heeft van initiatieven in het verleden om de hele danssector te verbinden. De commissie bevestigt wel de stelling dat er initiatieven zijn ondernomen om subsectoren te verbinden zoals de Dans Alliantie zelf aangeeft. De Opvolgingscommissie zou graag zien dat de Dans Alliantie hierbij nog aanvult wat voor lering de Dans Alliantie heeft kunnen trekken wanneer ze kijkt naar deze initiatieven en hoe deze de opzet en aanpak van de maatregel heeft beïnvloed.
Vraag 5	Zijn er voorbeelden uit het buitenland of andere sectoren waaruit blijkt dat de gekozen maatregel het gewenste effect zal hebben?
Antwoord 5	In het Verenigd Koninkrijk biedt One Dance UK een gezamenlijk platform voor beleidsontwikkeling, training en safeguarding, waardoor de sector één herkenbare stem krijgt. Zij fungeren als een overkoepelende en beleidsrelevante organisatie die verschillende sectoren van dans structureel verbindt en richting beleidsmakers vertegenwoordigt. {BIJLAGE}
Beoordeling	De Dans Alliantie heeft goed onderzocht welke andere initiatieven in het buitenland zijn ondernomen om het gewenste effect te behalen. De bijlage geeft hier goed aanvullend inzicht in en er is naar mening van de Opvolgingscommissie voldoende duidelijk dat de genomen maatregel in het buitenland het gewenste effect heeft bereikt. Dit initiatief sluit ook aan bij de kennis die binnen de Opvolgingscommissie aanwezig is. Wel is de Opvolgingscommissie nog geïnteresseerd of de Dans Alliantie ook verdere lering heeft getrokken uit de wijze waarop deze maatregel vorm heeft gekregen in het buitenland. Zijn er bijvoorbeeld zaken die de Dans Alliantie juist wel of niet op gelijke wijze als One Dance UK wilt aanpakken en waarom? Ook is de Opvolgingscommissie bekend met andere buitenlandse initiatieven. Heeft de Dans Alliantie nog verder gekeken naar andere initiatieven in het buitenland en zo nee wat was de reden hiervan?
Vraag 6	Uit welk (wetenschappelijk) onderzoek volgt dat de gekozen maatregel ook het gewenste effect zal hebben?
Antwoord 6	Wetenschappelijke onderzoeken {BIJLAGE} laten zien dat gecoördineerde samenwerking in gefragmenteerde sectoren kan leiden tot kwaliteitsverbeteringen, herstel van vertrouwen en een veilige, open cultuur, mits er duidelijke structuur, transparantie en monitoring aanwezig zijn. De gekozen maatregel, een organisatiestructuur waarin dansers en organisaties uit alle subsectoren samenwerken sluit hierbij aan en wordt geborgd door een onafhankelijke Ethische Commissie, een Opvolgingscommissie en regelmatige zelfevaluatie.
Beoordeling	De bijlagen die de Dans Alliantie heeft ingediend geeft inderdaad aan dat gecoördineerde samenwerking kan bijdragen aan doelen waaronder een veilige en open cultuur. De Opvolgingscommissie kan de opzet van de maatregel in dat kader goed volgen. In het kader van de borging vraagt de Opvolgingscommissie zich af hoe zijzelf en de Ethische commissie bijdragen aan de borging van de organisatiestructuur. De verwijzing naar de zelfevaluatie als ingezet instrument voor borging van het gewenste effect is consistent met de eerder gegeven antwoorden. De Opvolgingscommissie constateert dat aan de hand van wetenschappelijk onderzoek voldoende is onderbouwd dat de maatregel het gewenste effect zal hebben.
Vraag 7	Hoe wordt geborgd dat de maatregel in de praktijk ook uitvoerbaar is?
Antwoord 7	Door te kiezen voor een alliantie in plaats van een formele organisatievorm, kan de samenwerking snel en wendbaar worden ingericht, passend bij de diversiteit van de danssector. De governance en een zorgvuldige screening zorgt voor een stevig verbindend kader en maakt heldere afspraken over rollen en verantwoordelijkheden mogelijk. {BIJLAGE}
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert aan de hand van het gegeven antwoord en de bijlage dat de Dans Alliantie bewust heeft gekozen voor een organisatievorm die past bij de diversiteit van de danssector. Ook op grond van de samenwerking van de Opvolgingscommissie met de Dans Alliantie constateert de commissie dat de Dans Alliantie als kleine organisatie wendbaar is. Bovendien is - wanneer daartoe aanleiding is - de Dans Alliantie in staat om snel te schakelen op ad hoc uitdagingen. Voor het invullen van de door de Opvolgingscommissie voorgeschreven formulieren is bijvoorbeeld het verantwoordelijke team meteen uitgebreid met de benodigde expertise. Door de structuur met een stuurgroep en expertgroepen wordt geborgd dat de gehele sector vertegenwoordigd is. De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie voldoende heeft nagedacht over hoe de maatregel in de praktijk uitvoerbaar is.
Vraag 8	Hoe wordt voortgang van de uitvoering van de maatregel gemonitord en op welke momenten vindt er tussentijdse evaluatie en eventuele bijstelling plaats?
Antwoord 8	De voortgang van de maatregel wordt geborgd door dit periodiek tijdens de stuurgroep overleggen binnen de alliantie te agenderen en tevens te bespreken in de overleggen met de dansvertegenwoordigers. 2 jaarlijks vindt er een zelfevaluatiescan plaats welke richting geeft aan bijsturing waar nodig.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat reeds bij het antwoord op vraag 3 goed is ingegaan op de lange termijn borging. Tevens is bij het antwoord op deze vraag aangegeven dat er een tweejaarlijkse scan wordt uitgevoerd. Deze scan kan leiden tot bijsturen waar nodig. De commissie heeft bij vraag 3 het verzoek gedaan om wat dieper in te gaan op wat de zelfevaluatiescan en wat er met de resultaten van deze scan wordt gedaan. Met verwijzing naar de benodigde aanvulling inzake de evaluatiescan constateert de Opvolgingscommissie dat de Dans Alliantie voldoende heeft nagedacht en invulling heeft gegeven aan de mogelijkheid tot tussentijds bijsturen wanneer dit nodig is.
Vraag 9	Hoe wordt geborgd dat er voldoende en transparant wordt gecommuniceerd over de voortgang van de implementatie en uitvoering van de maatregel?
Antwoord 9	Alle documentatie rondom de organisatiestructuur, het convenant en de governance {BIJLAGE} worden openbaar gedeeld via de website, de social media kanalen en de nieuwsbrief van Dans Veilig.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie beoogt volledige transparantie na te streven door de genoemde documenten die als bijlage bij dit formulier zijn gevoegd te publiceren op haar website. Tevens heeft de commissie al de werking kunnen beoordelen en heeft vastgesteld dat de genoemde documenten inderdaad openbaar zijn gemaakt op de website van de Dans Alliantie. De commissie vraagt zich wel nog af in hoeverre de beschikbare informatie vindbaar is voor geïnteresseerden, in hoeverre is de Alliantie bekend binnen de sector?
Vraag 10	Op welke doelgroep ziet deze aanbeveling?

Antwoord 10	De maatregel richt zich primair op koepelorganisaties binnen de danssector, zoals branche- en beroepsverenigingen, vakbonden en wedstrijdorganisaties en daarnaast op organisaties die (nog) niet onder een koepel (kunnen) vallen, zodat de volledige breedte van de sector wordt meegenomen.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie voldoende duidelijk heeft onderbouwd op welke doelgroep deze maatregel zich richt.
Vraag 11	Zijn er binnen deze doelgroep subgroepen te onderscheiden die op basis van demografische en andere aspecten zoals niveau en dergelijke kenmerken een andere aanpak behoeven? Indien ja benoem deze groepen.
Antwoord 11	Binnen de danssector bestaat grote variëteit tussen (koepel)organisaties, niet alleen qua sector, organisatievorm, omvang, professionaliteit, genre en doelgroep, maar ook in de mate waarin en wijze waarop zij reeds invulling geven aan het thema sociale veiligheid {BIJLAGE}. Daarnaast is er een groep onafhankelijke en zelfstandig functionerende organisaties en personen die niet via een koepelstructuur zijn aangesloten; deze zijn lastiger te betrekken en vragen daarom om een andere, meer op maat gesneden werkwijze.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie goed heeft nagedacht over de verschillende subgroepen binnen de doelgroep. Uit de onderbouwing en de bijlagen blijkt dat ze bewust keuzes hebben gemaakt om deze subgroepen zo goed mogelijk te bedienen en te betrekken en onderdeel te maken van de organisatiestructuur. De Dans Alliantie geeft zelf aan dat onafhankelijke en zelfstandig functionerende organisaties en personen lastiger te betrekken zijn en een aparte aanpak behoeven. Hoe beoogt de Alliantie dit te bereiken voor deze maatregel of wordt voor deze subgroep ter ondersteuning van de gekoppelde aanbeveling een aparte maatregel beoogd?
Vraag 12	Op welke wijze is geborgd dat de voorgelegde maatregel passend is voor alle subgroepen?
Antwoord 12	De alliantie borgt dat verschillen tussen organisaties worden gerespecteerd door ruimte te bieden voor uiteenlopende behoeften en tempo's, terwijl de gezamenlijke governance als verbindend kader fungeert en basisnormen waarborgt. Door te werken met verschillende thema's verdeeld over expertgroepen sluit de samenwerking aan bij de behoeften van de verschillende organisaties. Om te monitoren of dit in de praktijk ook zo ervaren wordt door de verschillende doelgroepen, wordt dit elk jaar bij de expertgroepleden getoetst.
Beoordeling	De Dans Alliantie heeft goed onderbouwd hoe zij beogen dat de expertgroepen ruimte geven aan de verschillende subgroepen om een eigen tempo en nadruk te leggen onder de structuur van een gezamenlijke governance. De Opvolgingscommissie is blij te zien dat de Alliantie heeft aangegeven dit te zullen monitoren, maar is benieuwd wat zij beogen te doen wanneer uit deze resultaten blijkt dat sommige (delen van) subgroepen aflijken te haken. Zie ook de aanvulling van de commissie op vraag 3.
Vraag 13	Welke stakeholders spelen een rol deze aanbeveling en de voorgelegde maatregel?
Antwoord 13	De organisaties en individuen (zoals dansers) die door de alliantiepartners worden vertegenwoordigd {BIJLAGE}.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert op basis van haar expertise dat de Alliantie een juiste inschatting heeft gemaakt van de stakeholders die een rol kunnen spelen bij deze maatregel.
Vraag 14	Zijn er binnen deze groep van stakeholders subgroepen te onderscheiden die op basis van demografische kenmerken een andere aanpak behoeven? Indien ja benoem deze groepen.
Antwoord 14	Binnen de stakeholders zijn verschillende subgroepen te onderscheiden, waaronder organisaties, dansers, studenten en docenten {BIJLAGE}.
Beoordeling	Omdat de maatregel ziet op vertegenwoordiging van de stakeholders zie vragen 11 en 12
Vraag 15	Op welke wijze is geborgd dat de voorgelegde maatregel passend is voor alle subgroepen?
Antwoord 15	De maatregel sluit aan bij alle subgroepen doordat er gezamenlijke basisafspraken {BIJLAGE} gelden, maar er tegelijk ruimte is voor maatwerk per organisatie; de thematische expertgroepen, waarin de subgroepen zelf vertegenwoordigd zijn, zorgen ervoor dat hun specifieke behoeften worden meegenomen. Dit alles wordt geborgd in de gezamenlijke governance.
Beoordeling	Omdat de maatregel ziet op vertegenwoordiging van de stakeholders zie vragen 11 en 12

Bijlage 7:

Beoordeling indieningsformulier Alliantie 2

Tekstuele onderbouwing van de maatregel

Door diverse partijen uit de danssector samen te brengen (1. Opzetten organisatiestructuur) ontstaat een gezamenlijk kader waarin verantwoordelijkheid wordt genomen voor de misstanden die zich hebben voorgedaan. Vanuit deze gezamenlijkheid kan erkenning worden gegeven aan alle dansers die in enige vorm te maken hebben, hebben gehad of mogelijk nog krijgen met ongewenste ervaringen op het gebied van fysieke en mentale veiligheid, arbeidsomstandigheden en machtsverhoudingen. Daarbij wordt gezocht naar een vorm van erkenning die passend is voor zowel de betrokken organisaties als voor de divers samengestelde groep dansers, ongeacht leeftijd, stijl, gender of achtergrond.

Beschrijf hier hoe de maatregel bijdraagt aan de aanbeveling

De maatregel geeft concreet invulling aan de aanbeveling door binnen het versnipperde landschap een gezamenlijke verantwoordelijkheid te creëren. Organisaties worden samengebracht om gezamenlijk erkenning vorm te geven, terwijl dansers betrokken worden bij het ontwikkelen van de boodschap. Dit waarborgt dat slachtoffers de erkenning krijgen die zij verdienen en dat deze erkenning zowel door organisaties als door de brede groep dansers wordt herkend, gevoeld en gedragen.

Beoordeling: Is voldoende duidelijk wat de maatregel inhoudt en hoe deze bijdraagt aan de geselecteerde aanbeveling?

De Opvolgingscommissie heeft geconstateerd dat de Dans Alliantie voldoende duidelijk heeft onderbouwd wat de beoogde maatregel is en hoe deze bijdraagt aan de geselecteerde aanbeveling. De Dans Alliantie heeft ervoor gekozen om zich eerst te concentreren op de bundeling van de sector (zie formulier 1) en vanuit deze gezamenlijkheid aan een erkenning van het leed te werken. Uit de ingediende formulieren blijkt dat de Dans Alliantie in deze heeft gekozen voor een tweetrapsraket waarbij dit eerste formulier zich richt op het bepalen op welke vorm het meest passend is om recht te doen aan het leed rekening houdend met de verschillende betrokken organisaties en grote verscheidenheid aan dansers die het aangaat. In de kennismakingsgesprekken tussen de Dans Alliantie en de Opvolgingscommissie alsmede tijdens de instructie van de werkwijze en formulieren door de Commissie, heeft de Alliantie hier ook nadere onderbouwing over gegeven. Deze onderbouwing is overeenkomstig met wat de commissie terugziet in formulieren 2 en 2a. De commissie constateert dat voldoende duidelijk is beschreven wat de maatregel inhoudt en hoe deze bijdraagt aan de gekoppelde aanbeveling.

Beoordelvingsvragen

Vraag 1 Wat is het beoogde effect van de maatregel en hoe is meetbaar of het beoogde effect is bereikt?

Antwoord 1 Het beoogde effect is dat slachtoffers zich gezien, gehoord en erkend voelen en dat de sector gezamenlijk verantwoordelijkheid neemt voor misstanden. Daarmee wordt bijgedragen aan een cultuur waarin sociale veiligheid centraal staat. Het effect is meetbaar doordat wordt bijgehouden in hoeverre en in welke delen van de sector de boodschap wordt gedeeld, alliantiepartners hun achterban bevragen naar de mate waarin de boodschap bijdraagt aan erkenning, en in gesprekken met dansers voor de functie van dansvertegenwoordiger expliciet wordt getoetst of de boodschap dit effect heeft.

Beoordeling

De Opvolgingscommissie constateert dat het beoogde effect van de maatregel goed is beschreven en aansluit bij de aanbeveling. Inzake de meetbaarheid ziet de Commissie dat de Dans Alliantie verschillende acties beoogt te ontplooiën om het gewenste effect te toetsen. Echter is onduidelijk of bij de toetsing van het effect van de maatregel - in dezelfde mate als bij het inhoudelijke deel van de maatregel - recht wordt gedaan aan de diversiteit binnen de danssector. Hoe vaak een boodschap wordt gedeeld op social media hoeft bijvoorbeeld niet iets te zeggen over of deze boodschap positief of negatief wordt ervaren. Daarnaast vraagt de Commissie zich af toetsing bij de dansvertegenwoordiging niet een te beperkt en gekleurd beeld geeft over de ervaring omtrent de boodschap.

Vraag 2 Hoe is geborgd dat de maatregel financieel haalbaar is?

Antwoord 2 Er is binnen de subsidie aanvraag vanuit POS budget aangevraagd voor het maken en uitdragen van een erkenningsboodschap. Er is binnen de subsidie geen ruimte gereserveerd voor het meten van het effect d.m.v. een onderzoek, hierdoor is gekozen voor een toetsing waarvoor geen budgetten benodigd zijn, zoals vermeld bij vraag 1.

Beoordeling

De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie voldoende rekening heeft gehouden met de financiële middelen die zij tot haar beschikking heeft ten behoeve van de effectmeting van een erkenningsboodschap. In de onderbouwing van de Dans Alliantie mist de commissie welke wijze van effectmeting de voorkeur had gehad indien meer middelen beschikbaar waren geweest en of deze wijze een grotere mate van zekerheid had gegeven over hoe de erkenningsboodschap is geland.

Vraag 3 Hoe is geborgd dat de maatregel op lange termijn ook het gewenste effect zal hebben en blijven houden?

Antwoord 3 Door erkenning te koppelen aan beleid, cultuurverandering en terugkerende momenten van reflectie blijft het onderwerp levend en verankerd in de sector. Onderzoek toont aan dat dit duurzaam effect heeft wanneer erkenning oprecht en authentiek is, de morele dimensie vooropstaat en dansers betrokken zijn bij de vormgeving van de boodschap. Een gezamenlijke organisatiestructuur borgt daarbij het brede draagvlak en de legitimiteit. {BIJLAGE}

Beoordeling

De Opvolgingscommissie constateert dat bij de borging van het effect op de lange termijn de Dans Alliantie 3 doelen heeft geformuleerd. Zo beoogt zij door een gezamenlijke organisatiestructuur en bundeling van de danssector een breed draagvlak te creëren voor de erkenning en op deze wijze de legitimiteit van de boodschap te borgen. Ook geeft de Dans Alliantie aan dat uit onderzoek blijkt dat erkenning een duurzaam effect heeft wanneer dit oprecht en authentiek is. In de bijlage die de Dans Alliantie heeft ingediend, wordt verwezen naar verschillende onderzoeksrapporten die dit staven. Het laatste doel dat uit de onderbouwing van de Dans Alliantie blijkt is dat de erkenning gekoppeld moet zijn aan beleid, cultuurverandering en terugkerende momenten van reflectie. Dit sluit aan bij het borgen van het tweede doel namelijk de erkenning authentiek en oprecht laten zijn. Hoewel de Dans Alliantie stappen zet op het gebied van beleid en cultuurverandering (wat blijkt uit de reeds ingediende maatregelen en de maatregelen die zij nog heeft gepland) is onvoldoende onderbouwing gegeven over hoe er invulling wordt gegeven aan de zelfbenoemde terugkerende momenten van reflectie. Refereert de Alliantie hierbij aan de bij de vorige twee vragen genoemde effectmetingen en in hoeverre is de Alliantie van mening dat deze reflectiemomenten inhoudelijk afdoende zijn en in het toekomstige proces voldoende zijn geborgd?

Vraag 4	Welke initiatieven en acties zijn er al binnen de danssector geweest om het gewenste effect te bereiken, en waarom was dit niet effectief?
Antwoord 4	Er zijn binnen de danssector nog niet eerdere initiatieven geweest om het gewenste effect te bereiken.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie aangeeft dat er niet eerder initiatieven zijn ondernomen om het leed te erkennen. Deze stelling is verder niet onderbouwd, maar het is ook moeilijk om iets aan te tonen wat er niet is. Op basis van de ervaring binnen de Opvolgingscommissie vinden wij deze stelling aannemelijk, omdat ook de Opvolgingscommissie geen weet heeft van initiatieven in het verleden om recht te doen aan de slachtoffers en het leed dat zij hebben geleden.
Vraag 5	Zijn er voorbeelden uit het buitenland of andere sectoren waaruit blijkt dat de gekozen maatregel het gewenste effect zal hebben?
Antwoord 5	Er zijn gesprekken gevoerd met de KNGU over de effecten van hun aanpak na Ongelijke Leggers. Daarnaast is de communicatieadviseur die betrokken was bij hun erkenningsboodschap ook bij het vormgeven van onze boodschap betrokken. Ook ervaringen uit andere sectoren, zoals #MeToo in de culturele sector en de nationale excuses voor het slavernijverleden, laten zien dat erkenning impactvol is wanneer deze wordt gekoppeld aan concrete maatregelen en cultuurverandering. {BIJLAGE 1}
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie gebruik heeft gemaakt van ervaringen in andere sectoren. In de bijlage bij het formulier gaat de Dans Alliantie hier dieper op in en is zij meer expliciet over de ervaringen binnen deze andere sectoren die zij heeft gebruikt bij de eigen zoektocht naar een wijze waarop de erkenning vorm kan worden gegeven. Wel blijkt ook uit deze ervaringen, zoals de Dans Alliantie ook zelf aangeeft, dat het erg belangrijk is dat erkenning altijd hand in hand moet gaan met acties om situaties in de toekomst te voorkomen. Zoals door de Commissie eerder is aangegeven, zou de Dans Alliantie hier bij vraag 3 wat dieper op in kunnen gaan.
Vraag 6	Uit welk (wetenschappelijk) onderzoek volgt dat de gekozen maatregel ook het gewenste effect zal hebben?
Antwoord 6	Er zijn diverse onderzoeken die onderbouwen op welke wijze erkenning (of excuses) passend toegepast kunnen worden {BIJLAGE 1}
Beoordeling	De Opvolgingscommissie heeft geconstateerd dat de Dans Alliantie in de bijlage bij dit formulier diverse onderzoeken heeft benoemd en heeft aangegeven op welke wijze deze onderzoeken aantonen dat erkenning of excuses kunnen bijdragen aan het recht doen aan het geleden leed. De commissie heeft constateert dat de Alliantie voldoende gebruik heeft gemaakt van onderzoeksresultaten en (zoals blijkt uit de vorige vraag) ervaringen in andere sectoren.
Vraag 7	Hoe wordt geborgd dat de maatregel in de praktijk ook uitvoerbaar is?
Antwoord 7	De uitvoerbaarheid van de maatregel is geborgd doordat deze in nauwe samenspraak met dansers wordt ontwikkeld, waarbij hun perspectieven en diversiteit leidend zijn. Het is van belang dat de wijze van erkenning aansluit bij alle betrokken organisaties, zodat zij de gezamenlijke boodschap op eigen manier kunnen vertalen naar hun achterban. Zo blijft de boodschap herkenbaar, inclusief en praktisch toepasbaar, waarbij de verantwoordelijkheid aansluit bij hun eigen rol en invloed binnen de sector.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie bewust is van de vele verscheidenheid aan dansers en ervaringen en dat de wijze waarop erkenning wordt gegeven voor het leed recht moet worden gedaan aan al deze ervaringen en (sub)sectoren. Dat de erkenning nauw in samenspraak met dansers wordt ontwikkeld is een groot goed, maar het is onduidelijk hoe de Dans Alliantie beoogt de verscheidenheid binnen deze groep te borgen. Hierbij verwijst de Commissie ook naar vraag 1, waar bijvoorbeeld wordt gevraagd of de dansers die onderdeel uitmaken van de expertgroepen wel voldoende diversiteit en aantallen bevatten om iets te zeggen over de brede betrokkenheid bij de erkenning. De commissie ziet graag een reflectie op dit punt vanuit de Dans Alliantie.
Vraag 8	Hoe wordt voortgang van de uitvoering van de maatregel gemonitord en op welke momenten vindt er tussentijdse evaluatie en eventuele bijstelling plaats?
Antwoord 8	De voortgang wordt in eerste instantie gemonitord door vast te stellen in hoeverre de gezamenlijke erkenningsboodschap tot stand komt en binnen de sector wordt gedeeld. Erkenning krijgt echter pas werkelijk betekenis wanneer deze zichtbaar wordt in blijvend handelen. Daarom wordt gevolgd of alliantiepartners de erkenning daadwerkelijk vertalen naar structurele maatregelen, en wordt in periodieke bijeenkomsten met dansvertegenwoordigers nagegaan of dansers deze erkenning ook terugzien en ervaren. Waar signalen aangeven dat erkenning onvoldoende zichtbaar of voelbaar is, wordt de aanpak bijgesteld.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie zich voldoende bewust is dat een erkenning enkel en alleen kan landen wanneer deze gevolgd wordt door structurele verbetering, zoals ook blijkt uit de onderzoeksresultaten waaraan in de bijlage wordt gerefereerd en bij de vorige vragen verder inhoudelijk op in is gegaan. Bij de voorgaande vragen heeft de commissie al enkele vragen en opmerkingen gemaakt over hoe de Dans Alliantie beoogt de maatregel blijvend te borgen. De ijkmomenten voor effectmeting kunnen goed gebruikt worden voor tussentijdse bijstelling waar nodig, maar de commissie vraagt aandacht voor haar opmerkingen hieromtrent bij de vorige vragen. De structurele implementatie van verbeteringen volgt uit het totale maatregelenpakket dat wordt beoogd en de individuele maatregelen worden beoordeeld op lange termijn borging. De commissie constateert dan ook dat wanneer de verscheidenheid aan maatregelen door middel van de indieningsformulieren wordt onderbouwd een redelijke mate van zekerheid kan worden gegeven dat ten minste bij de opzet van het maatregelenpakket rekening is gehouden met de lange termijn borging van de verbeteracties.
Vraag 9	Hoe wordt geborgd dat er voldoende en transparant wordt gecommuniceerd over de voortgang van de implementatie en uitvoering van de maatregel?
Antwoord 9	Er wordt geborgd dat er voldoende en transparant wordt gecommuniceerd doordat de erkenning breed wordt uitgedragen en door de diverse partners wordt gedeeld met hun eigen deel van de sector, waardoor een groot bereik ontstaat. Tegelijkertijd is het ontwikkelproces zorgvuldig en precair; in deze gevoelige fase staat het gezamenlijk komen tot een passende boodschap voorop, waardoor de communicatie in het traject zelf minder open en transparant kan zijn

Beoordeling	Uit het gegeven antwoord constateert de Opvolgingscommissie dat de Dans Alliantie goed heeft nagedacht over de wijze waarop het naar buiten brengen van de erkenning een zo groot en effectief mogelijk bereik heeft. Door via de partners te werken krijgt de erkenning tevens een meer specifiek karakter, wat zou kunnen bijdragen aan de mate van erkenning die wordt ervaren door slachtoffers. Omdat uit de voorgaande vragen blijkt dat samen met dansers is gewerkt aan de wijze van erkenning, wordt al een zekere mate van transparantie geborgd. Hierbij is het wel van belang dat de Alliantie antwoord geeft op de eerder in dit formulier gestelde vragen over de diversiteit en aantallen van dansers die betrokken zijn bij het formuleren van de wijze van erkenning. Indien uit de antwoorden op deze vragen blijkt dat deze diversiteit en aantallen voldoende zijn, constateert de commissie dat transparantie en communicatie voldoende is geborgd.
Vraag 10	Op welke doelgroep ziet deze aanbeveling?
Antwoord 10	Alle dansers die in enige vorm te maken hebben, hebben gehad of mogelijk nog krijgen met ongewenste ervaringen in de danssector op het gebied van o.a. fysieke en mentale veiligheid, arbeidsomstandigheden en machtsverhoudingen, afkomstig uit alle leeftijdscategorieën, genders en dansstijlen.
Beoordeling	De opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie voldoende duidelijk heeft geformuleerd op welke doelgroep deze maatregel zich richt. Dit leidt niet tot verdere vragen.
Vraag 11	Zijn er binnen deze doelgroep subgroepen te onderscheiden die op basis van demografische en andere aspecten zoals niveau en dergelijke kenmerken een andere aanpak behoeven? Indien ja benoem deze groepen.
Antwoord 11	Er is wel sprake van subgroepen binnen de doelgroep (zie vraag 10) en daarom is er gekozen voor een vorm die passend is voor alle subgroepen zodat er geen andere aanpak noodzakelijk is.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat inderdaad reeds bij vraag 10 verschillende subgroepen zijn benoemd. Echter ten opzichte van deze doelgroep zijn nog meer subgroepen te bedenken. Belangrijkste aspect bij vragen 10, 11 en 12 is dat de Alliantie heeft nagedacht en een weloverwogen beslissing maakt over of deze maatregel voldoende passend is voor alle subgroepen. Derhalve verwijst de commissie naar de beoordeling van vraag 12.
Vraag 12	Op welke wijze is geborgd dat de voorgelegde maatregel passend is voor alle subgroepen?
Antwoord 12	De maatregel wordt vormgegeven in een gezamenlijke boodschap die voor de hele sector herkenbaar en inclusief is. Dansers worden nadrukkelijk betrokken bij de ontwikkeling en inhoud van deze boodschap, zodat hun perspectief leidend is en verschillende stijlen, subsectoren, leeftijden, genders en achtergronden vertegenwoordigd zijn. Organisaties krijgen daarbij de ruimte om de gezamenlijke boodschap op eigen wijze naar hun achterban te vertalen. Zo wordt gewaarborgd dat geen enkele subgroep zich buitengesloten voelt.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie zich voldoende bewust is van het feit dat de wijze van erkenning passend moet zijn voor alle (sub)sectoren en doelgroepen binnen dans. Zoals de formulering hier staat zou dit ook voldoende zijn. Echter uit de onderbouwing op de voorgaande vragen van dit formulier lijkt het zo te zijn dat vooral de dansers die onderdeel zijn van de expertgroepen zijn gevraagd om mee te denken. De commissie vraagt zich af of dit wel voldoende is. In gesprekken die de commissie met de Alliantie heeft gevoerd, werd wel ook gerefereerd aan een grotere hoeveelheid interviews. Echter, dit blijkt niet of onvoldoende uit de onderbouwing van dit formulier en de ingediende bijlage. Kan de Alliantie, conform de opmerkingen van de commissie bij andere vragen, dieper ingaan op welke wijze zij dansers heeft betrokken bij het vormgeven van de erkenning en om welke aantallen en subgroepen het hierbij gaat?
Vraag 13	Welke stakeholders spelen een rol deze aanbeveling en de voorgelegde maatregel?
Antwoord 13	De stakeholders die te onderscheiden zijn, zijn de alliantiepartners en hun achterban en overige samenwerkingspartners die de boodschap mede uitdragen.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de alliantie voldoende duidelijk heeft benoemd welke stakeholders een rol spelen bij deze maatregel.
Vraag 14	Zijn er binnen deze groep van stakeholders subgroepen te onderscheiden die op basis van demografische kenmerken een andere aanpak behoeven? Indien ja benoem deze groepen.
Antwoord 14	Alle verschillende stakeholders worden vertegenwoordigd door de verschillende partners van Dans Veilig en daar zijn geen verdere subgroepen in te onderscheiden.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans alliantie goed werk heeft verricht in het samenbrengen van de sector. Echter blijkt ook uit formulier 1 dat door de Dans Alliantie is ingediend dat nog niet alle stakeholders binnen de danssector zich hebben verenigd. Hoe heeft de Alliantie rekening gehouden met dit deel van de stakeholders dat niet aangesloten is bij de vormgeving van deze maatregel?
Vraag 15	Op welke wijze is geborgd dat de voorgelegde maatregel passend is voor alle subgroepen?
Antwoord 15	Alle stakeholders zijn vertegenwoordigd via de alliantiepartners van Dans Veilig, waardoor de gezamenlijke boodschap de diversiteit van de sector weerspiegelt. Iedere partner kan de boodschap op eigen wijze vertalen naar de eigen achterban, zodat alle stakeholders zich erin kunnen herkennen.
Beoordeling	Zie beoordeling door de commissie van vraag 14.

Bijlage 8:

Beoordeling indieningsformulier Alliantie 2a

Tekstuele onderbouwing van de maatregel	
Door de alliantiepartners wordt een boodschap ontwikkeld door en voor dansers waarmee erkenning uitgesproken wordt naar de dansers die misstanden meegemaakt hebben	
Beschrijf hier hoe de maatregel bijdraagt aan de aanbeveling	
Dansers uit de hele breedte van de sector worden actief betrokken bij het vormgeven van een boodschap die passend is en aansluit bij de ervaring van de dansers zodat zij zich herkennen en erkend voelen door de boodschap. De boodschap wordt gedragen en herhaaldelijk uitgedragen door de alliantiepartners die vanuit de breedte van de sector komen.	
Beoordeling: Is voldoende duidelijk wat de maatregel inhoudt en hoe deze bijdraagt aan de geselecteerde aanbeveling?	
De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie voldoende duidelijk heeft geformuleerd wat deze maatregel inhoudt en hoe deze bijdraagt aan de gekozen aanbeveling. Het woord 'boodschap' doet onvoldoende recht aan wat er nu daadwerkelijk wordt beoogd. Uit de bijlagen ter ondersteuning van deze maatregel die de Alliantie heeft ingediend, blijkt dat het om een videoboodschap gaat en op welke wijze deze videoboodschap is opgezet en met welk idee daarachter. Dit formulier volgt uit formulier 2 die in gezamenlijkheid moeten worden gezien en beoordeeld. Formulier 2 geeft aan hoe de Dans Alliantie eerst een afweging heeft gemaakt op welke wijze het beste recht kan worden gedaan aan het leed en onrecht en of excuses of erkenning het beste passend was. Dit formulier 2a richt zich na de beslissing om een boodschap te maken met erkenning en geeft aan op welke wijze de alliantie gekomen is tot de vorm van de boodschap. Hiermee heeft de Alliantie voldoende inzichtelijk gemaakt wat de maatregel inhoudt.	
Beoordelvingsvragen	
Vraag 1	Wat is het beoogde effect van de maatregel en hoe is meetbaar of het beoogde effect is bereikt?
Antwoord 1	Dansers uit de gehele sector herkennen zich in de erkenningsboodschap {BIJLAGE 1.} en voelen zich erkend voor de misstanden die zij meegemaakt hebben en/of meemaken als danser. Het meten van het beoogde effect wordt op meerdere manieren gedaan, waarbij er een totaal beeld verkregen wordt van het effect. Zo wordt o.a. bijgehouden in hoeverre en in welke delen van de sector de boodschap gedeeld wordt, de alliantiepartners vragen uit bij hun achterban in welke mate de boodschap bijdraagt aan erkenning, in de gesprekken met de dansers voor de functie van dansvertegenwoordiger wordt getoetst in hoeverre de boodschap bijdraagt aan erkenning.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de inzet van de Dans Alliantie duidelijk is dat de boodschap aankomt en ook aankomt bij de grote verscheidenheid aan dansers en slachtoffers. Uit de bijlage blijkt dat initieel een schriftelijke boodschap is uitgedaan en dat op een later moment gekozen is voor een videoboodschap. De dansers in de videoboodschap zijn zorgvuldig gekozen om zoveel mogelijk recht te doen aan de verscheidenheid aan bijvoorbeeld culturen, generaties en stijlen om te borgen dat de boodschap aankomt bij alle dansers. De wijze waarop de effectmeting wordt beoogd roept wel vraagtekens op bij de commissie. Immers, als een boodschap op social media wordt gedeeld hoeft dit niet per se te zijn vanuit een positieve reactie. Ook het toetsen hoe de boodschap is ontvangen bij dansers die deelnemen in de expertgroepen is op zichzelf staand - naar mening van de commissie - onvoldoende. Hoewel de verscheidenheid van metingen misschien als totaal wel een indicatie geven, is de commissie van mening dat hier wel meer aandacht voor zou moeten komen. De effectmeting die - naar mening van de commissie - het meeste perspectief biedt, is de toetsing van de alliantiepartners bij hun achterban. De commissie hoort graag van de Alliantie hoe zij beoogt te borgen dat de alliantiepartners dit ook doen en op welke wijze eventueel opvolging wordt gegeven aan signalen die daarbij naar voren komen (zie ook vragen 3 en 8) . Een andere wijze waarop kan worden geborgd dat de boodschap daadwerkelijk aankomt bij alle dansers, is door van tevoren goed met de dansers in gesprek te zijn geweest over waar er behoefte aan is. Zowel in dit formulier bij de onderbouwing van de maatregel "voor en door dansers" als in formulier 2, wordt aangegeven dat dansers van te voren zijn benaderd om mee te denken. Echter uit de formulieren en de bijlagen blijkt onvoldoende welke dansers dit zijn en op welke wijze bij deze dansers informatie is opgehaald. Graag zou de commissie hier aanvullende onderbouwing over zien.
Vraag 2	Hoe is geborgd dat de maatregel financieel haalbaar is?
Antwoord 2	Er is binnen de subsidie aanvraag vanuit POS budget aangevraagd voor het maken en uitdragen van een erkenningsboodschap. Er is binnen de subsidie geen ruimte gereserveerd voor het meten van het effect d.m.v. een onderzoek, hierdoor is gekozen voor een toetsing waarvoor geen budgetten benodigd zijn, zoals vermeld bij vraag 1.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie voldoende rekening heeft gehouden met de financiële middelen die zij tot haar beschikking heeft inzake de effectmeting van een erkenning boodschap. In de onderbouwing door de Dans Alliantie mist de commissie welke wijze van effectmeting de voorkeur had gehad indien meer middelen beschikbaar waren geweest en of deze wijze een grotere mate van zekerheid had gegeven over hoe de erkenning boodschap is geland.
Vraag 3	Hoe is geborgd dat de maatregel op lange termijn ook het gewenste effect zal hebben en blijven houden?
Antwoord 3	Er is direct na het uitkomen van het onderzoeksrapport "Schaduw dansen" een schriftelijke erkenningsboodschap {BIJLAGE 1} uitgegaan namens alle alliantiepartners. Uit toetsing die we op meerdere manieren, bijvoorbeeld door interviews en enquêtes gedaan hebben bij dansers bleek dat een boodschap in deze vorm niet aansprekend was en daardoor ook niet het effect en bereik had wat gewenst is. Vanuit deze input is in samenwerking met dansers gekozen voor een vorm die wel passend is bij de aangegeven communicatievoorkeur van de dansers op informele visuele wijze, waarbij de boodschap ook in korte versie gedeeld is.

Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie zich bewust is van het belang van effectmeting en dat effectmeting in het verleden ook daadwerkelijk heeft geleid tot aanpassing van de beoogde maatregel. De onderbouwing bij deze vraag door de Dans Alliantie sluit aan bij de meer uitgebreide onderbouwing omtrent dit punt die onderdeel is van de bijlage bij de indiening van dit formulier. Hoewel het erop lijkt dat dezelfde wijze van effectmeting door de Dans Alliantie in de vorm van enquetes en interviews ook weer onderdeel zal zijn bij deze maatregel, wordt dat niet expliciet vermeld. De commissie vraagt dan ook aan de Alliantie of dezelfde wijze van effectmeting ook weer beoogd wordt voor deze maatregel/boodschap en op welke wijze zij beoogt dit te doen. Denk hierbij niet alleen door wie die enquetes en interviews worden afgenomen maar ook aan welke aantallen en groepen nodig zijn om voor de Dans alliantie deze als voldoende representatief te beoordelen.
Vraag 4	Welke initiatieven en acties zijn er al binnen de danssector geweest om het gewenste effect te bereiken, en waarom was dit niet effectief?
Antwoord 4	Er is direct na het uitkomen van het onderzoeksrapport "Schaduw dansen" een schriftelijke erkenningsboodschap {BIJLAGE 1} uitgegaan namens alle alliantiepartners. Uit toetsing die we op meerdere manieren, bijvoorbeeld door interviews en enquetes gedaan hebben bij dansers bleek dat een boodschap in deze vorm niet aansprekend was en daardoor ook niet het effect en bereik had wat gewenst is. Vanuit deze input is in samenwerking met dansers gekozen voor een vorm die wel passend is bij de aangegeven communicatievoorkeur van de dansers op informele visuele wijze, waarbij de boodschap ook in korte versie gedeeld is.
Beoordeling	Uit de onderbouwing van deze en de vorige vragen blijkt dat de Dans Alliantie direct na oprichting reeds een schriftelijke boodschap heeft verzorgd die niet het gewenste effect had. Verder verwijst de Opvolgingscommissie ook naar formulier 2, waarin zij een beoordeling heeft gedaan waarbij zij akkoord is met de stelling dat er geen eerdere initiatieven zijn ontplooid om recht te doen aan het leed van de slachtoffers.
Vraag 5	Zijn er voorbeelden uit het buitenland of andere sectoren waaruit blijkt dat de gekozen maatregel het gewenste effect zal hebben?
Antwoord 5	Er zijn contacten met de KNGU om te bespreken welke maatregelen zij genomen hebben en wat hiervan het effect geweest is, ook de communicatie adviseur die betrokken geweest is bij de erkenningsboodschap vanuit de KNGU is geraadpleegd. Daarnaast zijn voorbeelden van communicatie gericht zowel op andere sectoren als op dansers zoals de boodschap vanuit Dancers Amplified gebruikt ter inspiratie. {BIJLAGE 1}
Beoordeling	Ook bij deze vraag verwijst de Opvolgingscommissie naar de beoordeling van deze zelfde vraag in formulier 2. De Dans Alliantie heeft actief gebruik gemaakt van de ervaringen van onder andere de KNGU om tot een boodschap te komen die recht doet aan het leed. Zie ook de bijlagen die door de Dans Alliantie zijn ingediend ter verdere ondersteuning van zowel formulier 2a als formulier 2. Tevens wordt in de bijlage bij dit formulier gerefereerd aan ervaringen uit het verleden waarbij is gebleken dat videoboodschappen een effectieve manier zijn om maatschappelijke thema's te adresseren. De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie voldoende onderzoek heeft gedaan naar maatregelen uit het buitenland of andere sectoren en actief gebruik heeft gemaakt van de daar opgedane ervaringen.
Vraag 6	Uit welk (wetenschappelijk) onderzoek volgt dat de gekozen maatregel ook het gewenste effect zal hebben?
Antwoord 6	We hebben interviews en enquetes afgenomen bij dansers, waaruit bleek dat de maatregel passend is. De gekozen vorm wordt door meerdere wetenschappelijk onderzoeken, zoals de Dula Coding Theory (Paivio, 1971) ook onderbouwt. {BIJLAGE 1}
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Dansalliantie meerdere onderzoeken noemt die de onderbouwde maatregel ondersteunen. In de bijlage die ter ondersteuning bij dit formulier door de Alliantie is ingediend, wordt dieper ingegaan op de onderzoeksresultaten en hoe ze de gekozen werkwijzen ondersteunen. Voorts wordt naast de genoemde onderzoeken ook gerefereerd aan voorbeelde van videoboodschappen die in het verleden effectief lijken te zijn geweest bij de inzet omtrent maatschappelijke thema's. De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie voldoende werk heeft gemaakt van het toetsen van de gekozen werkwijze langs de lijn van wetenschappelijk onderzoek.
Vraag 7	Hoe wordt geborgd dat de maatregel in de praktijk ook uitvoerbaar is?
Antwoord 7	We zien geen risico's die de uitvoerbaarheid van de maatregel kunnen beperken.
Beoordeling	Op basis van de brede ervaring die binnen de Opvolgingscommissie aanwezig is, sluit zij zich aan bij de inschatting van de Dans Alliantie dat er geen risico's zijn die de uitvoerbaarheid van de maatregel kunnen beperken. Anders dan bijvoorbeeld een eventuele financiële beperking waarover reeds eerder in dit formulier een onderbouwing is opgenomen, ziet de commissie geen andere praktische bezwaren die het publiceren van een videoboodschap zouden kunnen bemoeilijken.
Vraag 8	Hoe wordt voortgang van de uitvoering van de maatregel gemonitord en op welke momenten vindt er tussentijdse evaluatie en eventuele bijstelling plaats?
Antwoord 8	Voor de uitvoering wordt vooraf een planning gemaakt om de voortgang te borgen, zowel het uitbrengen als het onder de aandacht houden van de erkenningsboodschap en de interviewreeks. Daarnaast zal er vanuit de alliantiepartners in het geval van het uitkomen van recente misstanden een nieuwe reactie geformuleerd worden passend bij de specifieke situatie.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie voldoende heeft nagedacht over de vraag hoe zij de voortgang wil monitoren en hoe zij beoogt om tussentijds bij te sturen. Het is moeilijk van te voren in te schatten welke bijsturing nodig is en uit de formulering van de Dans Alliantie blijkt duidelijk dat zij zich hiervan bewust is en dan ook ad hoc op de specifieke situatie beoogt te acteren. De Opvolgingscommissie is wel nog benieuwd naar de stappen die de Alliantie neemt om te zorgen dat nieuwe misstanden snel aan het licht komen en hoe wordt geborgd dat de nieuwe reactie vanuit de alliantiepartner ook nog passend is binnen de integrale aanpak zoals bijvoorbeeld in deze maatregel besproken. Wellicht kan de Alliantie voor wat betreft de procedure omtrent nieuwe meldingen een link leggen naar de andere beoogde maatregelen?
Vraag 9	Hoe wordt geborgd dat er voldoende en transparant wordt gecommuniceerd over de voortgang van de implementatie en uitvoering van de maatregel?
Antwoord 9	De erkenningsboodschap is bij uitstek open en transparant en draagt daarmee als maatregel juist bij aan transparantie en open communicatie.

Beoordeling	De Opvolgingscommissie is het eens met de Dans Alliantie dat de maatregel juist bijdraagt aan transparantie. Wel vraagt de Opvolgingscommissie zich af of de Alliantie heeft overwogen om ook te publiceren wat de reacties zijn (geweest) op deze boodschap. De vraag ziet namelijk ook op de voortgang en implementatie van de maatregel.
Vraag 10	Op welke doelgroep ziet deze aanbeveling?
Antwoord 10	Alle dansers die in enige vorm te maken hebben, hebben gehad of mogelijk nog krijgen met ongewenste ervaringen in de danssector op het gebied van o.a. fysieke en mentale veiligheid, arbeidsomstandigheden en machtsverhoudingen, afkomstig uit alle leeftijdscategorieën, genders en dansstijlen.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie voldoende duidelijk heeft geformuleerd op welke doelgroep deze maatregel zich richt. Dit leidt niet tot verdere vragen.
Vraag 11	Zijn er binnen deze doelgroep subgroepen te onderscheiden die op basis van demografische en andere aspecten zoals niveau en dergelijke kenmerken een andere aanpak behoeven? Indien ja benoem deze groepen.
Antwoord 11	Er is wel sprake van subgroepen binnen de doelgroep (zie vraag 10). Bij het vormgeven van de boodschap is hier zowel inhoudelijk als visueel zorgvuldig rekening mee gehouden.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat inderdaad reeds bij vraag 10 verschillende subgroepen zijn benoemd. Echter ten opzichte van deze doelgroep zijn nog meer subgroepen te bedenken. Belangrijkste aspect bij vragen 10, 11 en 12 is dat de Dans Alliantie heeft nagedacht en een weloverwogen beslissing neemt over of deze maatregel voldoende passend is voor alle subgroepen. Derhalve verwijst de commissie naar de beoordeling van vraag 12.
Vraag 12	Op welke wijze is geborgd dat de voorgelegde maatregel passend is voor alle subgroepen?
Antwoord 12	Uit interviews en enquêtes met dansers blijkt dat een visuele boodschap aansluit bij alle subgroepen binnen de doelgroep. In de inhoud van de erkenningsboodschap wordt recht gedaan aan de diversiteit aan misstanden, dansstijlen, genders en leeftijden.
Beoordeling	De Dans Alliantie stelt dat uit interviews en enquêtes blijkt dat de visuele boodschap aansluit bij alle subgroepen. Kan de Alliantie een aanvullende onderbouwing geven m.b.t. welke dansers er zijn geïnterviewd en welke diversiteit van groepen hebben meegewerkt aan de enquête. Immers kan deze stelling enkel worden bevestigd wanneer daadwerkelijk alle groepen op deze wijze zijn betrokken. Inzake de inhoud van de visuele boodschap verwijst de Opvolgingscommissie ook naar haar beoordeling van vraag 1. In algemene zin verzoekt de Opvolgingscommissie aan de Dans Alliantie om iets uitgebreider te onderbouwen aan de hand van welke informatie zij de conclusie kan trekken dat de boodschap door alle dansers binnen de doelgroep (positief) is ontvangen.
Vraag 13	Welke stakeholders spelen een rol deze aanbeveling en de voorgelegde maatregel?
Antwoord 13	De stakeholders die te onderscheiden zijn, zijn de alliantiepartners en hun achterban en overige samenwerkingspartners die de boodschap
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie voldoende duidelijk heeft benoemd welke stakeholders een rol spelen bij deze maatregel.
Vraag 14	Zijn er binnen deze groep van stakeholders subgroepen te onderscheiden die op basis van demografische kenmerken een andere aanpak behoeven? Indien ja benoem deze groepen.
Antwoord 14	Alle verschillende stakeholders worden vertegenwoordigd door de verschillende partners van Dans Veilig en daar zijn geen verdere subgroepen in te onderscheiden.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Dans Alliantie goed werk heeft verricht in het samenbrengen van de sector. Echter blijkt ook uit formulier 1 dat door de Dans Alliantie is ingediend dat nog niet alle stakeholders binnen de danssector zich hebben verenigd. Hoe heeft de Alliantie rekening gehouden met dit deel van de stakeholders dat niet aangesloten is bij de vormgeving van deze maatregel?
Vraag 15	Op welke wijze is geborgd dat de voorgelegde maatregel passend is voor alle subgroepen?
Antwoord 15	De wijze waarop de inhoud van de erkenningsboodschap vormgegeven is doet recht aan de diverse subgroepen. Alle alliantiepartners hebben de erkenningsboodschap aangevuld met een eigen boodschap gedeeld passend bij hun eigen achterban. Uit de enquête is niet het signaal gekomen dat er vanuit de dansers behoefte is om de boodschap breder te verspreiden dan via de alliantiepartners.
Beoordeling	Zie beoordeling door de commissie van vraag 14.

Bijlage 9:

Beoordeling indieningsformulier Alliantie 3

Tekstuele onderbouwing van de maatregel

Door een aparte Hulp- en Advies pagina op de website van Dans Veilig zijn voor dansers uit alle delen van de sector hulp- en adviesroutes inzichtelijk zowel voor urgente hulp als voor overige hulp- en adviesvragen.

Beschrijf hier hoe de maatregel bijdraagt aan de aanbeveling

Er is op de website van Dans Veiligie is een aparte pagina voor Hulp en Advies, hierbij is onderscheid gemaakt tussen zowel urgente als overige hulpvragen. Tevens is hier met o.a. infographics inzichtelijk per doelgroep welke hulp- en adviesroute zij kunnen volgen, waarbij de vertrouwenspersoon indien beschikbaar de eerste stap is. Daarnaast is hier voor zowel dansers als voor organisaties informatie beschikbaar over de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van vertrouwenspersonen. Om kennis van de danssector te borgen is er een overzicht beschikbaar van vertrouwenspersonen met kennis van (een specifiek deel van) de danssector die ingezet kunnen worden door organisaties [BIJLAGE]. Informatie over Hulp en Advies wordt actief verspreid via posters, social media, nieuwsbrief en uitingen van alliantiepartners.

Beoordeling: Is voldoende duidelijk wat de maatregel inhoudt en hoe deze bijdraagt aan de geselecteerde aanbeveling?

De opvolgingscommissie constateert dat de dans alliantie voldoende heeft beschreven wet de beoogde maatregel inhoudt en hoe deze een bijdrage levert aan de opvolging van de gekoppelde aanbeveling. Zowel uit de onderbouwing bij deze vraag als de bijlage die bij de indiening van dit formulier door de alliantie is ingediend blijkt dat de alliantie beoogt de vindbaarheid en rollen van meldpunten en hulpverleners beter inzichtelijk te maken. Dit formulier heeft een koppeling met formulier 3a waarin een maatregel wordt beschreven inzake de zorgkaart die inzicht geeft in verschillende hulpverleners die kennis hebben van de danssector of de uitdagingen die binnen deze sector voorkomen. De opvolgingscommissie ziet op grond van de onderbouwing een duidelijke bijdrage van de in dit formulier beschreven maatregel en gekoppelde aanbeveling. De opvolgingscommissie constateert wel dat niet de gehele aanbeveling wordt gedekt door deze maatregel. Het onderdeel van de aanbeveling dat iets zegt over de registratie van meldingen lijkt op grond van de onderbouwing in dit formulier en de bijlage geen onderdeel te zijn van de beoogde maatregel.

Beoordelvingsvragen

Vraag 1
Antwoord 1
Wat is het beoogde effect van de maatregel en hoe is meetbaar of het beoogde effect is bereikt?
Dat dansers en betrokkenen hulp- en advies routes weten te vinden - Het meten van het beoogde effect wordt op meerdere manieren gedaan waarbij er een totaalbeeld verkregen wordt van het effect. Zo worden onder andere de statistieken bijgehouden en wordt het aantal Hulp- en adviesvragen bij de diverse partners gemonitord en vermeld in hun jaarverslagen. BIJLAGE

Beoordeling
De opvolgingscommissie constateert dat het gewenste effect voldoende duidelijk is beschreven en aansluit bij de onderbouwing van de vorige vraag en de bijlage. De dans alliantie beoogt de effectmeting onder andere uit te voeren op basis van statistieken. De opvolgingscommissie ziet hier nog een risico in omdat het volgens de commissie niet mogelijk is om uit statistische gegevens te herleiden welke dansers op zoek waren naar hulp en advies en die niet of onvoldoende hebben gevonden.

Vraag 2
Antwoord 2
Hoe is geborgd dat de maatregel financieel haalbaar is?
Deze maatregel vraagt beperkte financiële middelen en deze zijn binnen de subsidie aanvraag vanuit POS opgenomen in de kosten voor de website en het ontwikkelen van materialen. Er is binnen de subsidie geen ruimte gereserveerd voor het meten van het effect d.m.v. een vervolgonderzoek onder dansers, hierdoor is gekozen voor een toetsing waarvoor geen budgetten benodigd zijn, zoals vermeld bij vraag 1.

Beoordeling
De opvolgingscommissie constateert dat de maatregel volledig wordt afgerond binnen de beschikbare middelen van de subsidie. Omdat binnen de subsidie geen geld is begroot voor de effectmeting is gekozen voor een effectmeting die niet te veel drukt op de begroting. De commissie heeft echter inzake de effectmeting wel zorgen uitgesproken of de huidige beoogde effectmeting wel voldoende is. Uitbreiding van deze effectmeting zal mogelijk aanvullende kosten met zich meebrengen. De alliantie betoogt dat de nu beoogde effectmeting geen budget behoeft echter zullen de statistieken waaraan wordt gerefereerd toch beschikbaar moeten worden gemaakt en moeten worden geanalyseerd. Ook al zou dit uitgevoerd worden door de medewerkers van de alliantie bestaat hier toch een zekere afhankelijkheid. Ook langere termijn borging (zie volgende vraag) zal werkzaamheden vragen omtrent bijvoorbeeld beheer van de website en actualisatie van het zorglandschap. Evenals eventuele bijsturing indien dit blijkt uit de effectmeting (vraag 8). De opvolgingscommissie constateert dan ook met betrekking tot de financiële haalbaarheid van de lange termijn borging van deze maatregel nog wel een risico bestaat.

Vraag 3
Antwoord 3
Hoe is geborgd dat de maatregel op lange termijn ook het gewenste effect zal hebben en blijven houden?
Door deze kennis en informatie regelmatig te actualiseren en periodiek onder de aandacht te blijven brengen via posters, social media, nieuwsbrief etc. zowel vanuit Dans Veilig als vanuit de betrokken partners. Daarnaast werkt Dans Veilig samen met dansers (en overige) die actief zijn in de sector zelf, zij dragen deze kennis en informatie uit naar de dansers uit hun netwerk.

Beoordeling
De opvolgingscommissie constateert dat de dansalliantie voldoende duidelijk heeft beschreven hoe zij de lange termijn borging beoogt in te vullen. Met referentie aan de opmerkingen van de commissie omtrent de effectmeting en financiële borging is zij akkoord met de onderbouwing van de alliantie.

Vraag 4
Antwoord 4
Welke initiatieven en acties zijn er al binnen de danssector geweest om het gewenste effect te bereiken, en waarom was dit niet effectief?
Binnen de diverse deelsectoren zijn er initiatieven geweest waarbij er hulp- en adviesroutes beschikbaar werden gesteld. De vindbaarheid van deze routes was echter onvoldoende, daarnaast was er onvoldoende inzicht in alternatieve routes op het moment dat de route van de eigen organisatie niet passend is. Door de versnipperheid van de danssector is het voor dansers vaak onduidelijk van welke hulp- en adviesroutes zij gebruik kunnen maken.

Beoordeling
De opvolgingscommissie is het op grond van haar kennis van de danssector eens met de onderbouwing van de dansalliantie bij deze vraag.

Vraag 5
Antwoord 5
Zijn er voorbeelden uit het buitenland of andere sectoren waaruit blijkt dat de gekozen maatregel het gewenste effect zal hebben?
We hebben door de versnipperdheid van de sector geen vergelijkbare voorbeelden gevonden waar we ons op kunnen baseren. Wel hebben we gesproken met of gekeken naar partijen zoals Mores, CVS, KNGU, Mediapact, TaskforceGo!, Slachtofferhulp, Safe Space Club, One Dance UK, CSG etc. over de wijze waarop zij kennis en informatie over Hulp- en Adviesroutes beschikbaar gemaakt hebben.

Beoordeling	De opvolgingscommissie heeft ook geen weet van voorbeelden uit andere sectoren of het buitenland. De Opvolgingscommissie constateert op grond van de onderbouwing op deze vraag en de informatie die beschikbaar is gesteld in de bijlage die de alliantie bij dit formulier heeft ingediend dat de alliantie actief informatie heeft gezocht bij stakeholders. Hoewel niet rechtstreeks eenzelfde initiatief is gevonden is wel overlap geconstateerd en de opvolgingscommissie ziet op grond van de bijlage ook terug dat deze kennis is ingezet ten behoeve van de uitwerking van deze maatregel.
Vraag 6	Uit welk (wetenschappelijk) onderzoek volgt dat de gekozen maatregel ook het gewenste effect zal hebben?
Antwoord 6	We hebben interviews en enquêtes afgenomen bij dansers, waaruit bleek dat de maatregel passend is. Er is geen specifiek onderzoek dat aantoont dat een aparte pagina met Hulp- en Adviesroutes effect heeft. Wel zijn er wetenschappelijke studies die relevante inzichten bieden hoe dergelijke structuren kunnen werken. Tevens zijn er voor de gekozen vormen (zoals Infographics en hulpbuttons) een aantal onderzoeken beschikbaar die onderbouwen dat de uitvoering van de gekozen maatregel effect zal hebben. BIJLAGE
Beoordeling	Hoewel er niet een 1 op 1 onderzoek is waaruit blijkt dat de maatregel het gewenste effect zal hebben heeft de dansalliantie wel zelf onderzoek gedaan binnen haar achterban om te toetsen of deze maatregel effectief zal zijn. Tevens wordt in de bijlage die de alliantie bij dit formulier heeft ingediend gerefereerd aan verschillende onderzoeken die iets zeggen over hulp en adviesroutes en dergelijke structuren. De opvolgingscommissie constateert dat de dans alliantie voldoende heeft onderbouwd waarom zij verwacht dat de maatregel het gewenste effect zal hebben.
Vraag 7	Hoe wordt geborgd dat de maatregel in de praktijk ook uitvoerbaar is?
Antwoord 7	We zien geen risico's die de uitvoerbaarheid van de maatregel kunnen beperken.
Beoordeling	Omdat het hier enkel gaat over het inzichtelijk maken van bestaande routes is de opvolgingscommissie het eens met het gegeven antwoord. Wel verwijst de commissie naar haar opmerkingen omtrent de koppeling met de aanbeveling, de effectmeting en de lange termijn (financiële) borging.
Vraag 8	Hoe wordt voortgang van de uitvoering van de maatregel gemonitord en op welke momenten vindt er tussentijdse evaluatie en eventuele bijstelling plaats?
Antwoord 8	Voorafgaand aan het uitkomen van het rapport "Schaduw dansen" staan de Hulp- en Adviesroutes online. Door de korte doorlooptijd is dit een beknopte versie zonder aandacht voor de meeste ideale combinatie tussen visuele en tekstuele informatie. Vervolgens wordt volgens de planning vanuit het strategisch communicatieplan de beschikbare informatie doorlopend verder aangevuld, vormgegeven en geactualiseerd.
Beoordeling	De opvolgingscommissie constateert dat de alliantie in het antwoord op deze vraag eigenlijk 2 fases heeft beschreven namelijk een beknopte versie zodat deze op korte termijn beschikbaar is en een meer uitgebreide versie op de lange termijn. De opvolgingscommissie constateert dat de alliantie hiermee een goede afweging heeft gemaakt door die beknopte informatie zo snel mogelijk beschikbaar te stellen om daarmee al een positief effect te behalen en daarna verder te verbeteren. De opvolgingscommissie constateert echter ook dat tussen deze fases niet een evaluatie is ingepland. De commissie verwijst hierbij naar de vraag over de effectmeting. Tussen fase 1 en 2 zou een goed moment zijn om tussentijds te evalueren op het gewenste effect en indien nodig hieruit lering te trekken voor fase 2.
Vraag 9	Hoe wordt geborgd dat er voldoende en transparant wordt gecommuniceerd over de voortgang van de implementatie en uitvoering van de maatregel?
Antwoord 9	De Hulp- en Adviespagina is bij uitstek open en transparant en draagt daarmee als maatregel bij aan een open communicatie.
Beoordeling	Omdat het hier gaat over een publicatie van zorgroutes op de website en communicatie hieromtrent is de opvolgingscommissie akkoord met de onderbouwing van de alliantie dat dit bij vanzelfsprekend een bijdrage levert aan transparantie en communicatie.
Vraag 10	Op welke doelgroep ziet deze aanbeveling?
Antwoord 10	Alle dansers en betrokkenen die op zoek zijn naar kennis of hulp- en of advies over omgaan met uitdagingen in de danssector op het gebied van o.a. fysieke en mentale veiligheid, arbeidsomstandigheden en machtsverhoudingen, afkomstig uit alle leeftijdscategorieën, genders en dansstijlen.
Beoordeling	De opvolgingscommissie is akkoord met de identificatie van de doelgroep door de dans alliantie.
Vraag 11	Zijn er binnen deze doelgroep subgroepen te onderscheiden die op basis van demografische en andere aspecten zoals niveau en dergelijke kenmerken een andere aanpak behoeven? Indien ja benoem deze groepen.
Antwoord 11	Er is wel sprake van subgroepen binnen de doelgroep (zie vraag 10). Bij het vormgeven van de pagina's wordt hier zowel inhoudelijk als visueel zorgvuldig rekening mee gehouden.
Beoordeling	De opvolgingscommissie is het eens met de inschatting van de subgroepen door de dans alliantie. Ook bij deze vraag verwijst de commissie naar haar opmerking over de effectmeting waar eventueel uit zou kunnen blijken dat specialistische zorg niet of onvoldoende beschikbaar is voor een van de subgroepen.
Vraag 12	Op welke wijze is geborgd dat de voorgelegde maatregel passend is voor alle subgroepen?
Antwoord 12	De hulp- en adviesroutes zijn per subgroep vormgegeven op een manier die aansluit bij de specifieke kenmerken en behoeften van die doelgroep, met oog voor de diversiteit in dansers, dansstijlen, organisaties en leeftijden. De vormgeving van de website en de informatievoorziening wordt periodiek geactualiseerd, afgestemd op de laatste inzichten en trends binnen de communicatiewetenschap.
Beoordeling	
Vraag 13	Zie vorige vraag.
Antwoord 13	Welke stakeholders spelen een rol deze aanbeveling en de voorgelegde maatregel?
Beoordeling	De stakeholders zijn degenen die direct betrokken zijn bij het bieden, ontvangen of faciliteren van hulp en advies binnen de danssector.
Vraag 14	Zijn er binnen deze groep van stakeholders subgroepen te onderscheiden die op basis van demografische kenmerken een andere aanpak behoeven? Indien ja benoem deze groepen.

Antwoord 14	Er is onderscheid te maken in de groep van stakeholders. Dit onderscheid kan gemaakt worden in Hulp-, en adviesvragers, Hulp-, en adviesverleners, Vertrouwenspersonen, Organisaties in de danssector (faciliterend) en Beleidsmakers
Beoordeling	
Vraag 15	De opvolgingscommissie is akkoord met de identificatie van de dansalliantie van de stakeholders. Op welke wijze is geborgd dat de voorgelegde maatregel passend is voor alle subgroepen?
Antwoord 15	De maatregel richt zich primair op de subgroep Hulp- en adviesvragers. De maatregel is wel voorgelegd aan de diverse subgroepen, zowel in de interviews en enquetes met de dansers, de expertgroepmeetings, afstemmingsoverleggen met de hulp- en adviesverleners en de vertrouwenspersonen en met de alliantie,- en samenwerkingspartners. Uit deze brede inventarisatie is naar voren gekomen dat de overige subgroepen onderschrijven dat de voorgelegde maatregel passend is voor de Hulp- en adviesvragers.
Beoordeling	De opvolgingscommissie is akkoord met de identificatie van de subgroepen door de dansalliantie.
Vraag 16	Hoe wordt geborgd dat verschillende meldpunten voldoende vindbaar zijn?
Antwoord 15	De diverse hulp- en adviesroutes worden per segment van de sector weergegeven. Zodat een Hulp- en adviesvrager inzichtelijk heeft bij welke organisaties er een hulp- en adviesvraag voor de betreffende situatie neergelegd kan worden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen urgente Hulp- en Adviesvragen en overige Hulp- en Adviesvragen. De hulpvragers zijn onderverdeeld in diverse subgroepen. BIJLAGE
Beoordeling	De opvolgingscommissie is akkoord met de onderbouwing van de dansalliantie.
Vraag 17	Hoe wordt geborgd dat het proces rondom de ontvangst en opvolging van meldingen voldoende duidelijk is?
Antwoord 15	Dans Veilig is heel expliciet geen meldpunt en heeft ook niet de rol van formeel Hulp- of Adviespunt. Voor het doen van een melding of het krijgen van Hulp en Advies wordt doorverwezen naar diverse gespecialiseerde partijen die de hulpvrager hierin kan ondersteunen. Binnen de danssector zijn er een aantal Hulp- en Adviespunten, zoals bijvoorbeeld Mores. Centrum Veilige Sport is het enige sectorspecifieke punt dat zich positioneert als meldpunt. Overige meldpunten zijn themagericht zoals Meldpunt discriminatie, Arbeidsinspectie, Onderwijsinspectie etc. Deze partijen dragen zelf zorg naar de hulpvrager dat het proces rondom ontvangst en opvolging van meldingen voldoende duidelijk is. BIJLAGE
Beoordeling	De opvolgingscommissie constateert dat deze vraag betrekking heeft op het inzichtelijk maken van het proces rondom de ontvangst en opvolging van meldingen. Zowel de aanbeveling waaraan deze maatregel gekoppeld is als de beschrijving van de maatregel door de alliantie spreekt over verantwoordelijkheden en bevoegdheden waardoor binnen deze maatregel het de uitgesproken plek is om ook oog te hebben voor het proces rondom melden. Binnen de onderbouwing van deze vraag en de ingediende bijlage is onvoldoende duidelijk gemaakt hoe de beoogde maatregel een bijdrage gaat leveren aan het inzichtelijk maken van het meldproces.
Vraag 18	Hoe wordt geborgd dat meldpunten onderling contact hebben en kennis en ervaringen delen?
Antwoord 15	SZW heeft initiatief hierop genomen om te komen tot overzicht en afstemming Floor Korten - Noor Focken SZW. Afentoe bijeenkomst met updates
Beoordeling	De opvolgingscommissie constateert dat deze vraag niet passend is bij deze aanbeveling en maatregel. Zowel de aanbeveling als de maatregel gaat over het geven van inzicht en de vindbaarheid van meldpunten voor dansers. Deze vraag wordt niet beoordeeld voor deze aanbeveling en zal terugkomen bij de maatregelen die worden ingezet voor de opvolging van andere aanbevelingen zoals bijvoorbeeld aanbeveling 2.7 Verken op welke wijze meldingen beter en veilig opvolging kunnen krijgen.
Vraag 19	Hoe wordt geborgd dat meldingen met onjuiste adres gegevens of die bij een onjuist meldpunt zijn ingediend worden doorgeleid?
Antwoord 15	VP staat bij in maken van juiste keuzes binnen landschap - menukaart bieden met opties Werkgever / opdrachtgever is eerste plek om melding te doen. Toezichthouder
Beoordeling	De opvolgingscommissie constateert dat deze vraag niet passend is bij deze aanbeveling en maatregel. Zowel de aanbeveling als de maatregel gaat over het geven van inzicht en de vindbaarheid van meldpunten voor dansers. Deze vraag wordt niet beoordeeld voor deze aanbeveling en zal terugkomen bij de maatregelen die worden ingezet voor de opvolging van andere aanbevelingen zoals bijvoorbeeld aanbeveling 2.7 Verken op welke wijzemeldingen beter en veilig opvolging kunnen krijgen.
Vraag 20	Wat voor opvolging wordt gegeven aan de meldingen teneinde de melder te beschermen
Antwoord 15	Meldpunten in Nederland nemen maatregelen om melders te beschermen, onder meer via vertrouwelijkheid, de mogelijkheid tot anoniem melden en het waarborgen van non-discriminatie. Sectorale richtlijnen binnen bijvoorbeeld de sport- en cultuursector bieden aanvullende waarborgen, zoals inzet van gecertificeerde vertrouwenspersonen en vaste meldprocedures. De Wet bescherming klokkenluiders biedt daarnaast juridische bescherming aan melders van ernstige misstanden binnen grotere organisaties (vanaf 50 werknemers). Ten slotte biedt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) een belangrijk kader: deze verplicht organisaties tot een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens en beperkt het (onnodig) delen van informatie over melders of betrokkenen. Er bestaat echter geen universeel, sectoroverstijgend standaardprotocol dat voor alle meldpunten in Nederland geldt.
Beoordeling	De opvolgingscommissie constateert dat deze vraag niet passend is bij deze aanbeveling en maatregel. Zowel de aanbeveling als de maatregel gaat over het geven van inzicht en de vindbaarheid van meldpunten voor dansers. Deze vraag wordt niet beoordeeld voor deze aanbeveling en zal terugkomen bij de maatregelen die worden ingezet voor de opvolging van andere aanbevelingen zoals bijvoorbeeld aanbeveling 2.7 Verken op welke wijzemeldingen beter en veilig opvolging kunnen krijgen.
Vraag 21	Wat voor opvolging wordt gegeven aan de meldingen teneinde te voorkomen dat de persoon waarover een melding binnenkomt in herhaling komt?
Antwoord 15	Zonder een strafrechtelijke veroordeling ontbreekt een wettelijke grondslag om meldingen formeel te sanctioneren op sectorniveau. Wel kunnen organisaties op basis van hun eigen beleid passende maatregelen treffen. De privacywetgeving (AVG) beperkt daarbij de mogelijkheid tot het delen van informatie over meldingen of betrokkenen.
Beoordeling	De opvolgingscommissie constateert dat deze vraag niet passend is bij deze aanbeveling en maatregel. Zowel de aanbeveling als de maatregel gaat over het geven van inzicht en de vindbaarheid van meldpunten voor dansers. Deze vraag wordt niet beoordeeld voor deze aanbeveling en zal terugkomen bij de maatregelen die worden ingezet voor de opvolging van andere aanbevelingen zoals bijvoorbeeld aanbeveling 2.7 Verken op welke wijzemeldingen beter en veilig opvolging kunnen krijgen.

Bijlage 10:

Beoordeling indieningsformulier Alliantie 3a

Tekstuele onderbouwing van de maatregel

Voor dansers is op de website van Dans Veilig inzichtelijk gemaakt welke zorgverleners er in hun regio beschikken over kennis van de danssector en de uitdagingen van dansers.

Beschrijf hier hoe de maatregel bijdraagt aan de aanbeveling

Dans Veilig heeft contact gelegd met diverse zorgverleners {BIJLAGE}, die kennis hebben van de danssector of van uitdagingen die kenmerkend zijn voor dansers. Voor Psychologische zorg is een samenwerking aangegaan met ARQ IVP, zij hebben een landelijk netwerk van psychologen die kennis hebben van identiteitsonwikkeling. Deze psychologen hebben een webinar gevolgd om de kennis over context van de danssector te verdiepen en het perspectief van de danser te horen. Voor fysieke zorg hebben we contact gehad met het Dans medisch Netwerk waarin een groot aantal artsen en therapeuten zich verenigd hebben. Daarnaast wordt er samengewerkt met het Eetstoornissen Netwerk. Zelfstandige zorgverleners kunnen zich via een aanmeldformulier ook laten registreren op de Zorgkaart.

Beoordeling: Is voldoende duidelijk wat de maatregel inhoudt en hoe deze bijdraagt aan de geselecteerde aanbeveling?

De Opvolgingscommissie constateert dat er een duidelijk verband is tussen het inzichtelijk maken van zorgverleners die kennis hebben van (de uitdagingen binnen) de danssector en de aandacht voor zelfontwikkeling van de dansers. De aanbeveling valt onder het hoofdthema "aandacht voor slachtoffers" waardoor binnen deze maatregel geen link hoeft te worden gelegd hoe de zelfontwikkeling van dansers in plek krijgt tijdens bijvoorbeeld danslessen en opleidingen. De Opvolgingscommissie vindt wel dat dit een onderwerp is dat ook een plek moet krijgen binnen maatregelen die worden ontplooid om opvolging te geven aan andere aanbevelingen. De Opvolgingscommissie constateert dat de Alliantie Dans Veilig een verband heeft gelegd tussen dit formulier en formulier 3 waarin een maatregel is opgenomen omtrent meldpunten (zie ook eindverslag van de Opvolgingscommissie waarin zij uitspraak doet over de verbinding tussen de maatregelen en integrale aanpak). De Opvolgingscommissie constateert dat de maatregel voldoende is beschreven, en dat voldoende is onderbouwd op welke wijze deze een bijdrage levert aan de aanbeveling.

Beoordelvingsvragen

Vraag 1 Wat is het beoogde effect van de maatregel en hoe is meetbaar of het beoogde effect is bereikt?

Antwoord 1 Het beoogde effect van de maatregel is dat dansers eenvoudig toegang hebben tot een landelijk netwerk van zorgverleners met kennis van de danssector en de daar bij behorende uitdagingen. Het effect is meetbaar door het aantal zorgverleners in het netwerk en de landelijke dekking te monitoren. Daarnaast is het effect meetbaar door het aantal bezoekers aan de zorgkaart en door te inventariseren bij de aangesloten zorgverleners hoeveel dansers via de zorgkaart bij hen terecht komen.

Beoordeling De Opvolgingscommissie constateert dat de Alliantie Dans Veilig voldoende duidelijk heeft beschreven wat het beoogde effect is en hoe zij dit effect beoogt te meten. De Opvolgingscommissie is van mening dat de effectmeting nog wat uitgebreider zou kunnen. Door te meten hoeveel mensen de zorgkaart bezoeken en hoeveel dansers de aangesloten zorgverleners bereiken, zegt dat iets over hoeveel dansers daadwerkelijk een hulpverlener vinden aan de hand van de zorgkaart. Het zegt echter niet iets of zij uiteindelijk tevreden zijn geweest met de zorg die de gevonden hulpverlener heeft geboden. In haar bijlage heeft de Alliantie ook aangegeven dat zij een disclaimer opneemt over de ontvangen zorg. De Opvolgingscommissie kan zich hierin vinden. Zij ziet wel een taak voor de Alliantie in het meten van de mate waarin dansers zich geholpen voelen. Immers is onderdeel van de aanbeveling dat er bij de zorg ook voldoende aandacht is voor de zelfontwikkeling van dansers, dus zou dit ook onderdeel moeten zijn van niet alleen het beoogde effect maar ook de effectmeting.

Vraag 2 Hoe is geborgd dat de maatregel financieel haalbaar is?

Antwoord 2 Deze maatregel vraagt beperkt financiële middelen en deze zijn binnen de subsidie aanvraag vanuit POS opgenomen in de kosten voor de website en het ontwikkelen van materialen. Er is binnen de subsidie geen ruimte gereserveerd voor het meten van het effect d.m.v. een vervolgonderzoek onder dansers, hierdoor is gekozen voor een toetsing waarvoor geen budgetten benodigd zijn, zoals vermeld bij vraag 1.

Beoordeling effectmeting plaatsvindt na de huidige subsidieperiode, is gekozen voor een effectmeting die niet te veel drukt op de begroting. De borging van de effectmeting over langere termijn valt of staat daarmee met het voortbestaan van de Alliantie Dans Veilig, wat toch een restrisico met zich meebrengt. Zie ook vraag 3 waarbij nader wordt ingegaan op de lange termijn borging. Ook de lange termijn borging van bijvoorbeeld het actueel houden van zorgverleners en beheer van de website zal kosten en werkzaamheden met zich meebrengen. Tevens blijkt uit vraag 3 dat op langere termijn toch een vervolgonderzoek gewenst is, waar op dit moment nog geen financiële middelen voor zijn gereserveerd. De Opvolgingscommissie constateert dan ook met betrekking tot de financiële haalbaarheid van de lange termijn borging van deze maatregel nog wel een risico bestaat.

Vraag 3 Hoe is geborgd dat de maatregel op lange termijn ook het gewenste effect zal hebben en blijven houden?

Antwoord 3 Door het zorgnetwerk blijvend te actualiseren en periodiek onder aandacht te blijven brengen via posters, social media, nieuwsbrief etc. zowel vanuit Dans Veilig als vanuit de betrokken partners. Waarbij periodiek het effect gemeten wordt op een wijze vergelijkbaar met de onderdelen uit vraag 1. Om het effect en de behoefte onder dansers te blijven monitoren zal een vervolgonderzoek zoals vermeld bij vraag 2 wenselijk zijn.

Beoordeling De Opvolgingscommissie constateert dat de Alliantie Dans Veilig voldoende heeft onderbouwd op welke wijze zij de lange termijn effectmeting beoogt te borgen. De genoemde metingen geven een goed inzicht. De Opvolgingscommissie sluit zich aan bij het standpunt van de Alliantie dat op lange termijn een vervolgonderzoek gewenst is. Tevens verwijst de Opvolgingscommissie naar vraag 1 waarin wordt vermeld dat de metingen zich vooral richten op het beoogde effect van het kunnen vinden van de juiste zorgverlener en dat nog onvoldoende aandacht is gegeven aan de meting van het gewenste effect of de dansers ook uiteindelijk deze juiste zorg hebben ontvangen.

Vraag 4 Welke initiatieven en acties zijn er al binnen de danssector geweest om het gewenste effect te bereiken, en waarom was dit niet effectief?

Antwoord 4	Binnen de danssector bestaan twee initiatieven die een vergelijkbaar doel hebben, het Dans Medisch Netwerk en de NVDMG. Daarnaast bestaat er een landelijk Eetstoornissen Netwerk. Alle bestaande initiatieven richten zich echter op een specifiek deel van het zorglandschap en/of van de danssector en geven daardoor geen volledig beeld van de beschikbare zorgverleners met dansspecifieke kennis. Mede door deze werkwijze zijn de bestaande initiatieven onvoldoende bekend gebleken onder de dansers zelf.
Beoordeling	De Alliantie Dans Veilig geeft twee initiatieven aan die een vergelijkbaar doel hebben. De Opvolgingscommissie constateert dat de Alliantie zich bewust is dat deze initiatieven niet een volledig beeld geven. Uit het gegeven antwoord op deze vraag en de bijlage die bij dit formulier, blijkt dat de Alliantie beoogt het volledige zorglandschap in kaart te brengen en dit goed aan te laten sluiten op de behoeften en makkelijk vindbaar te maken voor de volledige danssector. De Opvolgingscommissie constateert dat deze vraag voldoende onderbouwd is beantwoord.
Vraag 5	Zijn er voorbeelden uit het buitenland of andere sectoren waaruit blijkt dat de gekozen maatregel het gewenste effect zal hebben?
Antwoord 5	Er zijn meerdere voorbeelden {BIJLAGE} waaronder in de zorgsector die als inspiratie hebben gediend, die positieve effecten laten zien van het inzetten van een landkaart met zorgverleners om het lokale zorgaanbod inzichtelijk en laagdrempelig toegankelijk te maken.
Beoordeling	In het antwoord op deze vraag en meer uitgebreid in de bijlage die de Alliantie Dans Veilig als onderdeel van de indiening heeft ingediend, blijkt dat er meerdere voorbeelden zijn dat een routekaart het gewenste effect zal hebben. In de bijlage wordt meer uitgebreid beschreven welke initiatieven in het verleden succesvol zijn ontplooid en wordt doorgelinkt naar diverse van deze initiatieven. De Opvolgingscommissie constateert dat de Alliantie voldoende heeft onderbouwd waarom zij van mening is dat deze maatregel het gewenste effect zal behalen.
Vraag 6	Uit welk (wetenschappelijk)onderzoek volgt dat de gekozen maatregel ook het gewenste effect zal hebben?
Antwoord 6	We hebben in interviews en bijeenkomsten met dansers deze maatregel voorgelegd, hieruit bleek dat de maatregel passend is. Er is geen specifiek onderzoek dat aantoont dat een aparte landkaart met zorgverleners effect heeft. Wel zijn er wetenschappelijk studies die relevante inzichten bieden hoe dergelijke structuren kunnen werken. Tevens is er voor de gekozen vorm van een landkaart op de website een aantal onderzoeken beschikbaar die onderbouwen dat de uitvoering van de gekozen maatregel effect zal hebben. {BIJLAGE}
Beoordeling	Hoewel er niet een 1 op 1 onderzoek is waaruit blijkt dat de maatregel het gewenste effect zal hebben heeft de Alliantie Dans Veilig wel zelf onderzoek gedaan binnen haar achterban om te toetsen of deze maatregel effectief zal zijn. Tevens wordt in de bijlage die de Alliantie bij dit formulier heeft ingediend gerefereerd aan verschillende onderzoeken die iets zeggen over visuele hulpmiddelen. De Opvolgingscommissie constateert dat de Alliantie voldoende heeft onderbouwd waarom zij verwacht dat de maatregel het gewenste effect zal hebben.
Vraag 7	Hoe wordt geborgd dat de maatregel in de praktijk ook uitvoerbaar is?
Antwoord 7	Voor het slagen van de zorgkaart is het essentieel dat zorgverleners vertrouwen hebben in de reputatie van Dans Veilig en dansers in de betrouwbaarheid van de informatie, wat we borgen met regelmatige actualisatie, samenwerking met gerenommeerde partijen, vermelding van beroepsverenigingen en een duidelijke disclaimer die benadrukt dat de uiteindelijke keuze en beoordeling bij de zorgvrager zelf ligt
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Alliantie Dans Veilig voldoende heeft nagedacht over de praktische uitvoerbaarheid. In de door de Alliantie gegeven onderbouwing constateert de Opvolgingscommissie een link naar de lange termijn borging waar reeds een risico is geïdentificeerd. Daarnaast herhaalt de Opvolgingscommissie haar standpunt dat de disclaimer weliswaar begrijpelijk is, maar om daadwerkelijk het gewenste effect te behalen en langdurig vertrouwen vanuit de dansers in de zorgkaart te behouden het van belang is om toch iets te doen met de mate waarin dansers zich geholpen hebben gevoeld door de zorg die zij op basis van de routekaart hebben gevonden.
Vraag 8	Hoe wordt voortgang van de uitvoering van de maatregel gemonitord en op welke momenten vindt er tussentijdse evaluatie en eventuele bijstelling plaats?
Antwoord 8	De monitoring en evaluatie van de Zorgkaart is een continu proces waarbij de kwaliteit, actualiteit en relevantie van het aanbod voortdurend worden bewaakt. Iedere nieuwe aanmelding van een zorgverlener wordt afzonderlijk getoetst aan de gestelde criteria, waarna de gegevens worden toegevoegd of indien nodig verduidelijkt. Daarnaast worden bestaande vermeldingen periodiek gecontroleerd op actualiteit en juistheid. Er is dus niet gekozen voor vaste evaluatiemomenten, maar voor een doorlopende actualisatie en kwaliteitsbewaking
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Alliantie Dans Veilig voldoende heeft onderbouwd hoe zij de voortgang van de maatregel toetst en hoe zij eventuele bijstelling borgt. Omdat het hier een zorgkaart betreft is het evident dat dan gekozen moet worden voor doorlopende actualisatie van zorgaanbieders. Ook bij deze vraag constateert de Opvolgingscommissie echter wel weer dat het belangrijke punt of dansers nu daadwerkelijk de beoogde zorg hebben ontvangen ontbreekt. Terwijl dit wel een punt is wat zich leent voor een tussentijdse evaluatie en eventuele bijsturing.
Vraag 9	Hoe wordt geborgd dat er voldoende en transparant wordt gecommuniceerd over de voortgang van de implementatie en uitvoering van de maatregel?
Antwoord 9	Het inzicht bieden in beschikbare zorgverleners met kennis van de danssector is bij uitstek open en transparant en draagt daarmee als maatregel bij aan een open communicatie.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie is het eens met de onderbouwing van de Alliantie Dans Veilig. Het betreft een zorgkaart die beschikbaar wordt gesteld op de website. Het betreft derhalve een maatregel die transparant is.
Vraag 10	Op welke doelgroep ziet deze aanbeveling?
Antwoord 10	Alle dansers uit alle leeftijdscategorieën, genders en dansstijlen die op zoek zijn naar een zorgverlener met dansspecifieke kennis zoals het omgaan met uitdagingen op fysiek en metaal gebied
Beoordeling	De Opvolgingscommissie is het eens met de identificatie van de doelgroep door de Alliantie Dans Veilig.
Vraag 11	Zijn er binnen deze doelgroep subgroepen te onderscheiden die op basis van demografische en andere aspecten zoals niveau en dergelijke kenmerken een andere aanpak behoeven? Indien ja benoem deze groepen.

Antwoord 11	Er is wel sprake van subgroepen binnen de doelgroep. Diverse leeftijden vragen een ander specialisme, maar ook zijn de uitdagingen binnen de diverse deelsectoren (danssport en podiumkunsten/dansvakonderwijs) niet volledig identiek.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie is het eens met de onderbouwing door de Alliantie Dans Veilig. Uit dit formulier blijkt duidelijk dat beoogd wordt dat de zorgkaart beschikbaar is voor alle geïdentificeerde subgroepen.
Vraag 12	Op welke wijze is geborgd dat de voorgelegde maatregel passend is voor alle subgroepen?
Antwoord 12	Per zorgverlener wordt uitgevraagd en indien bekend vermeld welke specialisatie zij hebben zodat het voor de danser inzichtelijk is of de betreffende zorgverlener passend is.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie is het eens met de onderbouwing van deze vraag door de Alliantie Dans Veilig. Wel zou dit een onderdeel kunnen zijn van tussentijdse evaluaties en actualisaties om te evalueren of iedere gevraagde specialisatie wel beschikbaar is binnen de zorgkaart en of door bijvoorbeeld zorgverleners die stoppen niet gaten vallen binnen de bestaande zorgkaart.
Vraag 13	Welke stakeholders spelen een rol deze aanbeveling en de voorgelegde maatregel?
Antwoord 13	De stakeholders zijn degenen die direct betrokken zijn bij het bieden, ontvangen of faciliteren van zorg binnen de danssector, zoals
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de stakeholders voldoende duidelijk door de dans alliantie zijn onderbouwd.
Vraag 14	Zijn er binnen deze groep van stakeholders subgroepen te onderscheiden die op basis van demografische kenmerken een andere aanpak behoeven? Indien ja benoem deze groepen.
Antwoord 14	Er is onderscheid te maken in de groep van stakeholders. Dit onderscheid kan gemaakt worden in zorgvragers en zorgverleners.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de subgroepen van de stakeholders voldoende duidelijk door de dans alliantie zijn onderbouwd.
Vraag 15	Op welke wijze is geborgd dat de voorgelegde maatregel passend is voor alle subgroepen?
Antwoord 15	De maatregel is voorgelegd aan de diverse subgroepen, zowel in de interviews met de dansers, de expertgroepmeetings, afstemmingsoverleggen met de zorgnetwerken, beroepsverenigingen en met de alliantie, - en een deel van de samenwerkingspartners. Uit deze brede inventarisatie is naar voren gekomen dat de voorgelegde maatregel passend is voor de diverse stakeholders.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat voldoende duidelijk door de dansalliantie is beschreven op welke wijze zij borgt dat de maatregel voldoende passend is voor alle subgroepen binnen de stakeholders.

Bijlage 11:

Beoordeling indieningsformulier Alliantie 4

Tekstuele onderbouwing van de maatregel

Uit de sectoranalyse en de gesprekken met dansers en organisaties in het werkveld blijkt dat er behoefte is aan meer inzicht in hoe professionele dansers hun positie in het werkveld ervaren en welke ondersteuning zij daarbij nodig hebben. Hoewel er bestaande structuren en belangenorganisaties actief zijn, is nog onvoldoende duidelijk in hoeverre deze aansluiten bij de actuele behoeften en werksituaties van dansers. Met het voorgestelde behoefteonderzoek wordt verkend welke thema's en vraagstukken voor dansers het meest urgent zijn en welke vormen van samenwerking, vertegenwoordiging of ondersteuning kunnen bijdragen aan verbetering. De uitkomsten bieden een feitelijke en gedragen basis voor vervolgstappen binnen de sector.

Beschrijf hier hoe de maatregel bijdraagt aan de aanbeveling

Het behoefteonderzoek brengt vanuit het perspectief van de dansers zelf in beeld hoe zij hun positie in het werkveld ervaren en waar aanvullende ondersteuning gewenst is. De resultaten bieden inzicht in welke verbeteringen nodig zijn en vormen een onderbouwde basis voor vervolgmaatregelen die de positie van dansers structureel kunnen versterken. De uitkomsten worden gedeeld met bestaande organisaties en dienen als advies en aanjager om de gesignaleerde ondersteuningsbehoeften gezamenlijk op te pakken. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de sector en met actieve inbreng van dansers zelf.

Beoordeling: Is voldoende duidelijk wat de maatregel inhoudt en hoe deze bijdraagt aan de geselecteerde aanbeveling?

De Opvolgingscommissie constateert dat de Alliantie Dans Veilig de aanbeveling om de rechtspositie van dansers te verbeteren ter harte heeft genomen. De Alliantie komt tot de conclusie dat onvoldoende inzichtelijk is aan welke knoppen gedraaid moet worden om deze rechtspositie te verbeteren en beoogt derhalve een onderzoek uit te voeren om deze kennis vanuit de sector op te halen. De Opvolgingscommissie kan zich vinden in deze aanpak, die borgt dat de uiteindelijke maatregelen daadwerkelijk aansluiten bij de behoefte van de dansers. De Opvolgingscommissie concludeert dat de Alliantie voldoende heeft nagedacht over deze maatregel en de koppeling met de aanbeveling voldoende is onderbouwd.

Beoordelvingsvragen

Vraag 1	Wat is het beoogde effect van de maatregel en hoe is meetbaar of het beoogde effect is bereikt?
Antwoord 1	De maatregel heeft tot doel een helder en gedragen beeld te krijgen van hoe professionele dansers hun positie in het werkveld ervaren en welke behoeften zij hebben aan ondersteuning of vertegenwoordiging. Het beoogde effect is dat de sector over actuele, feitelijke informatie beschikt die richting geeft aan beleid en initiatieven ter versterking van de positie van dansers. Het resultaat is meetbaar aan de hand van de onderzoeksuitkomsten, waaronder de mate van representativiteit, het aantal deelnemende dansers en de kwaliteit van de opgehaalde inzichten. Deze resultaten worden gedeeld met betrokken organisaties en dienen als basis voor vervolgstappen binnen de sector.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Alliantie Dans Veilig het gewenste effect voldoende heeft onderbouwd. Deze maatregel is stap 1 om opvolging te geven aan de maatregel en het beoogde effect is dan ook om door middel van een onderzoek voldoende informatie op te halen die input leveren voor maatregelen die goed aansluiten bij de behoeften uit de praktijk. De meetbaarheid van de uiteindelijke opvolging van deze aanbeveling zal pas getoetst kunnen worden nadat maatregelen zijn geformuleerd. De Opvolgingscommissie is het er mee eens dat de meetbaarheid te toetsen is aan de hand van de onderzoeksresultaten. Hierbij is het inderdaad belangrijk dat de scoping van het onderzoek goed is en dit moet blijken uit de latere vragen in dit formulier.
Vraag 2	Hoe is geborgd dat de maatregel financieel haalbaar is?
Antwoord 2	De maatregel is financieel haalbaar doordat het onderzoek binnen de bestaande projectstructuur en middelen van Dans Veilig wordt uitgevoerd. Een deel van het werk wordt uitgevoerd door eigen medewerkers, aangevuld met tijdelijke inhuur voor de uitvoering van het marktonderzoek. Het betreft een eenmalige investering zonder structurele vervolgkosten. De analyse, beoordeling en verspreiding van de resultaten worden na afloop binnen de reguliere werkzaamheden van het projectteam uitgevoerd.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Alliantie Dans Veilig met voldoende middelen heeft geborgd dat het onderzoek uit te voeren is en dat geen structurele vervolgkosten nodig zijn.
Vraag 3	Hoe is geborgd dat de maatregel op lange termijn ook het gewenste effect zal hebben en blijven houden?
Antwoord 3	De maatregel heeft een duurzaam effect doordat het onderzoek blijvende inzichten oplevert over de positie en ondersteuningsbehoeften van dansers. Deze kennis vormt een referentiepunt voor toekomstige beleidsontwikkeling en initiatieven binnen de sector. De resultaten worden gedeeld met partners, beleidsmakers en via de kennisbank van Dans Veilig, zodat zij breed beschikbaar blijven en kunnen worden benut bij vervolgstappen in beleid en praktijk.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie kan de onderbouwing door de Alliantie Dans Veilig goed volgen. De resultaten van het onderzoek geven inzicht op basis waarvan maatregelen kunnen worden vormgeven. Dit onderzoek geeft als het ware een nul situatie weer. De gewenste effecten moeten vervolgens blijken uit de maatregelen die worden ontplooid op basis van de onderzoeksresultaten. Bij de opzet van deze maatregelen moet dan ook de verdere lange termijn worden geborgd.
Vraag 4	Welke initiatieven en acties zijn er al binnen de danssector geweest om het gewenste effect te bereiken, en waarom was dit niet effectief?
Antwoord 4	In de afgelopen jaren zijn binnen de kunstensector verschillende initiatieven genomen om de positie van makers te versterken, zoals de inzet van belangenorganisaties en periodieke onderzoeken naar arbeidsomstandigheden. Ook binnen de danssector zijn waardevolle stappen gezet door organisaties als de Kunstenbond, NAPK en de kunstvakopleidingen, die elk vanuit hun eigen perspectief bijdragen aan verbetering van arbeidsvoorwaarden, professionalisering en sociale veiligheid. Uit de sectoranalyse blijkt echter dat deze initiatieven vooral sectoraal of instellingsgericht zijn opgezet. Er ontbreekt nog een breed gedragen en representatief beeld van de positie en ondersteuningsbehoeften van dansers zelf, over de grenzen van werkgevers, gezelschappen en werkverbanden heen. Het voorgestelde behoefteonderzoek vult dit gat door die inzichten systematisch en sectorbreed in kaart te brengen, als basis voor gezamenlijk vervolgbeleid en duurzame verbetering.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat het gegeven antwoord tweeledig is. Het eerste deel van het antwoord geeft eigenlijk aan welke initiatieven er binnen de sector zijn ontplooid om de rechtspositie van dansers te verbeteren. Dit sluit aan bij de aanbeveling maar niet bij de maatregel, en het hoort als zodanig meer thuis bij de maatregelen die op basis van de onderzoeksresultaten zullen worden ontplooid. Het tweede deel van het antwoord ziet op de initiatieven die reeds zijn ontplooid teneinde het gewenste effect van meer inzicht krijgen in de behoeften van dansers. De Alliantie Dans Veilig geeft in deze onderbouwing aan dat hier nog niet initiatieven of onderzoeken naar zijn uitgevoerd. De Opvolgingscommissie sluit zich op basis van haar kennis aan bij dit standpunt van de Alliantie.
Vraag 5	Zijn er voorbeelden uit het buitenland of andere sectoren waaruit blijkt dat de gekozen maatregel het gewenste effect zal hebben?
Antwoord 5	Internationale voorbeelden, zoals het SPRINT Project en One Dance UK, tonen aan dat sectorbrede behoefteonderzoeken effectief bijdragen aan beter beleid en sterkere arbeidsvoorwaarden in de danssector (BILLAGE). Deze onderzoeken brachten ervaringen en knelpunten van dansers systematisch in kaart en vormden de basis voor duurzame verbeteringen in loopbaanontwikkeling en werkomstandigheden. De resultaten onderstrepen dat een vergelijkbare aanpak in Nederland kan leiden tot structurele versterking van de positie van dansers.
Beoordeling	In de bijlage die de Alliantie Dans Veilig bij dit formulier heeft gevoegd, wordt gerefereerd aan diverse internationale projecten zoals ook in de onderbouwing bij deze vraag beschreven. De bijlage linkt door en hieruit blijkt - zoals de Alliantie betoogt - dat behoefteonderzoeken in het buitenland aan de basis hebben gelegen van behaalde resultaten. De Opvolgingscommissie constateert dat de dans alliantie voldoende duidelijk heeft aangegeven op grond van welke voorbeelden uit het buitenland of andere sectoren zij verwachten dat deze maatregel succesvol zal zijn.
Vraag 6	Uit welk (wetenschappelijk) onderzoek volgt dat de gekozen maatregel ook het gewenste effect zal hebben?

Antwoord 6	Uit internationaal onderzoek blijkt dat systematisch behoefteonderzoek een effectieve methode is om beleid en interventies beter af te stemmen op de feitelijke ervaringen en behoeften van gebruikers. Studies binnen onder meer de gezondheidszorg en publieke dienstverlening tonen aan dat een dergelijke evidence-based en co-design benadering leidt tot beter onderbouwde beleidskeuzes en duurzame verbeteringen in de praktijk. Ook in de dans- en cultuursector, zoals bij One Dance UK en het SPRINT-project, heeft dit geleid tot gerichtere maatregelen ter versterking van de positie van dansers. De gekozen aanpak sluit daarmee aan bij bewezen effectieve en internationaal erkende methoden voor beleidsontwikkeling.
Beoordeling	In de bijlage die de Alliantie Dans Veilig bij dit formulier heeft ingediend, is nader ingegaan op de onderzoeken waaruit blijkt dat een behoefte onderzoek een goed vertrekpunt geeft voor effectieve maatregelen. De bijlage geeft nog wat meer onderbouwing dan het antwoord op deze vraag en linkt ook door naar onderzoeken waaraan wordt gerefereerd. Hiermee heeft de Alliantie Dans Veilig een duidelijk wetenschappelijk kader en onderbouwing overlegd op grond waarvan de Opvolgingscommissie voldoende vertrouwen heeft in de beschreven aanpak voor deze maatregel en de verwachte effectiviteit van deze maatregel.
Vraag 7	Hoe wordt geborgd dat de maatregel in de praktijk ook uitvoerbaar is?
Antwoord 7	De uitvoerbaarheid van de maatregel is geborgd doordat het onderzoek wordt uitgevoerd binnen de bestaande structuur en expertise van Dans Veilig, in samenwerking met partners uit de sector. De voorbereiding, waaronder deskresearch en afstemming met de expertgroep Machtsverhoudingen en vertegenwoordigers van dansers, heeft de relevantie en haalbaarheid bevestigd. Deze expertgroep en de dansvertegenwoordigers leveren ook tijdens de uitvoering inhoudelijke toetsing en advies, waardoor het onderzoek goed aansluit bij de praktijk en binnen de gestelde tijd en middelen kan worden gerealiseerd.
Beoordeling	In aanvulling op de onderbouwing bij deze vraag heeft de Alliantie Dans Veilig in haar bijlage bij dit formulier een tijdsplan en mijlpalenkalender opgenomen. Uit de onderbouwing bij deze vraag en de aanvullende onderbouwing in de bijlage, blijkt dat de Alliantie duidelijke acties heeft geformuleerd en deze in de tijd heeft gepland. Ook zijn er duidelijke verantwoordelijkheden en rollen besproken en vastgelegd. Deze vallen allen onder de organisatiestructuur van de Alliantie en binnen de aanvullende subsidieperiode. Op grond van deze onderbouwing en uiteenzetting heeft de Opvolgingscommissie voldoende vertrouwen in de praktische uitvoerbaarheid van deze maatregel.
Vraag 8	Hoe wordt voortgang van de uitvoering van de maatregel gemonitord en op welke momenten vindt er tussentijdse evaluatie en eventuele bijstelling plaats?
Antwoord 8	De voortgang van het onderzoek wordt gemonitord aan de hand van de fasering en mijlpalen die zijn vastgelegd in het onderzoeksplan. Na afronding van iedere fase (deskresearch, interviews/focusgroepen en de enquête) vindt een tussentijdse evaluatie plaats om te toetsen of de planning, aanpak en datakwaliteit op koers liggen. Het projectteam van Dans Veilig beoordeelt deze voortgang en stemt dit af binnen de Expertgroep Machtsverhoudingen. Zij sturen gezamenlijk bij waar nodig. De eindfase omvat een interne review van de conceptresultaten voordat deze worden vastgesteld en gedeeld met de sector.
Beoordeling	Conform de beantwoording van deze vraag, blijkt uit de bijlage die de Alliantie Dans Veilig bij de indiening van dit formulier heeft toegevoegd dat er een duidelijke mijlpalenkalender is toegevoegd. Zowel in het antwoord op deze vraag als uit de bijlage bij dit formulier, blijkt dat de Alliantie na iedere fase van het project een evaluatie zal uitvoeren. De Opvolgingscommissie vindt het wel opvallend dat deze evaluaties weliswaar worden benoemd, maar niet zijn opgenomen in de mijlpalenkalender (eventueel met opvolgingsacties in het geval van bevindingen bij de tussentijdse evaluatie) en verzoekt de Alliantie om deze alsnog in de planning toe te voegen. De Opvolgingscommissie heeft geconcludeerd dat met het toevoegen van de tussentijdse evaluaties voldoende toetsingsmomenten zijn toegevoegd om tussentijds bij te sturen indien dit nodig blijkt.
Vraag 9	Hoe wordt geborgd dat er voldoende en transparant wordt gecommuniceerd over de voortgang van de implementatie en uitvoering van de maatregel?
Antwoord 9	De voortgang van het onderzoek wordt actief en transparant gecommuniceerd binnen de Alliantie Dans Veilig en met betrokken partners. Updates over de uitvoering en bevindingen worden gedeeld via vaste overlegmomenten, nieuwsbrieven en sociale media. Na afronding worden de resultaten openbaar gemaakt via de kennisbank en besproken met beleidsmakers en sectorpartijen, zodat de inzichten breed beschikbaar zijn en vervolgacties transparant kunnen worden afgestemd.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert met de acties zoals de Alliantie Dans Veilig heeft beschreven de maatregel zowel uiteindelijk als tussentijds voldoende transparant kan worden gecommuniceerd.
Vraag 10	Op welke doelgroep ziet deze aanbeveling?
Antwoord 10	De maatregel richt zich primair op professioneel uitvoerend dansers die werkzaam zijn binnen het brede werkveld van de Nederlandse danssector, zowel in loondienst als op freelancebasis. Het onderzoek omvat dansers die actief zijn binnen gezelschappen, productiehuisen, commerciële danspraktijken en zelfstandige projecten. Daarnaast worden studenten aan dansvakopleidingen meegenomen, zodat ook de overgang van opleiding naar beroepspraktijk in beeld komt.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de onderbouwing van de doelgroep door de Alliantie Dans Veilig goed aansluit bij de formulering van de aanbeveling.
Vraag 11	Zijn er binnen deze doelgroep subgroepen te onderscheiden die op basis van demografische en andere aspecten zoals niveau en dergelijke kenmerken een andere aanpak behoeven? Indien ja, benoem deze groepen.
Antwoord 11	Binnen de doelgroep zijn verschillende subgroepen te onderscheiden op basis van contractvorm (freelancers, dansers in loondienst en hybride werkenden), functie (uitvoerend danser, docent, choreograaf, repetitor, coach of producent), dansstijl of context (klassiek, modern/hedendaags, jazz/musical, urban/street styles, community dance, circus of fysiek theater) en carrièrefase (dans professionals, oud dansers en studenten).
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert op grond van het gegeven antwoord dat de Alliantie Dans Veilig zich voldoende bewust is van de verschillende subgroepen waarvan sprake is binnen de doelgroep waarop deze maatregel ziet. Hoewel hybride werkenden benoemd zijn, verzoekt de Opvolgingscommissie de Alliantie om ook rekening te houden met stagiairs.
Vraag 12	Op welke wijze is geborgd dat de voorgelegde maatregel passend is voor alle subgroepen?
Antwoord 12	De maatregel is zo ingericht dat alle relevante subgroepen binnen de danssector worden bereikt en vertegenwoordigd. Bij de uitvoering wordt rekening gehouden met verschillen in discipline, ervaringsniveau, arbeidsrelatie en culturele achtergrond. Door de combinatie van interviews, focusgroepen en een brede survey worden uiteenlopende perspectieven geborgd. In het onderzoek zijn meerdere routes opgenomen, zodat de vragen aansluiten bij de specifieke situatie van iedere subgroep.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Alliantie Dans Veilig voldoende bewustzijn heeft van de verschillende subgroepen en heeft onderbouwd dat zij hier rekening mee zal houden bij de vraagstelling. De Opvolgingscommissie heeft op grond van de gegeven onderbouwing voldoende vertrouwen dat de Alliantie hier zorg voor zal dragen. De Opvolgingscommissie constateert wel dat de Alliantie heeft aangegeven voor brede verspreiding van de enquêtes te zorgen. Hier ontbreekt echter nog een nadere toelichting en/of onderbouwing van hoe zij beoogt deze brede verspreiding te gaan bereiken. Daardoor kan de Opvolgingscommissie hierover nog geen oordeel geven. Representativiteit is een belangrijke factor voor de betrouwbaarheid van de onderzoeksresultaten die de basis zullen zijn voor de uiteindelijk te nemen maatregelen en verbeteracties. Het feit dat de Alliantie een extern bureau als uitvoerder heeft ingezet, geeft wel een zekere mate van vertrouwen. De Opvolgingscommissie zou toch ook graag nog wat meer informatie zien omtrent dit onderwerp.
Vraag 13	Welke stakeholders spelen een rol deze aanbeveling en de voorgelegde maatregel?
Antwoord 13	Bij de uitvoering van het onderzoek zijn verschillende partijen uit de danssector betrokken. De maatregel wordt gecoördineerd door het alliantiebureau van Dans Veilig, in nauwe samenwerking met de expertgroep Machtsverhoudingen en vertegenwoordigers van professionele dansers. Daarnaast wordt afgestemd met relevante vakbonden, branche- en belangenorganisaties, dansvakopleidingen, gezelschappen en productiehuisen, zodat de resultaten aansluiten bij de praktijk en breed gedragen worden binnen de sector.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de Alliantie Dans Veilig voldoende onderbouwing heeft gegeven omtrent de verschillende stakeholders waarmee zij binnen deze maatregel rekening houden.
Vraag 14	Zijn er binnen deze groep van stakeholders subgroepen te onderscheiden die op basis van demografische kenmerken een andere aanpak behoeven? Indien ja, benoem deze groepen.

Antwoord 14	Binnen de groep van betrokken stakeholders zijn verschillende subgroepen te onderscheiden die elk een eigen rol en benadering vragen. Beleids- en brancheorganisaties worden vooral betrokken bij de interpretatie en toepassing van de resultaten, terwijl dansvakopleidingen en gezelschappen een rol spelen in de werving van deelnemers en de vertaling naar de praktijk. De expertgroep Machtsverhoudingen en vertegenwoordigers van dansers leveren inhoudelijke input en toetsing tijdens het onderzoek.
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de verschillende subgroepen van de stakeholders voldoende zijn betrokken.
Vraag 15	Op welke wijze is geborgd dat de voorgelegde maatregel passend is voor alle subgroepen?
Antwoord 15	Door deze gedifferentieerde aanpak wordt de samenwerking afgestemd op ieders positie en verantwoordelijkheid binnen de sector
Beoordeling	De Opvolgingscommissie constateert dat de verschillende subgroepen van de stakeholders voldoende zijn betrokken.

Bijlage 12:

Rapportage ministeries van OCW en VWS

Rapportage aanbevelingen Schaduwdansen

Ministeries van OCW en VWS

Algemene reflectie aanbevelingen en rapportage

De aanbevelingen in het rapport Schaduwdansen door Verinorm uit 2023 zijn talrijk en zeer verschillend van aard. Een aantal aanbevelingen is heel concreet. Een voorbeeld daarvan is de oproep om bij het registreren van meldingen 'dans' te onderscheiden van podiumkunsten in het algemeen. Een voorbeeld van een abstractere aanbeveling is de oproep om dansen de aandacht te geven die het verdient. Dit verschil in formulering leidt ertoe dat niet alle aanbevelingen zich lenen voor een (concrete) actie.

U heeft ons verzocht om te rapporteren via een indieningsformulier. Het indieningsformulier gaat uit van maatregelen die één op één zijn terug te voeren op de aanbevelingen van het rapport. Vanuit het gezamenlijke beleid dat de ministeries voeren om te komen tot een sociaal veilige danssector hebben zij meerdere zaken uitgevoerd in de volle breedte van de danssector.

In deze brief geven we een zo compleet mogelijk beeld van onze rol en verantwoordelijkheid voor de cultuur-, onderwijs- en sportsector, ons beleid gericht op sociale veiligheid en de acties die daaruit zijn voortgekomen. Wij denken dat deze vorm beter geschikt is om over onze omgang met de aanbevelingen te rapporteren dan het door de commissie vastgestelde indieningsformulier. We gaan in deze reactie in op alle aanbevelingen die zich tot ons richten.

Leeswijzer:

- Eerst beschrijven we hoe we aankijken tegen onze rol en verantwoordelijkheden ten aanzien van de cultuur-, onderwijs- en sportsector, waar de danssector onderdeel van is. Wij gaan in op het gezamenlijke beleid van de ministeries van OCW en VWS voor de danssector.
- Daarna lichten we het beleid toe voor verschillende deelsectoren voor zover dat relevant is voor sociale veiligheid in de danssector.
- Tot slot gaan we specifieker in op de aanbevelingen uit Schaduwdansen en de manier waarop de ministeries daar opvolging aan hebben gegeven.

Rol en verantwoordelijkheden en gezamenlijk beleid

De ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben een algemene verantwoordelijkheid voor de cultuur-, onderwijs- en sportsector. De grondslag voor deze verantwoordelijkheid is wettelijk verankerd in de Wet op het Specifiek Cultuurbeleid (Wsc), de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW), de wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB), de Wet Voortgezet Onderwijs (WVO) en het algemeen beleid voor sport.

De danssector is in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het creëren van een sociaal veilige omgeving voor werkenden, studenten, vrijwilligers en anderen die in de sector actief zijn. In onder meer de Arbowet, het strafrecht en het systeem van cao's waarbij afspraken worden gemaakt tussen werkgevers en werknemers zijn hiervoor relevante

bepalingen vastgesteld. In het rapport Schaduwdansen wordt deze verantwoordelijkheid ook toegelicht.

Via het gezamenlijk beleid van de ministeries ondersteunen wij de danssector om deze verantwoordelijkheid te nemen en verdere misstanden tegen te gaan. Dat is nodig omdat niet iedere partij in het versnipperde danslandschap voldoende draag- en slagkracht heeft om deze problematiek te lijf te gaan. Daarnaast is er in al deze sectoren ook sprake van ondersteunend beleid dat relevant is voor (onderdelen van de) danssector.

Wij vinden het belangrijk dat de sectoren die onder onze verantwoordelijkheid vallen sociaal veilig zijn. Toen een aantal jaren geleden signalen van grensoverschrijdend gedrag in de danssector aan het licht kwamen hebben onze voorgangers een onderzoek laten uitvoeren door Verinorm wat heeft geleid tot het rapport Schaduwdansen. Naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek is een aantal specifieke acties uitgevoerd zoals rondetafelgesprekken, het financieren van de Alliantie Dans Veilig en de oprichting van twee adviescommissies: de Ethische Commissie Dansen en de Opvolgingscommissie Dansen. Deze acties lichten wij in het hoofdstuk over de opvolging van de aanbevelingen uit Schaduwdansen verder toe.

Beleid op het niveau van de sectoren (cultuur, onderwijs, sport)

De danssector is een onderdeel van zowel de cultuur-, onderwijs- als sportsector. Deze sectoren brengen elk een eigen dynamiek met zich mee met beleidsmaatregelen die passend zijn bij deze dynamiek en autonomie. De cultuur-, onderwijs- en sportsector zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor het tegengaan van grensoverschrijdend gedrag in hun sector en het bevorderen van de sociale veiligheid. Zij hebben een eigen verantwoordelijkheid om misstanden te voorkomen en te stoppen. Hieronder lichten wij toe hoe wij de sectoren hierbij ondersteunen vanuit onze verantwoordelijkheid.

Cultuurbeleid

De cultuursector is van grote waarde voor de samenleving. Werkenden in deze sector ervaren veel voldoening doordat zij iets kunnen doen wat hen zelf en het publiek raakt. Daar staat tegenover dat de sector in veel opzichten nog niet de sociale veiligheid biedt die wenselijk is. De artistieke drive die mensen in deze sector hebben, is ook een valkuil. De Raad voor Cultuur heeft in 2022 het advies "Over de grens. Op weg naar een gedeelde cultuur"¹ uitgebracht dat specifiek gaat over grensoverschrijdend gedrag in de cultuursector. Het advies heeft blootgelegd dat deze drive ook bijdraagt aan ongelijke machtsverhoudingen en sterke afhankelijkheidsrelaties. Dit advies heeft daarnaast bijgedragen aan het debat over sociale veiligheid in de cultuursector.

De rol van OCW in het cultuurbeleid is vastgelegd in de Wsc. De rol van de minister ziet op het scheppen van voorwaarden voor de instandhouding, ontwikkeling en de sociale en geografische spreiding van cultuuruitingen. We zien sociale veiligheid als een cruciale voorwaarde hiervoor. De danssector heeft kenmerken die de sector kwetsbaar maken voor grensoverschrijdend gedrag. Denk aan ongebalanceerde machtsverhoudingen, poortwachters die toegang tot de sector kunnen verlenen of onzeggen, veel mensen die

¹ <https://www.raadvoorcultuur.nl/documenten/adviezen/2022/06/21/over-de-grens>

in de sector willen werken ondanks ingewikkelde arbeidsomstandigheden, versnippering en bovengenoemde drive. Mensen ervaren vaak een hoge drempel om grensoverschrijdend gedrag te melden, onder meer omdat zij zich in een afhankelijkheidspositie bevinden. Deze kenmerken zorgen ervoor dat niet iedere partij of persoon voldoende draag- en slagkracht heeft om deze problematiek te lijf te gaan. OCW zet daarom extra in op het stimuleren van sociale veiligheid binnen de sector.

Ten eerste financiert de minister van OCW het steun- en adviespunt Mores voor de periode 2025-2028. Hiermee wordt de cultuursector ondersteund om de verantwoordelijkheid te nemen voor een sociaal veilige sector. Mores vervult de volgende rollen:

- Mores is het vangnet van vertrouwenspersonen voor mensen in de culturele, creatieve en mediasector die niet gebruik kunnen of willen maken van vertrouwenspersonen van de organisatie waarin ze werken;
- Mores biedt een platform voor kennisdeling en bewustwording, bijvoorbeeld door het organiseren van evenementen en verspreiden van online tools;
- Mores biedt (kortdurende) advisering aan organisaties die grensoverschrijdend gedrag willen aanpakken.

Daarnaast kent de culturele sector drie culturele codes die door de sector zelf zijn ontwikkeld. Elke van deze drie codes draagt op een eigen manier bij aan sociale veiligheid in de culturele creatieve sector. Het gaat om de Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit & Inclusie. De Fair Practice code is gericht op een toekomstbestendige arbeidsmarkt en beroepspraktijk. In deze code is veilig werken een van de thema's; daarbij wordt onder meer ingegaan op vertrouwenspersonen en een protocol voor ongewenste omgangsvormen. In de Governance Code Cultuur ligt de focus op goed, verantwoord en transparant bestuur en toezicht. Goed toezicht is een belangrijk element voor het verbeteren van sociale veiligheid in organisaties. De Code Diversiteit & Inclusie gaat over het meer inclusief maken van de culturele sector. Een meer gelijkwaardige sector kan bijdragen aan een opener en daarmee sociaal veiliger klimaat binnen organisaties.

Door de basisinfrastructuur (hierna: bis), die in de cultuursector wettelijk is verankerd in de Wsc, bestaat er een directe band tussen grote culturele instellingen en de rijksoverheid. Daarbuiten is er een breder veld van veelal relatief kleine instellingen dat deels met subsidies en deels zelfstandig activiteiten ontwikkelt vanuit een artistiek vertrekpunt. De bis is een meerjarige rijkssubsidieverlening aan culturele instellingen in verschillende subsectoren zoals podiumkunsten, beeldende kunst en dansgezelschappen. Gedurende zowel de bisperiode 2021-2024 als de bisperiode 2025-2028 ontvangen vijf dansgezelschappen rijkssubsidie via de bis. Ook kunnen dansgezelschappen naast de bis subsidie aanvragen bij rijkscultuurfondsen zoals het Fonds Podiumkunsten en het Fonds voor Cultuurparticipatie. Wat betreft de culturele codes geldt sinds de bisperiode 2021-2024 dat instellingen die subsidie ontvangen verplicht zijn om de bovengenoemde codes te onderschrijven. De naleving van de codes is onderdeel van de jaarlijkse monitorgesprekken tussen OCW en de bis-instellingen. Ook rijkscultuurfondsen verplichten subsidieaanvragers om de culturele codes te onderschrijven.

Onderwijsbeleid

Hbo en wo

De hogescholen en universiteiten zijn verantwoordelijk voor het borgen van een veilige leer- en werkomgeving op hun instelling. In 2022 is een Bestuursakkoord hoger onderwijs en wetenschap gesloten tussen de koepels Universiteiten Nederland (UNL), Vereniging Hogescholen (VH) en de minister van OCW waarin ook bestuurlijke afspraken zijn gemaakt op het gebied van onder andere studentenwelzijn, inclusie, sociale veiligheid en werkdruk.

Sociale veiligheid is essentieel voor het bewerkstelligen van een goed leerklimaat en goede onderwijskwaliteit. In juni 2023 heeft de minister van OCW de integrale aanpak sociale veiligheid in het hoger onderwijs en de wetenschap² gepresenteerd voor verbetering van de sociale veiligheid voor studenten en medewerkers. Deze integrale aanpak bestaat uit vijf actielijnen:

1. Toevoeging van een wettelijke zorgplicht voor de veiligheid van studenten en werknemers in de WHW (inmiddels uitgebreid naar de WEB).
2. Uitbreiding van de meld-, overleg- en aangifteplicht zedenmisdrijven via het wetsvoorstel Vrij en veilig onderwijs en verkenning naar een mogelijk verbod op zwijgbedingen;
3. Verbetering van de voorzieningen voor klachten en meldingen van studenten en medewerkers;
4. Versterking van het toezicht op (sociale) veiligheid;
5. Landelijk subsidieprogramma³ waarmee hogescholen, universiteiten werknemersorganisaties, promovendiorganisaties en studentenverenigingen gestimuleerd worden om samen te werken bij het vergroten van een sociaal veilige leer- en werkomgeving.

Daarnaast ondersteunt OCW de veiligheid van studenten en medewerkers in hbo en wo door (de financiering van) diverse programma's en organisaties, zoals het Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld, het Rutgers-project 'Preventie seksueel grensoverschrijdend gedrag onder studenten', de subsidie voor stichting GELIJKSPEL en de OCW-agenda tegen discriminatie en racisme.

Mbo

Met de Werkagenda mbo en het Stagepact mbo wordt onder andere ingezet op het verbeteren van sociale veiligheid en studentenwelzijn in het mbo. Zo is in de Werkagenda mbo afgesproken dat mbo-instellingen hun sociale veiligheidsbeleid uitbreiden. Daarnaast zet de minister van OCW met het Stagepact in op het uitbannen van stagediscriminatie in het mbo. Om de verantwoordelijkheid van het vervolgonderwijs (incl. mbo-instellingen) verder te versterken, komt de minister van OCW met een wetsvoorstel voor een zorgplicht voor de veiligheid voor het gehele vervolgonderwijs en onderzoek, zoals hierboven genoemd. Naar voorbeeld van het funderend onderwijs wordt met deze zorgplicht vastgelegd dat instellingen veiligheidsbeleid moeten hebben en dat toezicht meer handvatten krijgt. Uitgangspunt is dat de dialoog binnen instellingen over veiligheid wordt bevorderd. Het wetsvoorstel zal naar verwachting in het najaar van 2025 in internetconsultatie gaan. De hierboven genoemde uitbreiding van de meld- en overlegplicht zedenmisdrijven zal ook voor het mbo gelden. Daarnaast financiert OCW verschillende organisaties en initiatieven die mbo-instellingen ondersteunen bij het bevorderen van sociale veiligheid van studenten en medewerkers, zoals de Stichting

² Kamerstukken II, 29240 nr. 131

³ [Subsidieregeling sociale veiligheid in hoger onderwijs en wetenschap - BWBR0050805](#)

School & Veiligheid. In 2023 is de monitor integrale veiligheid mbo verschenen, die een beeld geeft van de stand van de veiligheid op het mbo.⁴

Voortgezet onderwijs

In het voortgezet onderwijs geldt sinds 2015 een zorgplicht voor de veiligheid op school. Daartoe dient het bevoegd gezag van de school veiligheidsbeleid te voeren, de veiligheidsbeleving van leerlingen te monitoren en een aanspreekpunten pesten en een coördinator van het beleid tegen pesten aan te stellen.⁵

Met het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs (beoogde inwerkingtreding 1 augustus 2026) wordt een nadere inkleuring en verduidelijking gegeven van de zorgplicht veiligheid op school. Daarbij worden scholen verplicht om het zicht op de veiligheid te vergroten en tot gedegener veiligheidsbeleid te komen. Het wetsvoorstel staat niet op zichzelf, maar is een startpunt en structuur om het gesprek over veiligheid op school geïnformeerd en geregeld met elkaar te voeren. Het streven is zo, om samen met leerlingen, personeel én ouders te komen tot een positieve schoolcultuur waar preventie de kern is.

Sportbeleid

Sport en bewegen vormen een onmisbare bouwsteen voor een gezonde en vitale samenleving. Voor veel Nederlanders zijn sport en bewegen al een vanzelfsprekend onderdeel van hun dagelijks leven. Voor iedereen geldt dat je de waarde van sport pas kunt ervaren in een prettige en veilige omgeving. Een omgeving waarin iedereen met plezier kan sporten zonder angst voor intimidatie, discriminatie, misbruik of andere vormen van grensoverschrijdend gedrag. Wij hebben allemaal een verantwoordelijkheid om hieraan bij te dragen. Trainers, sporters en omstanders bepalen samen de cultuur.

Hoewel de sportsector autonoom functioneert en geen wettelijk kader kent, is het beleid van VWS erop gericht om de sport- en beweegdeelname van Nederlanders te stimuleren. Dit beleid vloeit voort uit de gezamenlijke afspraken en initiatieven die lopen vanuit het eerdere Sportakkoord I en het huidige Sportakkoord II. Het Sportakkoord II is een samenwerkingsverband tussen VWS, Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), NOC*NSF en het Platform Ondernemende Sportaanbieders (POS). Hiermee wordt de nodige ondersteuning geboden aan sportclubs en gemeenten om sport toegankelijk te maken voor iedereen. Dat gebeurt langs zes thema's: inclusie en diversiteit, sociaal veilige sport, vitale sportaanbieders, vaardig in bewegen, ruimte voor sport en bewegen en de maatschappelijke waarde van topsport. Het Sportakkoord II loopt tot eind 2026 en de evaluatie van het akkoord is gestart.

Om de sport- en beweegdeelname te verhogen zet VWS zich in voor een sociaal veilige en eerlijke sport. De waarde van sport kan namelijk pas worden ervaren in een prettige en veilige omgeving.

VWS financiert met NOC*NSF onder andere het Centrum Veilige Sport Nederland (CVSN): het meldpunt voor iedereen die in enige hoedanigheid is betrokken bij grensoverschrijdend gedrag, matchfixing of doping in de sport. Het CVSN is door NOC*NSF opgericht in 2019 en heeft als doel om veiligheid en integriteit in de sport te waarborgen. Het CVSN biedt een luisterend oor aan (potentiële) melders en adviseert

⁴ Kamerstukken II, 2024/2025, 29240, nr. 158

⁵ Artikel 3.40 WVO 2020

hen over de opvolging van een melding. Bijvoorbeeld door hen door te verwijzen naar vertrouwenspersonen, tuchtrechtorganen zoals het Instituut Sportrechtspraak (ISR), hulpverleningsinstanties (zoals Slachtofferhulp Nederland en Perspectief Herstelbemiddeling) en de politie.

Naar aanleiding van een onderzoek door Andersson Elffers Felix (AEF)⁶ en een aantal moties uit de Tweede Kamer⁷ heeft de toenmalige minister voor Langdurige Zorg en Sport in 2023 aangekondigd om een onafhankelijk integriteitscentrum voor de sport op te richten en daartoe een wetsvoorstel op te stellen. Hiermee wordt het CVSNI opgeheven en ondergebracht in deze organisatie. Het onafhankelijk integriteitscentrum krijgt wettelijke grondslagen en bevoegdheden om meldingen te verwerken, te onderzoeken en om opvolgingsadviezen te geven aan de sport.

Opvolging van de aanbevelingen

Hieronder vindt u per aanbeveling uit Schaduwdansen de beleidsmaatregelen die daarop aansluiten. De aanbevelingen uit Schaduwdansen zijn cursief gedrukt, waarna de opvolging puntsgewijs wordt toegelicht. Een enkele keer wordt verwezen naar rijksbeleid van andere ministeries. Wij gaan niet in op de aanbevelingen uit Schaduwdansen die onder de verantwoordelijkheid van andere partijen vallen, zoals partijen uit het veld of de Alliantie Dans Veilig.

"Geef dansen de aandacht die het verdient. Zorg ervoor dat dansen vanwege het grote aantal beoefenaren en de maatschappelijke relevantie een zelfstandige plek krijgt in de samenleving. Schuif dansen niet (te veel) weg onder de podiumkunsten."

- In het verleden hebben de ministeries onder andere aandacht gegeven aan dansen door het onderzoek bij Verinorm uit te zetten naar aanleiding van signalen van grensoverschrijdend gedrag uit de danssector.
- Vervolgens heeft Schaduwdansen eraan bijgedragen dat in het beleid van beide ministeries meer aandacht is ontstaan voor (de specifieke kenmerken van) de danssector. Zie ook de omgang met de diverse aanbevelingen zoals hierna beschreven.
- De ministeries hebben met partijen uit de danssector overlegd hoe zij met de uitkomsten van het onderzoek wilden omgaan. Dit heeft geleid tot de oprichting van de Alliantie Dans Veilig, waarin deze partijen samenwerken om te komen tot verbeteringen van de sociale veiligheid. Wij financieren de Alliantie Dans Veilig gezamenlijk sinds 2023 met een subsidie die loopt tot eind 2025.
- Na de publicatie van Schaduwdansen zijn diverse rondetafelgesprekken georganiseerd voor ervaringsdeskundigen met de toenmalige bewindspersonen en de Regeringscommissaris Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag en Seksueel Geweld.
- Om in de gaten te houden of de aanbevelingen uit Schaduwdansen in voldoende mate worden opgevolgd hebben wij in 2024 uw commissie - de

⁶ Zie eindrapportage en bijlagenboek van Andersson Elffers Felix, Samen de lat hoger leggen. Onderzoek naar de governance en het tuchtrecht voor veilige en integere sport, Utrecht: februari 2023 (bijlagen bij Kamerstukken II 2022/23, 30234, nr. 339)

⁷ Kamerstukken II 2021/22, 30234, nr. 278, Kamerstukken II 2021/22, 30234, nr. 281, Kamerstukken II 2021/22, 30234, nr. 283, Kamerstukken II 2021/22, 30234, nr. 286 en Kamerstukken II 2021/22, 30234, nr. 319

Opvolgingscommissie Dansen - ingesteld. Momenteel heeft de Opvolgingscommissie Dansen de rol om bij de relevante partijen aandacht te blijven vragen over de voortgang op de aanbevelingen.

- Ook hebben wij in 2024 de Ethische Commissie Dansen ingesteld, die de Alliantie Dans Veilig en de ministeries adviseert over ethiek en integriteit in het kader van de uitvoering van de aanbevelingen uit het onderzoek.
- Zie ook de opvolging die vermeld staat bij de aanbeveling: *Registreer meldingen niet onder 'podiumkunsten'.*

"Zorg ervoor dat allerlei initiatieven goed op elkaar aansluiten (onder meer op initiatieven van de regeringscommissaris); zorg er daarbij voor dat de danswereld zich erin herkent en zich gekend voelt."

- De Alliantie Dans Veilig is onder meer opgericht om te zorgen voor aansluiting van bestaande initiatieven op de behoeften van de danssector. In de Alliantie Dans Veilig is de danssector vertegenwoordigd vanuit zowel de cultuur-, onderwijs- als sportsector. Dit bevordert het integraal werken aan initiatieven die ook gedragen worden door de danswereld. Om dit te faciliteren krijgt de Alliantie Dans Veilig financiële ondersteuning vanuit de twee ministeries, onder meer om te bekijken welke initiatieven relevant zijn voor de danssector.
- De handreiking Cultuurverandering op de werkvloer⁸ van de Regeringscommissaris Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag en Seksueel Geweld biedt handvatten om met stappen de sociale veiligheid te verbeteren. De Regeringscommissaris heeft deze zo opgesteld dat verschillende sectoren zich hierin zoveel mogelijk kunnen herkennen. Daarnaast heeft de Regeringscommissaris ook gesprekken met dansers gevoerd.

"Stem onderling beleid (cultuur/sport) beter op elkaar af, zowel op nationaal als lokaal niveau."

- Beleidsmatig zijn cultuur en sport gescheiden domeinen. Daarom werken de ministeries van OCW en VWS sinds de publicatie van Schaduwdansen regelmatig en nauw samen om af te stemmen over beleid in relatie tot de danssector. Specifiek gebeurt dit door de financiering van de Alliantie Dans Veilig en de instelling van de Opvolgingscommissie Dansen en de Ethische Commissie Dansen.
- Voor de cultuursector geldt dat er nieuwe cultuurconvenanten zijn afgesloten tussen OCW, provincies en de betrokken gemeenten voor de periode 2025-2028.⁹ In de cultuurconvenanten is opgenomen dat Rijk, provincies en gemeenten het belang van de drie culturele codes onderschrijven. Zie de hierboven beschreven paragraaf 'cultuurbeleid' voor een toelichting op het belang van de culturele codes bij het verbeteren van de sociale veiligheid.
- Het sportbeleid wordt nationaal en lokaal afgestemd aan de hand van het Sportakkoord II, dat is ondertekend door VWS, VSG, NOC*NSF en POS. Sociale veiligheid is één van de zes thema's.
- In het geval van specifieke cases heeft OCW contact gehad met lokale overheden.

⁸ [Handreiking cultuurverandering op de werkvloer | RCGOG](#)

⁹ [Lokale culturele infrastructuur | Het culturele subsidiestelsel | Cultuursubsidie](#)

"Schenk aandacht aan de voorwaardenscheppende rol van gemeenten. Zij staan als lokale overheid het dichtst bij de dansscholen, het dansonderwijs en kennen de lokale infrastructuur. Er kan (nog steeds) meer aandacht worden gegeven aan het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag in de sport- en onderwijsakkoorden. Gemeenten kunnen erop sturen dat op lokaal niveau wordt samengewerkt met (dans)scholen en verenigingen, zorg- en onderwijsinstellingen (dansonderwijs), waardoor een nauwe verbinding ontstaat met andere organisaties en leefgebieden van kinderen."

- Voor de cultuurconvenanten: zie de opvolging die vermeld staat bij de aanbeveling hierboven.
- Er is samenwerking tussen Rijk, gemeenten en provincies op het gebied van cultuurbeoefening via de Bestuurlijke Afspraken Cultuurbeoefening, waarin onder meer wordt ingezet op het eenduidiger maken van het beleid voor cultuurbeoefenaars, -aanbieders en -ondersteuners en binnen de overheden zelf. Ook wordt verkend hoe de partijen met de sector structurele knelpunten en uitdagingen die vragen om samenwerking tussen de overheidslagen kunnen aanpakken. Participatie van doelgroepen (uitvoerders en beoefenaars) bij het vormgeven van beleid en regelgeving is onderdeel van de ambities uit de bestuurlijke afspraken. In de bestuurlijke afspraken is bovendien opgenomen dat de drie overheidslagen de drie culturele codes in acht nemen bij deze afspraken.
- Via het Sportakkoord II worden gemeenten gestimuleerd om de sociale veiligheid bij hun lokale sportaanbieders te verbeteren. Bijvoorbeeld met de implementatie van de vier basiseisen voor sociale veiligheid, ook bekend als de vier V's. Deze basiseisen omhelzen een verenigingsbrede gedragscode, de aanwezigheid van vertrouwenscontactpersonen bij verenigingen, het stimuleren van een aanvraag van een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) voor vrijwilligers, en het opleiden van vakkundige trainer-coaches. NOC*NSF heeft een monitoringstool ontwikkeld waarmee gemeenten voor hun sportverenigingen de voortgang op de vier V's kunnen volgen. Ruim één op de vijf van alle gemeenten heeft toegang gevraagd tot de monitoringstool. Er wordt onderzocht hoe deze tool kan worden uitgebreid naar de ondernemende sportaanbieders.

"Zorg voor betere vindbaarheid van meldpunt(en) en vertrouwenspersonen en geef helder aan wat de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden (en daarmee de beperkingen) van de meldpunten en vertrouwenspersonen zijn. Kennis van de danswereld is voorwaardelijk."

- Aan deze aanbeveling is onder meer invulling gegeven door een versterking van steun- en adviespunt Mores. Dit is voor de cultuursector de plek geworden waar mensen die behoefte hebben aan een vertrouwenspersoon terecht kunnen. De directie die in 2024 is aangesteld treedt actief naar buiten en geeft daarmee Mores en de functies die zij vervult meer bekendheid. Daarnaast heeft Mores de afgelopen jaren een ontwikkeling doorgemaakt waarin naast de vertrouwenspersoonsfunctie ook een kennis- en adviesfunctie is toegevoegd. Deze doorontwikkeling komt voort uit een advies van de Regeringscommissaris Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag en Seksueel Geweld over de professionalisering van Mores en kennisontwikkeling¹⁰ en wordt financieel mogelijk gemaakt door OCW.

¹⁰ [Regeringscommissaris: verdere professionalisering meldpunt Mores is nodig | RCGOG](#)

- Mores wisselt regelmatig kennis uit met de Alliantie Dans Veilig; daarmee wordt de aansluiting met en kennis over de danssector geborgd.
- Mores maakt gebruik van onafhankelijke en professionele vertrouwenspersonen met kennis van de danswereld. De nieuw aangestelde directie van Mores heeft ervaring in de culturele sector.
- Mores vergroot de vindbaarheid van het steun- en adviespunt door intensief contact te hebben met de sector en de Alliantie Dans Veilig en door het uitrollen van campagnes. Ook heeft de nieuwe 'ondertitel' van Mores ('steun- en adviespunt' in plaats van 'meldpunt') geleid tot meer duidelijkheid over welke werkzaamheden onder Mores vallen. Het aantal mensen dat contact opneemt met Mores kent sinds 2018 een stijgende lijn.
- De Alliantie Dans Veilig draagt ook bij aan de vindbaarheid door op haar website en andere uitingen te verwijzen naar de verschillende plekken waar iedereen uit de danssector terecht kan voor hulp en advies.
- Het CVSN is het centrale meldpunt voor iedereen die in enige hoedanigheid is betrokken bij grensoverschrijdend gedrag, matchfixing of doping in de sport. Personen kunnen ook melding doen bij hun sportvereniging, hun sportbond of het ISR. Het CVSN kan melders doorverwijzen naar externe vertrouwenspersonen die werkzaam zijn bij het Sport Vertrouwenhuis. Deze vertrouwenspersonen zijn bedoeld voor slachtoffers, beschuldigen en andere melders die te maken krijgen met grensoverschrijdend gedrag in de sport. Het CVSN stimuleert sporters, sportverenigingen, sportbonden en gemeenten om preventief beleid uit te dragen, onder meer op basis van de door CVSN ontwikkelde kennis en expertise. Het CVSN doet géén onderzoek naar meldingen en organiseert ook geen hoor en wederhoor ten behoeve van waarheidsvinding. Deze taak is toebedeeld aan externe tuchtcolleges zoals het ISR.

"Registreer meldingen niet onder 'podiumkunsten' maar minimaal onder dansen en/of, vanwege de verscheidenheid in stijlen, naar genre. Podiumkunsten is te algemeen en biedt onvoldoende informatie."

- Mores gebruikt sinds juni 2024 een aparte categorie 'dans', waarmee deze onderscheiden is van podiumkunsten in het algemeen. In 2024 ging het om 294 mensen die contact opnamen met Mores, waarvan 8 contactmomenten geregistreerd werden onder de categorie 'dans'.
- CVSN classificeert meldingen per sport. Dansen wordt daar ook als aparte categorie in opgenomen.

"Verken op welke wijze meldingen beter en veilig opvolging kunnen krijgen, zodanig dat het gedrag ook daadwerkelijk stopt."

- Opvolging is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de organisatie waarover de melding is gedaan. Specifiek zijn werkgevers verantwoordelijk voor de veiligheid op de werkvloer. Zoals hierboven al genoemd is er de handreiking Cultuurverandering op de werkvloer van de Regeringscommissaris Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag en Seksueel Geweld. Deze biedt handvatten om stappen te zetten om sociale veiligheid te verbeteren.
- Mores ondersteunt organisaties in de cultuursector bij het zetten van de eerste stappen wanneer zij te maken hebben (gehad) met een geval van grensoverschrijdend gedrag. Dit is initiële, kortlopende ondersteuning. Ook de

Alliantie Dans Veilig kan een rol spelen, bijvoorbeeld door te verwijzen naar relevante instrumenten, zoals (onderdelen van) de bovengenoemde handreiking Cultuurverandering op de werkvloer.

- VWS werkt aan de oprichting van een onafhankelijk integriteitscentrum voor de sport. Om meldingen te kunnen verwerken, te onderzoeken en om opvolgingsadviezen te geven aan de sport worden wettelijke grondslagen en bevoegdheden geregeld.
- Bij de omgang met deze aanbeveling moet rekening gehouden worden met beperkingen die voortvloeien uit wetgeving met betrekking tot privacy daar waar het gaat om individuele casussen.

"Laat gesubsidieerde instellingen (dansonderwijs) of organisaties waarmee de overheid een binding heeft verantwoording afleggen over sociale veiligheid. Niet als een afvinklijst maar bijvoorbeeld door inzicht te geven in aard/omvang en opvolging van meldingen, geanonimiseerde rapportages van vertrouwenspersonen, medewerkertevredenheidsonderzoeken, opbrengsten uit intervisie sessies, enz."

- Dansgezelschappen die subsidie ontvangen in het kader van de bis of van één van de rijkscultuurfondsen zijn verplicht om de drie culturele codes te onderschrijven, zoals hierboven beschreven in de paragraaf 'cultuurbeleid'. De toepassing van die codes is daarmee onderdeel van de subsidieaanvraag en een onderwerp van zowel de jaarverantwoording van de instellingen als van het gesprek tijdens de jaarlijkse monitoring door OCW daarover. OCW ontvangt geen rapportages van vertrouwenspersonen, medewerkertevredenheidsonderzoeken of opbrengsten van intervisiesessies, maar uitkomsten van dergelijke onderzoeken of sessies kunnen wel onderwerp van gesprek zijn tijdens de jaarlijkse monitoring.
- De Raad voor Cultuur heeft aandacht voor sociale veiligheid, specifiek in het advies "Over de grens. Op weg naar een gedeelde cultuur".¹¹ Ook in de advisering over de bis 2025-2028 komt de Raad voor Cultuur regelmatig op het onderwerp terug.
- Zoals hiervoor al is opgemerkt, heeft NOC*NSF een monitoringstool ontwikkeld waarmee gemeenten de voortgang op de vier V's kunnen volgen voor hun sportverenigingen. Ruim één op de vijf gemeenten heeft toegang gevraagd tot de monitoringstool. Er wordt onderzocht hoe deze tool kan worden uitgebreid naar de ondernemende sportaanbieders.
- NOC*NSF zet elke vier jaar een prevalentieonderzoek uit naar grensoverschrijdend gedrag in de sport. Het meest recente prevalentieonderzoek is gepubliceerd in 2020. Het volgende prevalentieonderzoek wordt eind 2025 verwacht. Ook heeft het CVSN onlangs het jaarverslag van 2024 gepubliceerd.¹² Het jaarverslag gaat in op het aantal meldingen, het type melder, de aard van de meldingen (bijv. grensoverschrijdend gedrag, integriteit), het niveau waarop de melding plaatsvindt (bijv. breedtesport, gehandicaptensport of topsport) en de partij naar wie is doorverwezen (bijv. ISR, bond, OM of politie).
- In het mbo, hbo en wo wordt er momenteel gewerkt aan het opnemen van een zorgplicht voor veiligheid in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB). Daarmee wordt de verantwoordelijkheid die onderwijsinstellingen dragen voor veiligheid van

¹¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/06/30/over-de-grens>

¹² [Jaarverslag 2024 Centrum Veilige Sport Nederland](#)

studenten, docenten, onderzoekers en andere medewerkers wettelijk vastgelegd. Doel is om het wetsvoorstel in het najaar van 2025 in internetconsultatie te laten gaan.

"Maak diversiteit en inclusie een integraal onderdeel van het beleid."

Diversiteit, inclusie en sociale veiligheid zijn sterk met elkaar verbonden. Beleid dat gericht is op het vergroten van de sociale veiligheid zou daarmee ook inclusie kunnen bevorderen.

- In de culturele, creatieve en mediasector werken organisaties hieraan door middel van de Code Diversiteit en Inclusie, zoals hierboven beschreven in de paragraaf 'cultuurbeleid'. Diversiteit en inclusie binnen bis-instellingen is een onderwerp dat aan bod komt tijdens de jaarlijkse monitoring door OCW.
- In het Bestuursakkoord 2022 hoger onderwijs en wetenschap zijn afspraken gemaakt met de VH en UNL over diversiteit en inclusie. Bovendien loopt sinds 2020 het nationaal actieplan voor meer diversiteit en inclusie in hoger onderwijs en onderzoek (DIHOO). OCW ondersteunt daarin de inzet van de sector om iedereen gelijke kansen te bieden en discriminatie op de werkvloer en in het onderwijs tegen te gaan. De sector werkt hierin samen via het actieplan en een adviescommissie.
- Naast sociale veiligheid is diversiteit en inclusie één van de zes thema's waarop het Sportakkoord II ziet. Daarin wordt benadrukt dat er geen ruimte is voor uitsluiting, discriminatie en racisme, en dat bewustwording over inclusie en diversiteit onder sportaanbieders, overheden en andere partijen moet groeien. VWS ondersteunt de partners in het faciliteren van maatregelen en bijbehorende activiteiten, en zet in samenwerking met andere departementen, de KNVB en NOC*NSF in op initiatieven zoals 'Ons Voetbal Is Van Iedereen' (OVIVI) en 'Onze Club Is Van Iedereen' (OCIVI) om discriminatie en racisme in de sport tegen te gaan.
- OCW bevordert diversiteit en inclusie in het mbo met verschillende initiatieven. Zo verleent OCW subsidie aan het project All Inclusive, dat erop is gericht om samen met docenten en studenten een veilige en inclusieve norm te stellen. De Stichting School & Veiligheid biedt instellingen informatie over diversiteit. Daarnaast ondersteunt OCW verschillende initiatieven van COC Nederland.

"Vestig de aandacht op de dansonderwijsinstellingen. Er is de laatste tijd echt veel in gang gezet maar zorg ervoor dat het geen papieren werkelijkheid wordt. Monitor/controleer geregeld wat in gang is gezet."

- De integrale aanpak sociale veiligheid in het hoger onderwijs en wetenschap bevat meerdere actielijnen die gericht zijn op het gehele hoger onderwijs- en wetenschapsveld. Daar valt dansonderwijs onder. Zoals eerder benoemd is een belangrijke actielijn in de aanpak een wettelijke zorgplicht in de WHW en de WEB. Momenteel wordt er nog gewerkt aan de vormgeving van het wetsvoorstel. Onderdelen van het wetsvoorstel waaraan o.a. wordt gewerkt zijn cyclisch beleid verplichten, de dialoog binnen instellingen bevorderen, en toezicht meer handvatten geven. Hbo- en wo-instellingen werken daarnaast zelf in het kader van het Bestuursakkoord aan een vorm van monitoring voor de ervaren sociale veiligheid. Specifiek voor dansonderwijs heeft eind 2023 een rondetafelgesprek

plaatsgevonden tussen de toenmalige minister van OCW en een aantal ervaringsdeskundigen uit de danswereld, met focus op het dansonderwijs. In maart 2024 heeft de toenmalige minister van OCW een rondetafelgesprek gevoerd met kunstvakonderwijsinstellingen (breed) over de stand van zaken van het borgen en verbeteren van de sociale veiligheid.

- In 2023 is de monitor integrale veiligheid mbo verschenen, die een beeld geeft van de stand van de veiligheid op het mbo.

"Wees onder meer bij de opleidingen eerlijk over carrièrekansen en baanonzekerheid en geef voldoende aandacht aan de rechtspositie van de danser"

- Het Landelijk Centrum Studiekeuze besteedt, in opdracht van OCW, via de website studiekeuze123.nl aandacht aan de arbeidsmarktperspectieven van afgestudeerden. Op deze wijze worden aspirant studenten beter voorgelicht over wat zij kunnen verwachten.
- Daarnaast bieden kunsthogescholen vanuit de Sectoragenda Hbo Kunstonderwijs 2021-2025 meer aandacht aan de arbeidsmarktpositie, zodat afgestuurde dansers beter de arbeidsmarkt betreden.
- Op een aantal dansvakopleidingen worden regelmatig workshops en gastlessen verzorgd waarbij aandacht besteed wordt aan dit thema. Waarbij bijvoorbeeld een docent uit het werkveld op een open en eerlijke wijze een inkijk geeft in de carrièremogelijkheden en de uitdagingen in het werkveld.
- Mbo-opleidingen informeren (aankomend) studenten over o.a. het arbeidsmarktperspectief, de inhoud van het beroep en de kans op stage via www.kiesmbo.nl. Op deze site is per opleiding informatie te vinden en kunnen studenten verschillende opleidingen met elkaar vergelijken. Gedurende de opleiding is via LOB aandacht voor de loopbaanontwikkeling, -oriëntatie en - (studie)begeleiding van studenten.¹³

"Verbeter de rechtspositie van dansers. Zeer strikte zwijgclausules zijn niet meer van deze tijd, maar ook in bredere zin: er is een vraag naar meer controle rondom arbeidsvoorwaarden en (tijdige) en voldoende betaling."

"Schenk eveneens aandacht aan de rechtspositie van de dansdocent. Waak voor een te hoge werkdruk en draag zorg voor voldoende betaling."

- OCW subsidieert twee partijen die met hun expertise bijdragen aan het verbeteren van de rechtspositie van werkenden in de culturele, creatieve en mediasector, waaronder dansers. Platform ACCT is gericht op het verbeteren van de arbeidsmarkt van de sector en Cultuur+Ondernemen biedt advies en begeleiding aan ondernemers binnen de sector. Beide organisaties maken onderdeel uit van de bis.
- Het onderwerp van voldoende betaling is onderdeel van het fair pay beleid van OCW. Sinds 1 januari 2025 zijn culturele instellingen die vanuit de bis subsidie van de Rijksoverheid ontvangen verplicht om werkenden eerlijk te bepalen (fair pay). Deze instellingen moesten zich dan ook met ingang van 2025 aansluiten bij bestaande collectieve afspraken over honorering binnen hun sector, zoals een cao

¹³ Kamerstukken II, 2024/2025, 29240, nr. 158

of honoreringsrichtlijn. Om hieraan te kunnen voldoen, zijn er door het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld.

- Organisaties die subsidie ontvangen van het Rijk (bis) moeten sinds 2021 de Fair Practice Code onderschrijven, zoals hierboven beschreven in de paragraaf 'cultuurbeleid'. Fair pay binnen bis-instellingen is een onderwerp dat aan bod komt tijdens de jaarlijkse monitoring door OCW.
- Kunsthogescholen hebben in de Sectoragenda Hbo Kunstonderwijs 2021-2025 aandacht voor de positie en ontwikkeling van docenten in het kunstonderwijs.
- Een algemene ontwikkeling die relevant is voor de rechtspositie is de opheffing van het handhavingsmoratorium van de wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (wet DBA). Deze wet draagt bij aan de rechtspositie van dansers en dansdocenten, doordat deze wet werkverleners dwingt preciezer te kijken naar het verschil tussen iemand in loondienst of iemand die wordt ingehuurd als zzp'er.

"Hou bij de inrichting van meldpunten en andere organisaties rekening met de inrichting en professionalisering van de governance en de balans tussen onafhankelijkheid en voldoende kennis van het dansen."

- Mores heeft zich de afgelopen jaren sterk geprofessionaliseerd. Er is een bestuur aangesteld met leden die geen banden hebben met de cultuursector en er is een directie aangesteld met gekwalificeerde medewerkers.
- OCW zet in op het verbeteren van toezicht, omdat goed toezicht kan bijdragen aan het verbeteren van sociale veiligheid. Zo is er een programma van Platform ACCT dat gericht is op het stimuleren van kennis en vaardigheden van toezichthouders en bestuurders. Daarnaast wordt de Governance Code Cultuur momenteel geactualiseerd door Cultuur+Ondernemen.
- Het op te richten onafhankelijk integriteitscentrum voor de sport wordt onafhankelijk van de sportsector gepositioneerd. Vooral nog is het specialiseren in specifieke sporten, inclusief dansen, geen prioriteit.

"Voor professionele dansers is er een omscholingstraject mogelijk maar deze wordt nog niet altijd gevonden. Zorg dat dansers, zowel binnen gezelschappen als zzp'ers, deze weg weten te vinden en zo weer een andere passende functie kunnen vinden in de maatschappij."

- Het omscholingstraject voor dansers is opgenomen in de cao Toneel en Dans 2025-2026 die in maart 2025 algemeen bindend is verklaard. Doordat de omscholingsregeling is opgenomen in deze cao zijn werkgevers verplicht om hieraan actief mee te werken.
- Het Omscholingscentrum Dansers Nederland (ODN) is onderdeel van het Loopbaanontwikkelingsfonds (LOF) Podiumkunsten. Het ODN richt zich op alle professionele dansers (al dan niet in loondienst en ongeacht op welk punt in hun carrière). Het centrum biedt kosteloze loopbaanbegeleiding aan dansers.
- OCW heeft geen rol in het omscholingstraject: dit is een verantwoordelijkheid van de sector zelf.

"Verken de mogelijkheid voor het breder beschikbaar maken van een gratis VOG."

- Vrijwilligersorganisaties, inclusief sportverenigingen, kunnen een gratis VOG aanvragen voor vrijwilligers die met of in de omgeving van kinderen of kwetsbare

personen werken. Via de partners van het Sportakkoord II roepen we sportverenigingen op dit ook te doen.

- Het breder beschikbaar maken van een gratis VOG heeft geen prioriteit gezien de relatief geringe kosten voor het aanvragen van een VOG.